

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัดนครสวรรค์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕)

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์

คำนำ

จังหวัดนครสวรรค์ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ (พ.ศ.๒๕๗๑ – ๒๕๗๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ โดยดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญ เช่น นโยบายการจัดทำเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช การปศุสัตว์ และการประมง ยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒ และยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดนครสวรรค์

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ นครสวรรค์ (พ.ศ.๒๕๗๑ – ๒๕๗๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นกรอบการจัดทำคำของบประมาณที่เกี่ยวข้องและติดตามแผนงานโครงการพัฒนาการเกษตร เพื่อการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคประชาคมอาเซียนต่อไป

ซึ่งความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ (พ.ศ.๒๕๗๑ – ๒๕๗๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ ครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และทุกภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์

กรกฎาคม ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญภาพ	จ
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๑๗
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๗๖
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๘๔
ส่วนที่ ๕ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและ สหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด	๑๐๓
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงค่าปริมาณน้ำฝนและค่าอุณหภูมิเฉลี่ย คาบ ๓๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๓๔ – ๒๕๖๓)	๒๑
ตารางที่ ๒ แสดงอุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด อุณหภูมิเฉลี่ย ความชื้นสัมพัทธ์ รายเดือนของปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และ พ.ศ. ๒๕๖๗ จังหวัดนครสวรรค์	๒๒
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจังหวัดนครสวรรค์	๒๓
ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่ป่าอนุรักษ์จังหวัดนครสวรรค์	๒๔
ตารางที่ ๕ แสดงเขตการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖	๒๕
ตารางที่ ๖ แสดงโรงพยาบาลภาครัฐ จำแนกระดับสถานบริการ สังกัดสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดนครสวรรค์	๒๗
ตารางที่ ๗ แสดงโรงพยาบาลภาครัฐ และจำนวนบุคลากรสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์	๒๗
ตารางที่ ๘ แสดงหน่วยงาน/สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ นอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	๒๗
ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลสถานบริการสาธารณสุขและร้านขายยาสังกัดภาคเอกชน จังหวัดนครสวรรค์	๒๘
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือน ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำแนกรายอำเภอ	๓๐
ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖	๓๑
ตารางที่ ๑๒ แสดงชื่อสถานประกอบการด้านพลังงาน	๓๑
ตารางที่ ๑๓ แสดงกองทุนพัฒนาพื้นที่รอบไฟฟ้า จำนวน ๙ แห่ง	๓๓
ตารางที่ ๑๔ แสดงระบบการขนส่งทางท่าในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์	๓๓
ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลสถานประกอบการด้านน้ำมัน	๓๓
ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลสถานประกอบการด้านก๊าซปิโตรเลียมเหลว	๓๔
ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลสถานประกอบการด้านก๊าซธรรมชาติ	๓๔
ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลการประปาส่วนภูมิภาค เขต ๑๐	๓๔
ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนจุดติดตั้งเน็ตประชารัฐ (หมู่บ้าน) จังหวัดนครสวรรค์	๓๕
ตารางที่ ๒๐ แสดงการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๔๐
ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนครุฑเรือนเกษตรกรรมและแรงงานภาคเกษตร	๔๖
ตารางที่ ๒๒ แสดงตารางการใช้ที่ดินทำการเกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๗/๒๕๖๘	๔๗
ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนโครงการชลประทานในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. ๒๕๖๖	๔๘
ตารางที่ ๒๔ แสดงปริมาณน้ำบาดาลต้นทุน จังหวัดนครสวรรค์	๕๗
ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๖๗/๖๘	๕๙
ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่โซนที่ ๑ ตอนกลางของจังหวัด	๕๙
ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่โซนที่ ๒ ด้านทิศตะวันออกของจังหวัด	๕๙
ตารางที่ ๒๘ แสดงพื้นที่โซนที่ ๓ ด้านทิศตะวันตกของจังหวัด	๖๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๒๙ แสดงพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจและผลผลิตเฉลี่ยที่สำคัญ ๕ ชนิด ปีการเพาะปลูก ๒๕๖๕/๒๕๖๖ - ๒๕๖๗/๒๕๖๘	๖๐
ตารางที่ ๓๐ แสดงผลผลิตรวมและมูลค่าผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ๕ ชนิด ปีการเพาะปลูก ๒๕๖๔/๖๕ - ๒๕๖๗/๖๘	๖๐
ตารางที่ ๓๑ แสดงจำนวนปศุสัตว์ ปี ๒๕๖๗	๖๓
ตารางที่ ๓๒ แสดงจำนวนทะเบียนผู้รับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์	๖๓
ตารางที่ ๓๓ แสดงจำนวนฟาร์มที่ได้รับรองมาตรฐานฟาร์ม	๖๓
ตารางที่ ๓๔ แสดงข้อมูลเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนด้านประมง	๖๕
ตารางที่ ๓๕ แสดงรายการสัตว์น้ำที่ทำรายได้สูงสุด ๓ อันดับแรกของจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๕	๖๖
ตารางที่ ๓๖ แสดงมูลค่าและปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากธรรมชาติ	๖๖
ตารางที่ ๓๗ แสดงข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	๖๗
ตารางที่ ๓๘ แสดงข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร	๖๗
ตารางที่ ๓๙ แสดงข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร	๖๘
ตารางที่ ๔๐ แสดงสินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด	๖๘
ตารางที่ ๔๑ แสดงข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด	๖๙
ตารางที่ ๔๒ แสดงประเภทสหกรณ์ และจำนวนสมาชิก	๗๐
ตารางที่ ๔๓ แสดงจำนวน และสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดนครสวรรค์ ปี ๒๕๖๗	๗๑
ตารางที่ ๔๔ แสดงข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด	๗๒
ตารางที่ ๔๕ แสดงจำนวนศูนย์ ศพก. แยกรายอำเภอ	๗๓
ตารางที่ ๔๖ แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework	๗๕
ตารางที่ ๔๗ แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis	๗๘
ตารางที่ ๔๘ แสดงการจัดทำ TOWS Matrix	๘๐

~ จ ~

สารบัญภาพ

ภาพที่ ๑ แสดงพื้นที่ป่าไม้จังหวัดนครสวรรค์

ภาพที่ ๒ แสดงแผนที่ศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล จังหวัดนครสวรรค์

หน้า

๒๓

๔๗

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว มาตรา ๗๒ กำหนดให้รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน (๑) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (๓) จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (๔) จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และอื่น ๆ มาตรา ๗๓ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำและสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด มาตรา ๗๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสดำเนินประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ โดยรัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน รวมถึงมาตรา ๗๖ กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งส่วนราชการ ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

๑.๒ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีทิศทางและเป็นระบบ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ฉบับนี้ จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องและยึดโยงกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศให้มีความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” อันเป็นกรอบสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรและสหกรณ์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๑.๓ นอกจากนี้ ยังเป็นไปตามทิศทางการพัฒนาตาม (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก คือ “เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น อย่างทั่วถึง และยั่งยืน” และกำหนดเป้าหมายการพัฒนาของแผน คือ การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐานให้มั่นคงควบคู่ไปกับการสร้างความพร้อมและโอกาสสำหรับอนาคต ประกอบกับทิศทาง (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาภาคการเกษตร คือ “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ที่มีมั่นคง ปลอดภัย และแข่งขันได้ ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม” โดยมุ่งปรับโครงสร้างภาคการเกษตรจากการผลิตเชิงปริมาณสู่การผลิตที่เน้นประสิทธิภาพ มูลค่าเพิ่มและความยั่งยืน ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก สภาพภูมิอากาศ เทคโนโลยีดิจิทัล และโครงสร้างประชากร อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ และ (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ ยังอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ฉบับนี้ จึงอ้างอิงกรอบแนวทางตามร่างดังกล่าวเป็นหลัก และจะมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสาระสำคัญของแผนที่ได้รับความเห็นชอบอย่างเป็นทางการต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ และคงไว้ซึ่งความสอดคล้องเชิงยุทธศาสตร์ในทุกระดับ

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนฯ โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
- ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)
- ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของ

ทรัพยากรธรรมชาติ

- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ในการพัฒนาประเทศที่เป็นปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับผลิตภัณท์มวลรวมภายในประเทศสาขาเกษตร และเพิ่มผลิดภาพการผลิตของภาคเกษตรอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร การยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ตลอดจนการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน การดำเนินการมุ่งเน้นการปรับโครงสร้างภาคเกษตรจากการผลิตเชิงปริมาณไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณท์เกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง โดยอาศัยศักยภาพด้านอัตลักษณ์พื้นถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพ การประยุกต์

ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ตลอดจนการพัฒนากระบวนการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างครบวงจร ตั้งแต่กระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาด การบริโภค ไปจนถึงระบบโลจิสติกส์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความเชื่อมโยงอย่างบูรณาการทั้งนี้ แผนดังกล่าว มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมุ่งหมายให้การพัฒนาภาคเกษตรเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ในระยะยาวประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ซึ่งครอบคลุมสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะพื้นที่ สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย สินค้าศิลปาชีพ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมถึงสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และพืชผลเกษตรและผลไม้เขตร้อน โดยการนำจุดเด่นของอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งมีความโดดเด่นจากทำเลที่ตั้งในเขตโซนร้อนและความหลากหลายของผลผลิตทางการเกษตรของไทยในแต่ละพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ และนำมาผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญานวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคูณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า สร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมถึงพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตรอัตลักษณ์ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่นเช่น การท่องเที่ยวและบริการ และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น และผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น ผ่านการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย โดยมีกรอบการค้าระหว่างประเทศ และแนวโน้มความต้องการการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย ที่ทำให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารต้องมีการปรับตัวให้เข้าสู่ระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยของอาหาร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรอง ได้แก่

(๑) สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และ (๒) สินค้าอินทรีย์ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลិតภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีคุณภาพและความปลอดภัย ภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร (อันดับของโลกภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติเกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตร เป็นต้น เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหาร และสร้างความปลอดภัยและมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลผลผลิตเกษตรปลอดภัย สถาบันเกษตรกรและเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร ตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้เข้าถึงแหล่งทุนและสามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร และพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า พร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยและการคุ้มครองผู้บริโภคและการค้าระดับสากล

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัยเพื่อสุขภาวะและโภชนาการที่เหมาะสม พัฒนาระบบฐานข้อมูลสินค้าด้านเกษตรปลอดภัย รวมถึงการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น รวมทั้งวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ ซึ่งจะให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยกระบวนการทางชีวภาพ เพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง ภายใต้ระบบการผลิตที่คำนึงถึงการทำเกษตรที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกษตรชีวภาพ ปลอดภัย และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้ง

ทุกตำบลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด การจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนการเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ มีการยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจ การเกษตรขนาดกลางและเล็กบนฐานทรัพยากรชีวภาพ ตลอดจนมีการใช้ฐานจากการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งเป็นระบบการผลิตที่คำนึงถึงระบบนิเวศ สภาพแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์ และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๔) ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย โดยใช้โอกาสจากความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน ที่หันมาใส่ใจสุขภาพ และการรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนา ฐานข้อมูลด้านเกษตรชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ตลอดจนมีการสนับสนุนต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณภาพและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่ กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่มีมูลค่าสูงโดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน ให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้ และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์ และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป อาทิ บรรจุก้อนอัจฉริยะ ควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่งและยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุก้อน เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม หรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาศักยภาพการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการใช้และ การเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิต เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ ที่สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาไปสู่รูปแบบฟาร์มอัจฉริยะ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/

อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ

(เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปังจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรในร่มและเกษตรแนวตั้ง เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและทดแทนแรงงานภาคเกษตรที่ลดลงและเข้าสู่สังคมสูงอายุ

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่าง ๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำการระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยการถ่ายทอดและสนับสนุนให้เข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีแก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับ

ความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มผลิภาพการผลิตเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุดและทดแทนการผลิตดั้งเดิม

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

มีเป้าหมายเพื่อให้ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น ผ่านการสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตรให้สามารถปรับตัวไปสู่กระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้น

ทะเบียน กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สัดส่วนของจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน ได้แก่ (๑) สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ (๒) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี และ (๓) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ ต่อจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าและความมั่นคงอาหาร อาทิ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ การคุ้มครองที่ดินทางการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อนำมาวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตร และนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน โดยสร้างความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการให้เกิดขึ้นในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ สนับสนุนให้ชุมชนทำการเกษตรของท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน ลดการพึ่งพาอาหารจากภายนอก ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งการมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง การติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูลอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม และข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร รวมทั้งการพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย และกลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน อาทิ เสถียรภาพราคาสินค้า ภาวะเปียบ การค้าระหว่างประเทศ ภัยพิบัติธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความมั่นคงอาหาร โดยกำหนด

มาตรการรองรับ มาตรการเตือนภัย มาตรการการปรับตัว ระบบสำรองอาหารในภาวะวิกฤต และการประกันความเสี่ยงให้ทันกับสถานการณ์ รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ รวมถึงเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งสนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ และสนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น เพื่อยกระดับการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการให้มีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ เพื่อรองรับการพัฒนาการสร้างความมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ทั้งในส่วนของปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีการเกษตร เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่รองรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค รวมทั้งจัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่าง ๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่าง ๆ โดยการใช้สื่อแบบดั้งเดิมและบนอินเทอร์เน็ตทั้งในและต่างประเทศ การจัดนิทรรศการและงานแสดงสินค้า การรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงคุณค่าหรือเรื่องราวของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ และการสร้างตราสินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับระดับสากล รวมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมและแนวคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงาม โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อการใช้งาน ความต้องการของผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนยกระดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในและต่างประเทศตลอดห่วงโซ่การผลิต

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า รวมทั้งการพัฒนาด้านโลจิสติกส์การเกษตร เพื่อลดการสูญเสียระหว่างการขนส่งลดขั้นตอนและระยะเวลาในการส่งสินค้า ตลอดจนเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

๒.๓ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

สืบเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กำลังจะสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับใช้ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๗๐ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้ดำเนินการยกร่างกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) เพื่อเป็นแผนระดับ ๒ ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศให้มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จัดทำขึ้นภายใต้สภาวะการณ์โลกและภายในประเทศที่มีความผันผวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด และความท้าทายด้านภูมิรัฐศาสตร์และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาจากการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สู่การจัดโครงสร้างพื้นฐานและกลไกเชิงระบบภายใต้แนวคิดหลัก (Theme) คือ **“การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐาน เพื่อสร้างอนาคต”** ทั้งนี้ ปัจจุบันยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการกระบวนการจัดทำแผนให้แล้วเสร็จเพื่อให้แผนพัฒนาฯ ดังกล่าวเป็นแผนที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง (สศช.) จึงได้กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ และสร้างแนวร่วมในการขับเคลื่อนประเทศสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในระยะต่อไป โดยสรุปสาระสำคัญของ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

๑. วัตถุประสงค์

เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น อย่างทั่วถึง และยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพการเติบโตที่ลดความเปราะบางและไม่เพิ่มความเหลื่อมล้ำ ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลัก ดังนี้

๑) เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น จากการยกระดับผลิตภาพการผลิตและบริการผ่านการลงทุนในเทคโนโลยีและนวัตกรรม การยกระดับคุณภาพและทักษะฝีมือแรงงาน และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ

๒) ประชาชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง ความเหลื่อมล้ำลดลงในทุกมิติ โดยประชาชนทุกกลุ่มมีโอกาสในการทำงาน มีรายได้ที่มั่นคง และเข้าถึงระบบสวัสดิการอย่างเป็นธรรม

๓) เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เกิดสมดุลและการพัฒนาที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวมระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๒. ธีมการพัฒนา (Theme)

การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐานให้มั่นคง ควบคู่ไปกับการสร้างความพร้อมและโอกาสสำหรับอนาคต ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มความพร้อมของประเทศในการรับมือกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต อันจะนำไปสู่การขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของประเทศให้มีคุณภาพมีส่วนร่วมและยั่งยืนต่อไป

๓. หลักคตินำทาง (Guiding Principles) : ประกอบด้วย ๔ ประการ ดังนี้

- ๑) การมุ่งยกระดับผลิตภาพของประเทศ (Productivity)
- ๒) การสร้างประโยชน์อย่างทั่วถึงแก่ประชาชน (Inclusivity)
- ๓) การเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) ให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ

๔) การสร้างภูมิคุ้มกันและความมั่นคง (Immunity) ให้สามารถรองรับต่อความผันผวนและแรงปะทะจากภายนอก โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความสามารถในการแข่งขัน ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการพึ่งพาตนเอง ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดลำดับของสิ่งที่จะต้องดำเนินการ

๔. เสาหลักการพัฒนา ดังนี้

เสาหลักที่ ๑ : การพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ (Transform the Economy)

เสาหลักที่ ๒ : การปฏิรูปภาครัฐ (Reform the Public Sector)

เสาหลักที่ ๓ : การยกระดับทุนมนุษย์ (Upgrade Human Capital)

เสาหลักที่ ๔ : การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Sustain Resources and the Environment)

เสาหลักที่ ๕ : การถ่ายทอดและลงทุนในวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Transfer and Invest in Research, Technology and Innovation)

๒.๔ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๘ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การปรับโครงสร้างและยกระดับภาคเกษตรกรรม (Structural Transformation) มุ่งเน้นการเปลี่ยนผ่านภาคการเกษตรไทยให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก

๑.๑) การเปลี่ยนจาก “ปริมาณ” ไปสู่ “มูลค่า” : วางรากฐานเพื่อยกระดับการผลิตที่เน้นมูลค่าเพิ่มแทนการผลิตเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว

๑.๒) การขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) : นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มผลิตภาพ ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของภัยธรรมชาติ และสร้างมาตรฐานความปลอดภัยของอาหารให้เป็นที่ยอมรับ

๑.๓) การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ : ส่งเสริมวิถีเกษตรกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมความพร้อมเกษตรกรสู่การเป็น “เกษตรกรรุ่นใหม่” ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๒) นโยบายเศรษฐกิจเกษตรและการคุ้มครองผู้ผลิต มุ่งเน้นการสร้างรายได้ที่มั่นคงและแก้ปัญหาหนี้สินให้เกษตรกร

๒.๑) การบริหารจัดการราคาสินค้าเกษตร : รักษาระดับราคาผลิตผลให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ควบคู่กับการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่เกษตรกรและชุมชน

๒.๒) การลดรายจ่ายด้วยพลังงานทางเลือก : สนับสนุนการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cell) ในกิจกรรมทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้สุทธิ

๒.๓) มาตรการโต้ตอบและรองรับผลกระทบทางการค้า : ดำเนินการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษีของต่างประเทศ (โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา) การสกัดกั้นการสวมสิทธิ์ถิ่นกำเนิดสินค้า และการป้องกันการทุ่มตลาดสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ

๓) การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางการเกษตร เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันและความยั่งยืนในพื้นที่เกษตร

๓.๑) มาตรการแก้ปัญหา PM ๒.๕ : กำหนดมาตรการห้ามนำเข้าสินค้าเกษตรที่มีกระบวนการผลิตจากการเผาในประเทศเพื่อนบ้าน และเข้มงวดกับการลดการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมภายในประเทศ

๓.๒) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ : พัฒนาระบบน้ำให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อการประกอบเกษตรกรรม พร้อมทั้งเร่งพัฒนาเครื่องมือเตือนภัยพิบัติในพื้นที่เสี่ยงเพื่อลดความสูญเสียของเกษตรกร
การจัดการที่ดินทำกิน: บริหารจัดการที่ดินรัฐเพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงสิทธิในการทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

๔) การพัฒนาศักยภาพมนุษย์และเทคโนโลยีดิจิทัล

๔.๑) การเพิ่มทักษะ (Reskill/Upskill) : ใช้กลไกความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเพิ่มทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงนวัตกรรมในราคาที่ต้องจ่าย

๔.๒) การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล : บูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานราชการเพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการแก่เกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

๕) การสืบสานและต่อยอดงานพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

๕.๑) ความยั่งยืนของทรัพยากร : รัฐบาลให้ความสำคัญกับการสืบสานและต่อยอดโครงการพระราชดำริ เพื่อเป็นแนวทางหลักในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๒.๕ (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

๑) วิสัยทัศน์ “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ที่มั่นคง ปลอดภัย และแข่งขันได้ ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๒) ประเด็นการพัฒนา แบ่งออกเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยแปรรูปและการตลาด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง

๓) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๓.๑) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔.๕ ต่อปี

๓.๒) ผลผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๒ ต่อปี

๓.๓) ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับ ภายในปี ๒๕๗๕

๓.๔) รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกร ไม่ต่ำกว่า บาท/ครัวเรือน ภายในปี ๒๕๗๕

๔) ประเด็นการพัฒนา/เป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย : เกษตรกรสามารถบริหารจัดการด้านการเกษตรของตนเองได้ มีรายได้ที่มั่นคง และสถาบันเกษตรกรเป็นกลไกทางธุรกิจที่เข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาทักษะให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง
- ๒) พัฒนาและยกระดับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร
- ๓) สนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิตทางการเกษตร
- ๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๑) ผลผลิตภาพแรงงานภาคการเกษตร (มูลค่า GDP ภาคเกษตร/จำนวนแรงงานภาคเกษตร) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ต่อปี
- ๒) สหกรณ์มีความเข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๕ ภายในปี ๒๕๗๕
- ๓) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ภายในปี ๒๕๗๕
- ๔) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งในระดับที่ ๑ และ ๒ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ภายในปี ๒๕๗๕
- ๕) จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ ราย
- ๖) เกษตรกรได้รับสิทธิทำประโยชน์ในที่ดิน จำนวน รายต่อปี
- ๗) สัดส่วนหนี้สินต่อทรัพย์สินเกษตรกรลดลง ลดลงร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๕

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน

เป้าหมาย : มีระบบการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Smart Agriculture)

สร้างผลผลิตที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยสูง (Safety) และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม (Sustainability)

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๒) ยกระดับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร
- ๓) ส่งเสริมและ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- ๔) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทาน
- ๕) ยกระดับมาตรฐานและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเกษตรและอาหาร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๑) พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ... ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด
- ๒) พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอินทรีย์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด
- ๓) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ... ต่อปี
- ๔) ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ... ต่อปี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด (Value-Added) เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ยกระดับการแปรรูปสินค้าเกษตรจากขั้นต้นสู่อุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง
- ๒) การตลาดเชิงรุก
- ๓) พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเอกลักษณ์ไทย

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและอาหาร เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ... ต่อปี

๒) สัดส่วนของมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมด / มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ / ดุลการค้าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกินดุล เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ... ต่อปี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง

เป้าหมาย : ภาครัฐการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โครงสร้างพื้นฐานครอบคลุม และประเทศมีความมั่นคงทางด้านอาหาร

แนวทางการพัฒนา

๑) การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

- ๒) การสร้างความมั่นคงด้านอาหาร
- ๓) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรครบวงจร
- ๔) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการเกษตร
- ๕) การส่งเสริมและต่อยอดการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร
- ๖) การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ
- ๗) การพัฒนากฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตร
- ๘) ควบคุมดูแลการลักลอบนำเข้าและการสวมสิทธิ์สินค้าเกษตรอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางการเกษตรลดลง ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๕

๒) พื้นที่เกษตรเข้าถึงแหล่งน้ำชลประทานเพิ่มขึ้น (รวมนอกและในเขตชลประทาน) จำนวน ... ไร่ ภายในปี ๒๕๗๕

๓) พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า ล้านไร่ ภายในปี ๒๕๗๕

๔) สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ต่อปี

๕) ความไม่มั่นคงทางอาหารในระดับบุคคลลดลง น้อยกว่าร้อยละ ในปี ๒๕๗๕

๒.๖ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบนโยบายการขับเคลื่อนงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๖.๑ วิสัยทัศน์และภารกิจหลักในระยะเร่งด่วน

“เกษตรนวัตกรรม เพื่อความยั่งยืนเกษตรกรไทย”

ได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของประเทศตามนโยบายของรัฐบาลใน ๕ นโยบายหลักประกอบด้วย

๑) ยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- เปลี่ยนจากเกษตรดั้งเดิม สู่การใช้ Big Data ร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัล และ AI เพื่อทำการผลิตแบบแม่นยำ
อย่างทั่วถึง

๒) เพิ่มรายได้เกษตรกร

- แปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า
- เตรียมความพร้อมเกษตรกรไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ การค้าโลกสีเขียว และมาตรฐานความปลอดภัยสากล

๓) พัฒนาศักยภาพเกษตรกร

- ยกระดับทักษะผ่านหลักสูตร Reskill และ Upskill
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มสหกรณ์ เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและยกระดับเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

๔) ตลาดนำการผลิต

- วางแผนการผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด
- สนับสนุนให้เกิดจุดรวบรวมสินค้ามาตรฐานและระบบโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ
- เร่งปราบปรามการสวมสิทธิ์ เพื่อสร้างความเป็นธรรมในตลาด

๕) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบอย่างยั่งยืน

- พัฒนาการจัดการข้อมูลน้ำที่แม่นยำ เพื่อรับมือภัยแล้งและน้ำท่วม
- เติมน้ำในเขื่อนหลัก/แหล่งน้ำกักเก็บน้ำระดับชุมชน รวมถึงกระจายน้ำเข้าสู่แปลงเกษตรอย่างทั่วถึง

๒.๖.๒ ประเด็นที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน ๖ ประเด็น ดังนี้

๑) มาตรการเพื่อรับมือสถานการณ์ตะวันออกกลาง

- ปู๋ย (ปรับสัดส่วนการใช้ปุ๋ย เร่งเจรจาการนำเข้า และเร่งรัดโครงการวิจัยปุ๋ยชีวภาพ)
- ประสานพลังงาน (คุปองน้ำมันรถขนส่งสินค้าเกษตรสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ Solar Cell ส่งเสริมเกษตรแม่นยำ) เพื่อลดต้นทุนพลังงาน
- ประสานแรงงาน (เร่งรัดการต่ออายุ/ออกบัตรชมพูแรงงานเก็บเกี่ยวผลผลิตแบบ Fast – Track)
- ใช้กลไกทูตเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขยายและเปิดตลาดในต่างประเทศ

๒) บริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกและการบริโภคภายในประเทศ

- เร่งแก้ไขจุดคอขวดในการกระจายผลไม้ โดยเปิด Fast Lane
- พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ
- ส่งเสริมให้ส่วนราชการและโรงเรียน จัดซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรโดยตรงจาก

เกษตรกรและสหกรณ์

๓) บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและประชาชน

- พัฒนาระบบปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ
- เร่งรัดการก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดใหญ่

๔) บริหารจัดการดินและที่ดิน

- มอบสิทธิในที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกร
- ปรับปรุง ฟื้นฟู และบำรุงดิน
- ขยายพื้นที่เกษตรปลอดการเผา

๕) สร้าง Smart Farmer รุ่นใหม่

- ส่งเสริมอาชีพเกษตรกร
- พัฒนาแพลตฟอร์มเรียนรู้ Agri – Tech

๖) ปัญหา PM ๒.๕

- ส่งเสริมการแปรรูปวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
- ส่งเสริมการขาย Carbon Credit เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกร

๒.๗ (ร่าง) เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

๒.๗.๑ แนวทางการพัฒนาภาคเหนือ

- ๑) เกษตรมูลค่าสูงบนฐานนวัตกรรมสีเขียวที่ตรวจสอบได้
- ๒) ท่องเที่ยวคุณภาพมูลค่าสูงและบริการสุขภาพระดับโลก
- ๓) อุตสาหกรรมนวัตกรรมฐานชีวภาพและดิจิทัลสีเขียว
- ๔) การค้า การค้าชายแดน และระบบโลจิสติกส์ที่เชื่อมโยงห่วงโซ่เศรษฐกิจภูมิภาค
- ๕) การเพิ่มผลิตภาพแรงงานและยกระดับคุณภาพชีวิต
- ๖) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและมลพิษเชิงรุก

๒.๘ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒ (๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

๒.๘.๑ เป้าหมายการพัฒนา

“เกษตรมูลค่าสูง ท่องเที่ยวมาตรฐาน สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เชื่อมโยงเส้นทางการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์ของภูมิภาค”

๒.๘.๒ ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

- ๑) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานบนพื้นฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๒) ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน
- ๓) ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เชื่อมโยงการค้า การลงทุน และระบบโลจิสติกส์ของภูมิภาค
- ๔) ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งฟื้นฟูระบบนิเวศลุ่มน้ำอย่างยั่งยืน เพื่อรองรับสังคมคาร์บอนต่ำและหนุนเสริมฐานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

๒.๙ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ (๒๕๗๑ – ๒๕๗๕)

๒.๙.๑ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์

“เมืองนวัตกรรมเกษตร บริการสุขภาพและการท่องเที่ยวมูลค่าสูง ศูนย์กลางอุตสาหกรรมฐานชีวภาพการค้าการลงทุน และระบบโลจิสติกส์ ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อม”

๒.๙.๒ ประเด็นการพัฒนา

- ๑) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ยกระดับเกษตรกรรมสูงเกษตรมูลค่าสูง สินค้าอัตลักษณ์ อุตสาหกรรมแปรรูปและเศรษฐกิจอุตสาหกรรมฐานชีวภาพ (BCG)
- ๒) ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และขีดความสามารถเศรษฐกิจการค้าและบริการ เชื่อมโยงประตูการค้าการลงทุน
- ๓) ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ พัฒนามนุษย์และสังคมคุณภาพ ส่งเสริมฐานความรู้และสังคมสุขภาวะ
- ๔) ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ ยกระดับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการภัยพิบัติ และขับเคลื่อนพลังงานทดแทนสู่ความยั่งยืน

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดนครสวรรค์ เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย ตั้งอยู่ประมาณละติจูดที่ ๑๕.๕ - ๑๖.๗ องศาเหนือ และลองจิจูดที่ ๙๙.๗ - ๑๐๐.๔ องศาตะวันออก ระยะทางจากกรุงเทพมหานคร ฯ ถึงจังหวัดนครสวรรค์ ตามเส้นทางหลวงสายพหลโยธิน (สายที่ ๑) ๒๓๗ กิโลเมตร หรือระยะทางตามทางรถไฟ ๒๕๐ กิโลเมตร พื้นที่อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล ๓๐ เมตร

พื้นที่ของจังหวัดนครสวรรค์ ๙,๕๙๗.๖๗๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๕,๙๙๘,๕๔๘ ไร่ มากเป็นอันดับ ๙ ของภาคเหนือ

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอปางศิลาทอง อำเภอขามเฒ่าอำเภอลำดวน อำเภอวังสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร อำเภอบึงนาราง อำเภอโพทะเล อำเภอปางมุลนา อำเภอคลองเจ็ด จังหวัดพิจิตร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอชนแดน อำเภอวังสามัคคี อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ อำเภอโคกเจริญ อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี อำเภอสรรพยา อำเภอมโนรมย์ อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเมืองอุทัยธานี อำเภอทัพทัน อำเภอสว่างอารมณ์ อำเภอลานสัก อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

๓) สภาพพื้นที่ (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินนครสวรรค์)

ลักษณะภูมิศาสตร์โดยทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเกษตร เป็นที่ราบประมาณ ๓ ใน ๔ ของพื้นที่จังหวัด มีแม่น้ำสายสำคัญคือ แม่น้ำปิง แม่น้ำยม และ แม่น้ำน่าน ไหลมารวมกันเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา ผ่านช่วงกลางของจังหวัด และมีเพียง ๖ อำเภอที่ตั้งอยู่บนแม่น้ำสายหลัก สภาพภูมิประเทศทางด้านทิศตะวันตกของจังหวัด มีภูเขาสลับซับซ้อนและเป็นป่าทึบในเขตอำเภอลาดยาว อำเภอแม่วงก์ อำเภอแม่เปินและอำเภอชุมตาบง พื้นที่ป่าของจังหวัดเป็นสภาพป่าที่เชื่อมโยงติดต่อกับป่าห้วยขาแข้งของจังหวัดอุทัยธานี ในส่วนทางใต้ของอำเภอแม่วงก์ ส่วนตอนบนของอำเภอแม่วงก์ และอำเภอลาดยาวเป็นส่วนติดต่อกับป่าทึบของจังหวัดตาก ที่เชื่อมโยงไปถึงป่าทุ่งใหญ่นเรศวรของจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนด้านตะวันออกของจังหวัด อำเภอหนองบัวและอำเภอไพศาลี เป็นพื้นที่ราบลาดเทติดต่อกับเทือกเขาเพชรบูรณ์

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัด เป็นที่ราบค่อนข้างเรียบแคบบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโดยเฉพาะตอนกลางของจังหวัด ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอชุมแสง อำเภอท่าตะโก อำเภอโกรกพระ อำเภอเก้าเลี้ยว และอำเภอพยุหะคีรี สภาพพื้นที่ทางทิศตะวันตก (เขตอำเภอลาดยาว อำเภอแม่วงก์ อำเภอแม่เปิน และอำเภอชุมตาบง) และทิศตะวันออก (เขตอำเภอหนองบัว อำเภอไพศาลี อำเภอตากฟ้า และอำเภอตาคลี) มีลักษณะเป็นแบบลอนลูกคลื่น ยกตัวขึ้นจากตอนกลางของจังหวัดสูง จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๒๐ - ๑๐๐ เมตร

๔) ลักษณะดิน (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินนครสวรรค์)

ความเหมาะสมของดินทางด้านเกษตรกรรม

จังหวัดนครสวรรค์ มีความเหมาะสมของดินทางด้านเกษตรกรรม ดังนี้

ความเหมาะสมของดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ความเหมาะสมสำหรับทำนา	๒,๙๗๑,๐๘๑	๕๐.๘๓
ความเหมาะสมสำหรับไม้ผลและพืชไร่	๔๐๑,๓๐๘	๖.๘๗
ความเหมาะสมสำหรับพืชไร่	๑,๓๐๒,๘๘๕	๒๒.๒๙
ความเหมาะสมสำหรับทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	๖๖๕,๒๓๙	๑๑.๓๘
ความเหมาะสมสำหรับสงวนไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้	๕๐๔,๖๕๓	๘.๖๓
รวม	๕,๘๔๕,๑๖๖	๑๐๐.๐๐

ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ระดับความอุดมสมบูรณ์ของดิน ในจังหวัดนครสวรรค์ แบ่งออกได้ ดังนี้

ระดับความอุดมสมบูรณ์	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ต่ำ	๑,๑๗๕,๔๙๑	๒๕.๑๐
ต่ำถึงปานกลาง	๑,๓๑๒,๙๕๕	๒๘.๐๔
ปานกลางถึงสูง	๒,๑๙๔,๔๒๐	๔๖.๘๖
รวม	๔,๖๘๒,๘๖๖	๑๐๐.๐๐

ดินที่มีปัญหาทางการเกษตร

ดินที่มีปัญหาทางการเกษตรในจังหวัดนครสวรรค์ แบ่งออกเป็น

๓ ประเภทดังนี้

สภาพปัญหา	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
๑.ดินทรายและทรายจัด	๓๖๑,๖๗๗	๒๒.๔๕
๒.ดินตื้น	๗๑๒,๙๘๘	๔๔.๒๖
๒.๑ ดินปนกรวดลูกรัง	๓๘๗,๑๘๘	๒๔.๐๔
๒.๒ ดินปนเศษหิน	๓๑,๒๕๐	๑.๙๔
๒.๓ ดินปนปูนมาร์ล	๓๐๓,๕๕๐	๑๘.๘๔
๓.ดินภูเขา	๕๓๖,๒๖๙	๓๓.๒๙
รวม	๑,๖๑๐,๙๓๔	๑๐๐.๐๐

๕) สภาพการใช้ที่ดิน (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินนครสวรรค์)

สภาพการใช้ที่ดินในการผลิตพืชเศรษฐกิจ

โดยจังหวัดนครสวรรค์ ใช้ที่ดินในการปลูกพืชเศรษฐกิจหลักๆ ดังนี้

ชนิดพืช	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ข้าวนาปี	๒,๓๖๐,๙๓๕	๕๒.๖๙
ข้าวนาปรัง	๓๐๔,๔๔๗	๖.๗๙
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๕๘๗,๕๗๔	๑๓.๑๑
มันสำปะหลัง	๑๔๙,๒๗๘	๓.๓๓
อ้อย	๓๙๖,๑๓๗	๘.๘๔
ถั่วเขียว	๑๗๕,๑๒๓	๓.๙๑
ข้าวฟ่าง	๓๙๐,๘๗๙	๘.๗๒
ถั่วเหลือง	๗๙,๖๙๑	๑.๗๘
ถั่วลิสง	๑๕,๘๖๒	๐.๓๕
ฝ้าย	๒๑,๐๔๔	๐.๔๗
รวม	๔,๔๘๐,๙๗๐	๑๐๐.๐๐

ปัญหาทรัพยากรดินที่ต้องได้รับการแก้ไข

จังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาทรัพยากรดินที่ต้องได้รับการแก้ไข ดังนี้

ปัญหาทรัพยากรดิน	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
อินทรีย์วัตถุต่ำ	๑,๗๔๘,๓๓๘	๓๓.๑๑
การชะล้างพังทลาย	๒,๔๕๗,๘๐๕	๕๖.๕๔
ดินต้นปนกรวด ฯ	๗๑๒,๙๘๘	๑๓.๕๐
เนื้อดินไม่เหมาะสม	๓๖๑,๖๗๗	๖.๘๕
รวม	๕,๒๘๐,๘๐๘	๑๐๐.๐๐

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยา)

อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือปกคลุมในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดนครสวรรค์ ประสบกับสภาวะหนาวเย็นและแห้งกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดปกคลุมในช่วงฤดูฝน ทำให้มีฝนและอากาศชุ่มชื้น

ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของจังหวัดนครสวรรค์ ออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ซึ่งมีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมา

ปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากจังหวัดนครสวรรค์ ตั้งอยู่ทางตอนบนสุดของภาคกลางอิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวจะช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้อากาศหนาวเย็นช้ากว่าสองภาคดังกล่าว แต่ก็หนาวเย็นเร็วกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในภาคกลางด้วยกัน โดยเริ่มมีอากาศหนาวเย็นประมาณเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลง คือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำ เนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบน ประกอบกับลมที่พัดปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้เป็นลมฝ่ายใต้ ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพัดผ่านบริเวณภาคกลางและภาคเหนือเป็นลำดับ ในระยะนี้ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดในรอบปี และเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

อุณหภูมิจังหวัดนครสวรรค์

จังหวัดนครสวรรค์อยู่บริเวณตอนบนสุดของภาคกลาง และมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีป่าไม้มาก และมีภูเขาสลับซับซ้อนทางด้านตะวันตกของจังหวัด จึงมีอุณหภูมิค่อนข้างสูงและอากาศร้อนอบอ้าวมากในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวอากาศค่อนข้างจะหนาวเย็น โดยเฉพาะบริเวณตอนบนของจังหวัด และบริเวณเทือกเขาทางตะวันตกของจังหวัด ซึ่งเป็นป่าที่อากาศจะหนาวเย็นมากกว่า อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี อยู่ระหว่าง ๒๖ - ๒๘ องศาเซลเซียส และเคยตรวจวัดอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ ๖.๑ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๘ ส่วนอุณหภูมิสูงที่สุดวัดได้ ๔๓.๗ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ฝน

ฝนที่ตกในจังหวัดนี้ส่วนใหญ่ เป็นฝนที่เกิดจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะเริ่มตกประมาณกลางเดือนพฤษภาคมไปจนถึงเดือนตุลาคม ส่วนมากเป็นฝนที่ตกในตอนบ่ายและค่ำ สำหรับฝนที่เกิดจากพายุดีเปรสชันนั้น มีส่วนน้อย และตกเป็นบริเวณกว้างติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้มีปริมาณมากและอาจเกิดน้ำท่วมได้ ปริมาณฝนรวมตลอดปีประมาณ ๑,๐๐๐ - ๑,๒๐๐ มิลลิเมตร เว้นแต่ทางด้านตะวันตกของจังหวัด บริเวณอำเภอแม่วงก์ที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นป่าทึบ และเทือกเขาสลับซับซ้อนจึงมีปริมาณฝนรวมตลอดปีมากกว่า ๑,๒๐๐ มิลลิเมตร ปริมาณฝนตลอดปี ๑,๑๔๙.๗ มิลลิเมตร และมีฝนตก ๑๑๒ วัน สำหรับเดือนที่มีฝนตกมากที่สุดในจังหวัดนี้ คือเดือนกันยายน มีปริมาณฝนเฉลี่ย ๒๓๗ มิลลิเมตร และมีฝนตก ๑๙ วัน ปริมาณฝนมากที่สุดใน ๑ วัน วัดได้ ๑๕๐.๑ มิลลิเมตร เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๒

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านเข้าสู่บริเวณจังหวัดนครสวรรค์ ส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชันที่อ่อนกำลังลงจากพายุโซนร้อนและความรุนแรงมีไม่มากนัก แต่ส่งผลให้มีฝนตกหนักและเกิดน้ำท่วมบางพื้นที่รวมถึงเกิดความเสียหายต่อสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้ ส่วนตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นไปพายุหมุนเขตร้อนที่มีอิทธิพลต่อจังหวัดนครสวรรค์ ส่วนใหญ่เกิดในทะเลจีนใต้ และมีบางส่วนเกิดทางมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก เคลื่อนตัวผ่านประเทศเวียดนามและลาวเข้ามาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย หากพายุดังกล่าวยังคงมีกำลังแรงอาจเคลื่อนตัวเลยไปถึงภาคเหนือหรือตรงมายังภาคกลางโดยเฉพาะเดือนกันยายนและตุลาคม จากสถิติในคาบ ๖๘ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๔ - ๒๕๖๑ พบว่ามีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านจังหวัดนครสวรรค์ทั้งหมด ๑๐ ลูก ซึ่งขณะเคลื่อนผ่านมีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชันทั้งหมด

โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนสิงหาคม ๑ ลูก (๒๕๐๘) เดือนกันยายน ๕ ลูก (๒๕๐๒, ๒๕๑๒, ๒๕๑๕, ๒๕๒๑, ๒๕๒๒) เดือนตุลาคม ๓ ลูก (๒๕๑๐, ๒๕๑๓, ๒๕๓๓) และเดือนพฤศจิกายน ๑ ลูก (๒๕๑๗)

ที่ตั้งสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดนครสวรรค์

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้ได้มาจากผลการตรวจของสถานีอุตุนิยมวิทยานครสวรรค์ (ประมาณละติจูด ๑๕ องศา ๔๐ ลิปดา เหนือ ลองจิจูด ๑๐๐ องศา ๑๐ ลิปดา ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๓๔ เมตร) และสถานีอุตุนิยมวิทยานครสวรรค์(กลุ่มงานเกษตร) (ประมาณละติจูด ๑๕ องศา ๐๓ ลิปดา เหนือ ลองจิจูด ๑๐๐ องศา ๐๕ ลิปดา ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๘๖.๗ เมตร) ซึ่งได้ทำการตรวจสอบการประกอบอุตุนิยมวิทยาต่าง ๆ วันละ ๘ เวลา คือ ๐๑.๐๐, ๐๔.๐๐, ๐๗.๐๐, ๑๐.๐๐, ๑๓.๐๐, ๑๖.๐๐, ๑๙.๐๐ และ ๒๒.๐๐ น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติภูมิอากาศ ซึ่งสามารถติดต่อขอข้อมูลได้โดยตรงกับสถานีตามที่อยู่ดังนี้

สถานีอุตุนิยมวิทยานครสวรรค์ ตั้งอยู่ใกล้บริเวณสนามบิน เลขที่ ๓๖/๑๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐ โทร. (๐๕๖) ๒๕๕๘๖๙

สถานีอุตุนิยมวิทยานครสวรรค์ (กลุ่มงานเกษตร) ตั้งอยู่ภายในศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ ตำบลสุขสำราญ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๑๙๐ โทร. (๐๕๖) ๒๔๑๔๔๗

ตารางที่ ๑ แสดงค่าปริมาณน้ำฝนและค่าอุณหภูมิเฉลี่ย คาบ ๓๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๖๓)

ค่าปกติของปริมาณน้ำฝน (เฉลี่ยคาบ ๓๐ ปี : พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๖๓)													
นครสวรรค์	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รายปี
	๖.๒	๑๓.๗	๓๖.๗	๖๒.๖	๑๖๐.๙	๑๓๘.๗	๑๔๕.๖	๑๗๘.๑	๒๓๔.๙	๑๓๖.๖	๒๑.๐	๗.๒	๑๑๕๙.๒
ค่าปกติของจำนวนวันที่มีฝนตก (เฉลี่ย ๓๐ ปี : พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๖๓)													
นครสวรรค์	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รายปี
	๑.๗	๑.๕	๓.๖	๕.๗	๑๔.๑	๑๕.๓	๑๗.๓	๑๘.๖	๑๘.๔	๑๓.๓	๓.๒	๑.๔	๑๑๔.๑
ค่าปกติของอุณหภูมิต่ำสุด(เฉลี่ยคาบ ๓๐ ปี : พ.ศ.๒๕๓๔-๒๕๖๓)													
นครสวรรค์	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รายปี
	๑๙.๗	๒๒.๑	๒๔.๙	๒๖.๓	๒๖.๑	๒๕.๗	๒๕.๓	๒๕.๑	๒๔.๘	๒๔.๒	๒๒.๓	๑๙.๗	๒๓.๘
ค่าปกติของอุณหภูมิสูงสุด(เฉลี่ยคาบ ๓๐ ปี : พ.ศ.๒๕๓๔-๒๕๖๓)													
นครสวรรค์	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รายปี
	๓๒.๙	๓๕.๑	๓๗.๐	๓๘.๑	๓๖.๔	๓๔.๙	๓๔.๒	๓๓.๗	๓๓.๓	๓๒.๙	๓๒.๗	๓๑.๙	๓๔.๔
ค่าปกติของอุณหภูมิ(เฉลี่ยคาบ ๓๐ ปี : พ.ศ.๒๕๓๔-๒๕๖๓)													
นครสวรรค์	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รายปี
	๒๕.๗	๒๘.๐	๓๐.๓	๓๑.๕	๓๐.๓	๒๙.๕	๒๙.๐	๒๘.๖	๒๘.๒	๒๗.๙	๒๗.๐	๒๕.๒	๒๘.๔

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยานครสวรรค์

ตารางที่ ๒ แสดงอุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด อุณหภูมิเฉลี่ย ความชื้นสัมพัทธ์ รายเดือนของปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และพ.ศ. ๒๕๖๗ จังหวัดนครสวรรค์

ลำดับที่	เดือน	พ.ศ. ๒๕๖๖				พ.ศ. ๒๕๖๗			
		อุณหภูมิ ต่ำสุด (องศา เซลเซียส)	อุณหภูมิ สูงสุด (องศา เซลเซียส)	อุณหภูมิ เฉลี่ย (องศา เซลเซียส)	ความชื้น สัมพัทธ์ (เปอร์เซ็นต์)	อุณหภูมิ ต่ำสุด (องศา เซลเซียส)	อุณหภูมิ สูงสุด (องศา เซลเซียส)	อุณหภูมิ เฉลี่ย (องศา เซลเซียส)	ความชื้น สัมพัทธ์ (เปอร์เซ็นต์)
๑	มกราคม	๑๓.๖	๓๔.๓	๒๔.๘๖	๖๗.๖๕	๑๘.๙	๓๖.๕	๒๖.๙๘	๗๐.๑๔
๒	กุมภาพันธ์	๑๖.๘	๓๗.๐	๒๗.๕๐	๖๗.๑๙	๑๙.๐	๓๘.๘	๒๙.๔๖	๖๗.๗๘
๓	มีนาคม	๑๘.๒	๔๐.๕	๓๐.๑๙	๖๐.๘๔	๒๒.๔	๔๐.๒	๓๑.๔๙	๖๖.๖๘
๔	เมษายน	๒๓.๙	๔๒.๒	๓๓.๑๙	๕๙.๖๔	๒๖.๖	๔๓.๓	๓๓.๘๘	๖๐.๖๘
๕	พฤษภาคม	๒๔.๙	๔๑.๘	๓๒.๒๐	๖๖.๙๖	๒๓.๙	๔๒.๗	๒๑.๔๘	๗๒.๗๖
๖	มิถุนายน	๒๔.๘	๓๙.๒	๓๐.๘๗	๗๑.๔๐	๒๔.๙	๓๗.๙	๓๐.๒๙	๗๔.๙๓
๗	กรกฎาคม	๒๓.๘	๓๘.๘	๓๐.๙๙	๗๐.๒๒	๒๔.๐	๓๖.๑	๒๙.๑๑	๘๑.๕๕
๘	สิงหาคม	๒๔.๕	๓๘.๑	๓๐.๐๐	๗๔.๕๒	๒๓.๘	๓๗.๔	๒๙.๓๘	๘๔.๕๑
๙	กันยายน	๒๔.๓	๓๖.๕	๒๘.๘๘	๘๓.๓๒	๒๓.๘	๓๖.๓	๒๘.๘๘	๘๔.๔๘
๑๐	ตุลาคม	๒๓.๔	๓๕.๗	๒๘.๖๓	๘๓.๙๙	๒๓.๓	๓๕.๙	๒๘.๙๔	๘๓.๘๖
๑๑	พฤศจิกายน	๑๗.๙	๓๖.๑	๒๗.๙๐	๗๕.๒๗	๑๘.๕	๓๕.๕	๒๗.๘๘	๗๘.๑๗
๑๒	ธันวาคม	๑๕.๓	๓๖.๑	๒๗.๒๗	๗๐.๑๖	๑๖.๒	๓๕.๐	๒๕.๘๘	๗๑.๓๒

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยานครสวรรค์

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด)

๑) แม่น้ำ

การดำเนินการเฝ้าระวังคุณภาพแหล่งน้ำที่สำคัญในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๔ นครสวรรค์ ได้ดำเนินการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ได้มีการเฝ้าระวังในแม่น้ำสายหลัก จำนวน ๑๔ สถานี มีการเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์คุณภาพน้ำ จำนวน ๓ ครั้งต่อปี โดยมีผลประเมินคุณภาพน้ำแหล่งน้ำโดยรวมและนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ได้ดังนี้

แม่น้ำสายหลัก : แม่น้ำปิง

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแม่น้ำปิง (ตอนล่าง) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๙ ช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙ พบว่า คุณภาพน้ำแม่น้ำปิง (ตอนล่าง) โดยรวมเมื่อเทียบกับดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ “ดี” (WQI=๗๑.๒๖)

แม่น้ำสายหลัก : แม่น้ำน่าน

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแม่น้ำน่าน ครั้งที่ ๓/๒๕๖๙ ช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙ พบว่า คุณภาพน้ำแม่น้ำน่านโดยรวม เมื่อเทียบกับดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ “พอใช้” (WQI= ๖๒.๖๐)

แม่น้ำสายหลัก : แม่น้ำยม จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแม่น้ำยม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๙ ช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙ พบว่า คุณภาพน้ำแม่น้ำยมโดยรวมเมื่อเทียบกับดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ “พอใช้” (WQI= ๖๖.๕๕)

แม่น้ำสายหลัก : แม่น้ำเจ้าพระยา

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแม่น้ำเจ้าพระยา (ช่วงที่ ๓) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๙ ช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙ พบว่า คุณภาพน้ำแม่น้ำเจ้าพระยา (ช่วงที่ ๓) โดยรวม เมื่อเทียบกับดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์“พอใช้” (WQI= ๖๑.๕๗)

บึงบอระเพ็ด

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำบึงบอระเพ็ด ครั้งที่ ๓/๒๕๖๙ ช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙ พบว่า คุณภาพน้ำบึงบอระเพ็ดโดยรวม เมื่อเทียบกับดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์“พอใช้” (WQI = ๖๔.๗๒)

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ

จังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่ ๕,๙๕๓,๕๑๗.๗๓ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่ป่าไม้จากการแปลตีความโดยใช้ข้อมูลภาพจากดาวเทียม Sentinel-๒ และดาวเทียม Landsat ๘ เป็นเนื้อที่ ๕๘๒,๖๑๓.๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๗๙ ของพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ (สำนักจัดการที่ดินป่าไม้, กรมป่าไม้) ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๗ พื้นที่ เนื้อที่รวมทั้งสิ้น ๓๖๔,๙๕๗.๘๗ ไร่ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ฯลฯ) จำนวน ๘ พื้นที่ เนื้อที่รวมทั้งสิ้น ๖๒,๒๓๔.๘๖ ไร่

ภาพที่ ๑ แสดงพื้นที่ป่าไม้จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจังหวัดนครสวรรค์

ลำดับที่	ป่าสงวนแห่งชาติ	เนื้อที่ป่าตาม กฎกระทรวง (ไร่)	เนื้อที่ป่าสงวนใน ปัจจุบัน (ไร่)	หมายเหตุ
๑	ป่าแม่วัง - แม่ปิง	๑,๐๘๐,๗๒๕.๐๐	๒๕๗,๕๔๐.๕๖	ตัดพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ สปก. ออก
๒	ป่าเขาตอก ป่าเขาโลมนาง ป่าเขาสอยดาว	๑๐๕,๖๐๐.๐๐	๕๕,๕๗๐.๗๕	ตัดพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ สปก. ออก
๓	ป่าเขาสูงและป่าเขาพระ	๖๕,๘๐๐.๐๐	๑๖,๘๗๘.๓๕	ตัดพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ สปก. ออก
๔	ป่าเขาสนามชัย	๕๕,๓๑๒.๐๐	๑๘,๓๔๘.๐๓	ตัดพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ สปก. ออก
๕	ป่าเขาหลวง	๑๐,๘๕๖.๒๕	๒,๙๓๔.๔๙	ตัดพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ สปก. ออก
๖	ป่าดงยางห้วยพลับ	๑,๐๐๐.๐๐	๕๒.๖๒	ตัดพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ สปก. ออก
๗	ป่าคุ้มครองป่าคลองบางประมุง	-	๑๓,๖๓๓.๐๗	ตัดพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ สปก. ออก
รวม	๗ พื้นที่	๑,๓๑๙,๒๙๓.๒๕	๓๖๔,๙๕๗.๘๗	

● **ป่าแม่वंก - แม่เป็น** เป็นป่าสงวนตามประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๐๑ ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. ๒๔๘๑ อยู่ในท้องที่ตำบลห้วยน้ำหอม อำเภอลาดยาว ตำบลแม่เป็น อำเภอแม่เป็น ตำบลปางสวรรค์ อำเภอชุมตาบง และตำบลแม่เลย์ อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ เนื้อที่ ๑,๐๘๐,๗๒๕ ไร่ พันธุ์ไม้เด่น ได้แก่ ไม้สัก ยาง ตะเคียน มะค่า เป็นต้น

● **ป่าเขาคอก ป่าเขาโลมนาง และป่าเขาสอยดาว** เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามประกาศกฎกระทรวงฉบับที่ ๑,๐๑๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ อยู่ในท้องที่ตำบลวังน้ำลัด ตำบลโคกเดื่อ ตำบลวังข่อย และตำบลตะคร้อ อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ครอบคลุมพื้นที่ ๑๐๕,๖๐๐ ไร่ พันธุ์ไม้เด่น ได้แก่ เต็ง รัง ไม้ไผ่ เป็นต้น

● **ป่าเขาสูงและป่าเขาพระ** เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑,๒๓๙ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ อยู่ในท้องที่ตำบลทุ่งทอง ตำบลหนองกลีบ ตำบลหนองบัว ตำบลวังบ่อ ตำบลธารทหาร อำเภอหนองบัว ตำบลวังน้ำลัด อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ เนื้อที่ ๖๕,๘๐๐ ไร่ พันธุ์ไม้เด่น ได้แก่ เต็ง รัง เหียง ลานป่า เป็นต้น

● **ป่าเขาหลวง** เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๐๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ อยู่ในท้องที่ตำบลวังม้า อำเภอลาดยาว ตำบลหนองกรด อำเภอเมืองนครสวรรค์ และตำบลบางประมุง ตำบลนากลาง ตำบลศาลาแดง ตำบลเนินศาลา อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ เนื้อที่ ๕๕,๓๑๒ ไร่ พันธุ์ไม้เด่น ได้แก่ เต็ง รัง ประดู่ แดง ชิงชัน เป็นต้น

● **ป่าเขาสนามชัย** เป็นป่าสงวนตามประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕๙ พ.ศ. ๒๕๐๖ ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. ๒๔๘๑ อยู่ในท้องที่ตำบลเขากะลา และตำบลนิคมเขาบ่อแก้ว อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ เนื้อที่ ๑๐,๘๕๖.๒๕ ไร่ พันธุ์ไม้เด่น ได้แก่ เต็ง รัง แดง มะค่าโมง เป็นต้น

● **ป่าดงยางห้วยพลับ** เป็นป่าสงวนตามประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๙ พ.ศ. ๒๕๐๑ ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. ๒๔๘๑ อยู่ในท้องที่ตำบลบ้านแดน อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์เนื้อที่ ๑,๐๐๐ ไร่ ปัจจุบันได้มอบพื้นที่ให้กับ สปก. ทั้งหมด

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่ป่าอนุรักษ์จังหวัดนครสวรรค์

ลำดับ	ป่าอนุรักษ์	เนื้อที่ (ไร่)	การกำหนดเป็นพื้นที่อนุรักษ์
๑	อุทยานแห่งชาติแม่वंก	๒๙๒,๒๗๗.๔๖	พระราชกฤษฎีกา วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๐
๒	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด	๖๖,๒๕๐	ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘
๓	วนอุทยานเขาหลวง	๒๙,๘๒๗.๐๒	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๔	วนอุทยานถ้ำเพชร-ถ้ำทอง	๔,๗๐๓	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓
๕	สวนรุกขชาติไพศาลี	๑,๕๒๘	ประกาศกรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๐
๖	พื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาไม้กระทุ้-เขาน้ำอุ่น	๔๐,๘๙๒	-อยู่ระหว่างเตรียมการกำหนด-
๗	พื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาคอก-เขาสอยดาว	๒๕,๖๔๓	-อยู่ระหว่างเตรียมการกำหนด-
๘	พื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นวนอุทยานเขาหน่อ-เขาแก้ว	๑,๑๑๔.๓๘	-อยู่ระหว่างเตรียมการกำหนด-
รวม	๘ พื้นที่	๔๖๒,๒๓๔.๘๖	

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดนครสวรรค์ จัดรูปการปกครองตามลักษณะการปกครองส่วนภูมิภาค โดยแบ่งออกเป็น ๑๕ อำเภอ ๑,๔๓๒ หมู่บ้าน ๑๒๘ ตำบล และจัดรูปการปกครองตามลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาล ๒๑ แห่ง (เทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๒ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๘ แห่ง) และองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๒๑ แห่ง

ตารางที่ ๕ แสดงเขตการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖

ที่	อำเภอ	พื้นที่(ตร.กม.)	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนตำบล	จำนวนเทศบาล	จำนวน อบต.
๑	เมืองฯ	๗๔๘.๒๖๘	๑๗๒	๑๖	๒	๑๖
๒	โกรกพระ	๒๙๗.๑๙๔	๖๕	๙	๓	๗
๓	ชุมแสง	๗๑๖.๗๒๖	๑๒๖	๑๑	๒	๑๑
๔	ลาดยาว	๖๙๑.๐๙๖	๑๔๙	๑๒	๒	๑๒
๕	บรรพตพิสัย	๙๐๙.๘๙๗	๑๑๘	๑๓	๒	๑๒
๖	หนองบัว	๘๑๙.๕๐๕	๑๐๗	๙	๑	๙
๗	ตากถ้ำ	๘๕๔.๐๖๒	๑๒๕	๑๐	๒	๑๐
๘	เก้าเลี้ยว	๒๕๖.๗๑๓	๔๓	๕	๑	๔
๙	ท่าตะโก	๖๐๗.๒๒๕	๑๑๒	๑๐	๑	๑๐
๑๐	ตากฟ้า	๕๗๐.๖๙๒	๗๖	๗	๒	๖
๑๑	ไพศาลี	๙๗๙.๔๕๗	๑๐๑	๘	๑	๘
๑๒	พยุหะคีรี	๗๔๐.๗๙๔	๑๒๕	๑๑	๒	๙
๑๓	แม่วงก์	๗๖๖.๘๐๘	๖๖	๔	-	๔
๑๔	แม่เปิน	๒๖๐.๒๐๐	๒๔	๑	-	๑
๑๕	ชุมตาบง	๓๗๙.๐๔๐	๒๓	๒	-	๒
รวม		๙,๕๙๗.๖๗๗	๑,๔๓๒	๑๒๘	๒๑	๑๒๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนครสวรรค์ ,ข้อมูลเดือน ธันวาคม ๒๕๖๖

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ประชากรจังหวัดนครสวรรค์ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๑,๐๒๑,๘๘๓ คน เป็นชาย จำนวน ๔๙๙,๓๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๖๘ เป็นหญิง จำนวน ๕๒๔,๕๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓๒ อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จำนวน ๒๔๑,๒๐๖คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๖๐ ของประชากรทั้งจังหวัด อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอชุมตาบง จำนวน ๑๗,๗๖๕ คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑.๗๓ ความหนาแน่นของประชากรลดลง

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ แรงงานทั้งในและนอกภาคการเกษตร

ในภาคการเกษตร จำนวน ๒๒๘,๗๘๘ คน

นอกภาคการเกษตร จำนวน ๑๐๔,๙๒๗ คน

๑.๓.๒ การศึกษา

ข้อมูลการศึกษาของจังหวัดนครสวรรค์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จังหวัดนครสวรรค์ มีสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน ๖๕๕ แห่ง มีจำนวนนักเรียน ๑๘๙,๙๕๕ คน จำนวนครู และผู้บริหาร ๑๐,๕๔๑ คน จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส ๕๓,๙๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๓๔ ของนักเรียนทั้งหมดปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีนักเรียนออกกลางคันเพิ่มขึ้น จากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ร้อยละ ๒๙.๖๙ คะแนนเฉลี่ย O-NET จังหวัดนครสวรรค์ ชั้น ป.๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ (รวม ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้) มีคะแนนเฉลี่ยลดลง คะแนนเฉลี่ย O-NET ชั้นม.๓ และ ม.๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ (รวม ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้) มีคะแนนเฉลี่ยลดลง จากการประเมินนักเรียนประเมินศึกษาในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑, ๒ และ ๓ ประเมินความสามารถด้านการอ่าน การเขียน ระดับประถมศึกษา พบว่านักเรียนร้อยละ ๙๘ มีความสามารถอ่านออกเสียงในระดับพอใช้ขึ้นไป นักเรียนร้อยละ ๙๗ มีความสามารถอ่านรู้เรื่องในระดับพอใช้ขึ้นไป นักเรียนร้อยละ ๙๓ มีความสามารถเขียนคำในระดับพอใช้ขึ้นไป นักเรียนร้อยละ ๙๖ มีความสามารถเขียนเรื่องในระดับพอใช้ขึ้นไป

๑.๓.๓ ศาสนา

ประชากรของจังหวัดนครสวรรค์ร้อยละ ๙๙.๖๒ นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๐.๒๕ และ ๐.๑๓ ตามลำดับ จำนวนศาสนสถาน รวม ๘๕๙ แห่ง จำแนกได้ดังนี้

๑.๓.๓.๑) ศาสนาพุทธ จำนวน ๘๒๓ แห่ง ประกอบด้วย

- วัด จำนวน ๘๒๑ วัด แบ่งออกเป็น มหานิกาย ๘๐๒ วัด และ ธรรมยุติกนิกาย ๒๑ วัด

วัดของมหานิกายมีสถานะเป็นพระอารามหลวง ๔ แห่ง คือ

(๑) วัดโพธาราม พระอารามหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์

(๒) วัดนครสวรรค์ พระอารามหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์

(๓) วัดวรนาถบรรพต พระอารามหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์

(๔) วัดตากฟ้า พระอารามหลวง อำเภอดตากฟ้า

๑.๓.๓.๒) ศาสนาคริสต์ โบสถ์คริสต์ จำนวน ๓๑ แห่ง แบ่งออกเป็น นิกายโปรเตสแตนท์ ๒๔ แห่ง และ นิกายโรมันคาทอลิก ๗ แห่ง

๑.๓.๓.๓) ศาสนาอิสลาม มัสยิด จำนวน ๔ แห่ง

๑.๓.๓.๔) ศาสนาซิกข์ วัดซิกข์ จำนวน ๑ แห่ง

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครสวรรค์, ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

(ข้อมูลประชากร ศาสนสถาน ของศาสนาคริสต์, อิสลาม และซิกข์ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด นครสวรรค์)

๑.๓.๔ อื่น ๆ

ด้านการสาธารณสุข

ตารางที่ ๖ แสดงโรงพยาบาลภาครัฐ จำแนกกระดัสถานบริการ สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์

จำนวนโรงพยาบาล					
รพศ.	รพช. (จำแนกตามขนาดเตียง)				
	๑๒๐ เตียง	๙๐ เตียง	๖๐ เตียง	๓๐ เตียง	๑๐ เตียง
๑/๘๕๘ เตียง	๑	๒	๔	๕	๑

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๗ แสดงโรงพยาบาลภาครัฐ และจำนวนบุคลากร สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์

โรงพยาบาลภาครัฐ	จำนวน รพ.สต. (แห่ง)	จำนวนบุคลากรของ รพ.สต. (ราย)
สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์	๙๑	๔๗๐
สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ อยู่ระหว่างโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ่ายโอนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๒	๕๘ (แห่งใหม่)** ๕๑ (แห่งเดิม)** รวม ๑๐๙ คน**
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด (ถ่ายโอนเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๕)	๙๙	ข้าราชการ ๓๒๒ ราย ลูกจ้างประจำ ๑ ราย รวม ๓๒๓ ราย

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์,
สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล ณ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖

** บุคลากรที่แจ้งความประสงค์ถ่ายโอนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๘ แสดงหน่วยงาน/สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ นอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

จังหวัด	ชื่อหน่วยงาน/สถานบริการสาธารณสุขนอกสังกัด สป., นอกกระทรวง สธ.	
นครสวรรค์	ศูนย์วิชาการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ๑. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๓ ๒. ศูนย์อนามัยที่ ๓ ๓. ศูนย์สุขภาพจิตที่ ๓ ๔. สำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพที่ ๓ ๕. ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ ๓ ๖. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สปร.๖	รพ.สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ๑. รพ.ส่งเสริมสุขภาพ (แม่และเด็ก) ๒. รพ.จิตเวชนครสวรรค์ราชนครินทร์ รพ.สังกัดกระทรวงกลาโหม ๑. รพ.ค่ายจิรประวัติ (กรมแพทย์และทหารบก) ๒. รพ.กองบิน ๔ (กองพลบินที่ ๓ กองบัญชาการยุทธ์ ทางอากาศ) ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล ๔ แห่ง

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลสถานบริการสาธารณสุขและร้านขายยาสังกัดภาคเอกชน จังหวัดนครสวรรค์

รพ.	คลินิกแพทย์	คลินิก ทันตกรรม	สถาน พยาบาล	ร้าน ขายยา ปัจจุบัน	ร้านขายยา บรรจุเสร็จ	ร้านขายยา แผนโบราณ	สถานที่ ผลิตยา แผนโบราณ
๕	๑๔๖	๖๐	๑๒๐	๑๖๓	๗๙	๑๔	๑๓

ที่มา : กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคม

๑) การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดนครสวรรค์อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางหลวงแผ่นดินสายเอเชีย ๒๓๗ กิโลเมตร จังหวัดนครสวรรค์ เป็นจังหวัดที่เป็นประตูสู่ภาคเหนือ การเดินทางติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ นับได้ว่าสะดวกมาก เส้นทางที่ติดต่อทางถนนระหว่างจังหวัดต่าง ๆ มีเส้นทางสายหลัก ๆ ดังนี้

● การคมนาคมทางรถยนต์

๑. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ (พหลโยธิน) จากกรุงเทพฯ ผ่านนครสวรรค์ไปสิ้นสุดที่เชียงราย เป็นเส้นทางสายหลักและสายดั้งเดิมที่ใช้ในการคมนาคมเชื่อมระหว่างภาคเหนือกับภาคกลาง เส้นทางสายนี้ส่วนใหญ่เป็นเส้นทาง ๒ เลน ขณะนี้ถนนช่วงนครสวรรค์ – กำแพงเพชร เป็น ๔ เลนแล้ว กำลังมีการขยายไปถึงจังหวัดเชียงใหม่

๒. ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๒ (บางปะอิน – นครสวรรค์) เป็นเส้นทางหลวงแผ่นดินที่แยกออกจากเส้นทางหมายเลข ๑ เริ่มจากอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลัดสู่นครสวรรค์ เส้นทางสายนี้เป็นเส้นทาง ๘ เลน ทำให้การเดินทางสู่จังหวัดนครสวรรค์สะดวกและรวดเร็วมาก ใช้เวลาประมาณ ๒ ชั่วโมงครึ่งในระยะทาง ๒๓๗ กิโลเมตร จากกรุงเทพฯ ถึงนครสวรรค์ เส้นทางนี้ประสานต่อกับเส้นทางหมายเลข ๑ ที่จังหวัดนครสวรรค์มุ่งสู่จังหวัดเชียงราย

๓. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑ เป็นทางหลวงที่แยกจากเส้นทางหมายเลข ๓๒ (อินทร์บุรี - เขาคาย) ตรงอำเภอมโนรมย์ จังหวัดสิงห์บุรี ผ่านอำเภอดงรัก ท่าตะโก หนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ เข้าสู่จังหวัดพิจิตร ไปสิ้นสุดที่จังหวัดเชียงใหม่ ตามเส้นทางสายนี้มีถนนเชื่อมเข้าตัวอำเภอไพศาลี ตาคลี ท่าตะโก อำเภอเมืองนครสวรรค์ และอำเภอชุมแสง และมีถนนเครือข่ายเชื่อมอำเภอต่าง ๆ ที่กล่าวด้วย

๔. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๗ เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างจังหวัดนครสวรรค์กับจังหวัดพิจิตร โดยผ่านทางอำเภอเก้าเลี้ยว อำเภอบรรพตพิสัย ออกจากอำเภอโพทะเลของจังหวัดพิจิตร ไปสู่จังหวัดพิจิตร ทำให้การติดต่อไปยังจังหวัดพิจิตรและพิจิตรสะดวกและรวดเร็วขึ้นมาก (ระยะทางประมาณ ๑๓๑ กิโลเมตร)

๕. ทางหลวงแผ่นดิน ๒๒๕ (นครสวรรค์-ชัยภูมิ) เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างนครสวรรค์ กับจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคอีสาน เส้นทางนี้ผ่านทางอำเภอชุมแสง อำเภอหนองบัว ตัดผ่านเส้นทางหลวงหมายเลข ๑๑, ๒๑ ที่อำเภอหนองบัว อำเภอเบ็ญจมาศ (จังหวัดเพชรบูรณ์) สู่จังหวัดชัยภูมิ การเดินทางติดต่อกับจังหวัดข้างเคียง มีเส้นทางเชื่อมต่อผ่านอำเภอต่างๆ มากมายพอสรุป เป็นหลักใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

๑) กรุงเทพฯ (ผ่านสระบุรี - ลพบุรี - ชัยนาท) ตามเส้นทางหมายเลข ๑
๒) กรุงเทพฯ (ผ่านบางบัวทอง - สุพรรณบุรี - ชัยนาท) ตามเส้นทาง
หมายเลข ๓๔๐ เข้าสู่เส้นทางหมายเลข ๑ ชัยนาท ผ่านเข้าพยุหะคีรี หรือเส้นทางสายเอเชีย (บางปะอิน -
นครสวรรค์) ตามเส้นทางหมายเลข ๓๒

๓) ชัยนาท - อำเภอเมืองนครสวรรค์ ประมาณ ๖๐ กิโลเมตร

๔) อุทัยธานี - อำเภอเมืองนครสวรรค์ ผ่านทางอำเภอโกรกพระ (หมายเลข
๓๒๒๐, ๓๓๑๙ และ ๓๐๐๕) ประมาณ ๓๖ กิโลเมตร ผ่านทางถนนสายเอเชีย (หมายเลข ๓๓๓ และ ๓๒)
ประมาณ ๔๗ กิโลเมตร

๕) พิษณุโลก - อำเภอเมืองนครสวรรค์ ประมาณ ๑๓๑ กิโลเมตร

๖) พิจิตร - อำเภอเมืองนครสวรรค์ ประมาณ ๑๑๐ กิโลเมตร

๗) สุพรรณบุรี (ผ่านถนนหมายเลข ๓๔๐) ประมาณ ๑๕๕ กิโลเมตร

๘) สิงห์บุรี (ผ่านถนนเอเชีย หมายเลข ๓๒ , ๑) ประมาณ ๙๕ กิโลเมตร

๙) ลพบุรี (ผ่านถนนเอเชีย หมายเลข ๓๒ , ๑) ประมาณ ๑๓๕ กิโลเมตร

๑๐) กำแพงเพชร (ผ่านถนนพหลโยธิน หมายเลข ๑) ประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร

๑๑) ตาก (ผ่านถนนพหลโยธิน หมายเลข ๑) ประมาณ ๑๘๐ กิโลเมตร

๑๒) เพชรบูรณ์ (ผ่านทางถนนหมายเลข ๒๒๕ และแยกเข้าถนนหมายเลข ๒๑)
ประมาณ ๑๙๒ กิโลเมตร มีเส้นทางคมนาคมขนส่งในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ แบ่งเป็น

ทางหลวงแผ่นดิน ในความดูแลของแขวงทางหลวงนครสวรรค์ที่ ๑
และแขวงทางหลวงนครสวรรค์ ที่ ๒ (ตากฟ้า) กรมทางหลวง จำนวน ๔๙ สายทาง ระยะทาง ๑,๑๐๓.๗๕๘ กิโลเมตร

ทางหลวงชนบท ในความดูแลของแขวงทางหลวงชนบทนครสวรรค์
กรมทางหลวงชนบท จำนวน ๔๙ สายทาง ระยะทาง ๗๓๙.๒๐๔ กิโลเมตร

ทางหลวงท้องถิ่น ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มีจำนวน ๖,๗๙๓ สาย ระยะทางรวม ๙,๔๒๑.๖๗๐๕ กิโลเมตร ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองนครสวรรค์
อำเภอตากฟ้า อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอพยุหะคีรี และอำเภอลาดยาว

● คมนาคมทางรถไฟ

จังหวัดนครสวรรค์มีเส้นทางรถไฟ มีสถานีรถไฟ ๑๕ สถานี ผ่านตัวอำเภอต่าง ๆ
ได้แก่ อำเภอตากฟ้า อำเภอเมืองนครสวรรค์ และอำเภอชุมแสง

โครงการรถไฟทางคู่ ช่วงนครสวรรค์ - บ้านไผ่ ระยะทาง ๓๐๔ กิโลเมตร
มีทั้งสี่สถานี ๑๕ สถานี เป็นส่วนหนึ่งในสามช่วงของโครงการรถไฟทางคู่ แม่สอด - นครพนม และจะเชื่อม
รถไฟฝั่งตะวันตกและตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ ประชุมรับฟังความคิดเห็นเมื่อธันวาคม ๒๕๖๒
โครงการรถไฟทางคู่ ช่วงลพบุรี - ปากน้ำโพ ข้อมูลการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๖
สัญญาที่ ๑ ช่วงบ้านกล้วย-โคกกระเทียม (ทางรถไฟยกระดับ) ความก้าวหน้าสะสม ๘๑.๗๒% ถ้าช้ากว่าแผน =
-๑.๔๘% สัญญาที่ ๒ ช่วงท่าแค - ปากน้ำโพ ผลการก่อสร้างคืบหน้า ๗๕.๖% ถ้าช้ากว่าแผนงาน -๑๑.๙ %
งานระบบอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคม (ST๘) ความก้าวหน้าสะสม ๒๖.๓๓% ช้ากว่าแผนงาน =
-๗๓.๒๒%

● การคมนาคมทางอากาศ

จังหวัดนครสวรรค์ ไม่มีสนามบินพาณิชย์ มีแต่สนามบินของกองบิน ๔ อำเภอดาคลี ซึ่งเดิมเคยใช้เป็นสนามบินของกองทัพอเมริกัน ที่มีศักยภาพสูงสำหรับเครื่องบินไอพ่น และสนามบินเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ศักยภาพของสนามบินเหล่านี้สามารถปรับเป็นสนามบินพาณิชย์ได้

๑.๔.๒ ไฟฟ้า

การให้บริการด้านกระแสไฟฟ้าภายในจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวนผู้มีไฟฟ้าใช้ประเภทบ้านอยู่อาศัย จำนวน ๓๔๕,๘๓๖ ราย ปริมาณการใช้ไฟฟ้า ๑,๖๒๗.๙๗ หน่วยกิโลวัตต์ มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรมและปริมาณการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือน ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า	หน่วยกิโลวัตต์
อำเภอมืองนครสวรรค์	๑๐๒,๒๓๔	๖๒๕.๖๑
อำเภอโกรกพระ	๑๑,๓๐๖	๓๗.๗๖
อำเภอชุมแสง	๒๔,๖๔๑	๘๙.๕๐
อำเภอหนองบัว	๑๙,๗๘๓	๑๐๔.๐๙
อำเภอบรรพตพิสัย	๒๖,๕๘๘	๑๐๖.๒๓
อำเภอเก้าเลี้ยว	๑๒,๖๖๗	๗๐.๔๘
อำเภอดาคลี	๒๑,๐๖๑	๑๑๗.๓๙
อำเภอท่าตะโก	๒๐,๙๐๓	๗๘.๗๖
อำเภอไพศาลี	๒๒,๗๓๓	๕๗.๑๙
อำเภอพยุหะคีรี	๒๑,๙๐๑	๑๔๕.๗๙
อำเภอลาดยาว	๒๗,๔๕๗	๙๔.๔๘
อำเภอดาคลี	๑๑,๙๐๗	๔๙.๑๘
อำเภอแม่วงก์	๑๑,๕๒๐	๒๖.๕๔
อำเภอแม่เปิน	๕,๗๑๒	๑๒.๔๒
อำเภอชุมตาบง	๕,๔๒๓	๑๒.๕๗
รวม	๓๔๕,๘๓๖	๑,๖๒๗.๙๗

ที่มา : สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดนครสวรรค์, <https://gdcatalog.go.th/dataset/gdpublish-dataset-๒๒-๐๒๘>

ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๖

หน่วยงาน	ปี พ.ศ. ๒๕๖๕		ปี พ.ศ. ๒๕๖๖	
	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	ปริมาณ การใช้ไฟฟ้า	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	ปริมาณ การใช้ไฟฟ้า
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดนครสวรรค์	๑๘,๕๑๔	๕๖.๐๒	๑๘,๘๐๐	๕๙.๕๒
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอตากลี	๔,๖๐๖	๑๗.๐๗	๔,๖๓๐	๑๕.๖๑
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอลาดยาว	๒,๙๙๘	๕.๔๒	๓,๐๑๙	๕.๗๙
รวม	๒๖,๑๑๘	๗๘.๕๑	๒๖,๔๔๙	๘๐.๙๒

ที่มา : สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดนครสวรรค์, การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอตากลี,
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอลาดยาว ข้อมูล เดือนมิถุนายน ๒๕๖๗

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด

จังหวัดนครสวรรค์ มีด่านกักกันด้านปศุสัตว์ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ ด่านกักกันสัตว์
นครสวรรค์ ตั้งอยู่ที่เลขที่ ๙๑๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลย่านมัทรี อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

๑.๔.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านพลังงาน

จังหวัดนครสวรรค์มีโรงไฟฟ้า ๑๘ แห่ง ประกอบด้วย

ตารางที่ ๑๒ แสดงชื่อสถานประกอบการด้านพลังงาน

ชื่อสถานประกอบการ	ชนิดเชื้อเพลิงหลัก/แหล่งพลังงานต้นกำลัง	ขนาดกำลังการผลิต (MW)	ขนาดกำลังการผลิต (kVA)
๑. บริษัท ดีเอ็มฟาสซิส จำกัด	ก๊าซชีวภาพ (Biogas){น้ำเสียจาก กระบวนการผลิตเอทานอล และกากมันสำปะหลัง}	๐.๙๕	๑,๑๘๗.๕๐
๒. บริษัท หนองบัว กรีนพาวเวอร์ จำกัด	ชีวมวล (Biomass){Gasification จากไม้สับ และเศษไม้}	๒	๒,๕๐๐.๐๐
๓. บริษัท แมว่งศ์ เอ็นเนอจี จำกัด	ชีวมวล (Biomass){ไม้ (ชิ้นไม้สับ, เปลือกไม้, เศษไม้, ขี้เลื่อย)}	๙	๑๑,๒๕๐.๐๐
๔. บริษัท รวมผลไบโอเพาเวอร์ จำกัด	ชีวมวล (Biomass){วัสดุเหลือใช้จากการผลิต น้ำตาล (กากอ้อย, ใบอ้อย)}	๕๐	๖๒,๕๐๐.๐๐
๕. บริษัท เกษตรไทย อินเตอร์เนชั่นแนล ซูการ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ชีวมวล (Biomass){วัสดุเหลือใช้จากการผลิต น้ำตาล (กากอ้อย, ใบอ้อย)}	๕๐	๖๒,๕๐๐.๐๐
๖. บริษัท เกษตรไทยไบโอเพาเวอร์ จำกัด	ชีวมวล (Biomass){วัสดุเหลือใช้จากการผลิต น้ำตาล (กากอ้อย, ใบอ้อย)}	๖๐	๗๐,๕๘๙.๐๐

ชื่อสถานประกอบกิจการ	ชนิดเชื้อเพลิงหลัก/แหล่งพลังงานต้นกำลัง	ขนาดกำลังการผลิต (MW)	ขนาดกำลังการผลิต (kVA)
๗. บริษัท จีจีซี เคทิส ไบโออินดัสเทรียล จำกัด	ชีวมวล (Biomass){วัสดุเหลือใช้จากการผลิตน้ำตาล (กากอ้อย, ใบอ้อย)}, ชีวมวล (Biomass){น้ำกากส่าเข้มข้น}	๘๕	๙๙,๙๙๙.๗๖
๘. บริษัท เกษตรไทย อินเตอร์เนชั่นแนล ชูการ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) สาขา ๓	ชีวมวล (Biomass){วัสดุเหลือใช้จากการผลิตน้ำตาล (กากอ้อย, ใบอ้อย)}, น้ำมันดีเซล (Diesel Oil)	๓๒.๕	๔๐,๖๒๕.๐๐
๙. บริษัท เคทิส ไบโอเอทานอล จำกัด	ถ่านหินบิทูมินัสและก๊าซชีวภาพ	๓.๒๒	๔,๐๒๕.๐๐
๑๐. บริษัท เอ็นไวรอนเม้นท์พัลฟ์ แอนด์ เปเปอร์ จำกัด	ถ่านหินและน้ำมันยางดำ	๓๑.๙๙๙	๓๙,๙๙๘.๗๕
๑๑. บริษัท จี-พาวเวอร์ โซลาร์ จำกัด (โครงการตาซิด)	พลังงานอาทิตย์ (Solar Photovoltaic Power){Polycrystalline ขนาด ๒๘๐ Wp จำนวน ๒๗ แผง และ Inverter ขนาด ๕๐๐ kW จำนวน ๑๓ ชุด	๖.๕	๖,๕๐๐.๐๐
๑๒. บริษัท จี-พาวเวอร์ โซลาร์ จำกัด (โครงการตาตั้ง)	พลังงานอาทิตย์ (Solar Photovoltaic Power){Polycrystalline}	๖.๕	๖,๕๐๐.๐๐
๑๓. บริษัท กฤษณรงค์ธัญกิจ จำกัด	พลังงานอาทิตย์ (Solar Photovoltaic Power){Silicon Crystalline (Single-Si, Multi-Si)}	๗	๗,๐๐๐.๐๐
๑๔. บริษัท ซอยล์กริดเทคโนโลยี จำกัด	พลังงานอาทิตย์ (Solar Photovoltaic Power){Silicon Crystalline (Single-Si, Multi-Si)}	๗.๐๙๕	๗,๐๙๕.๐๐
๑๕. บริษัท อีเอ โซล่า นครสวรรค์ จำกัด	พลังงานอาทิตย์ (Solar Photovoltaic Power){Silicon Crystalline (Single-Si, Multi-Si)}	๙๐	๙๐,๐๐๐.๐๐
๑๖. บริษัท กฤษณรงค์ธัญกิจ จำกัด	พลังงานอาทิตย์ (Solar Photovoltaic Power){Silicon Thin Film (Amorphous-Si)}	๑.๑๓	๑,๑๓๐.๐๐
๑๗. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟาร์มเกษตรชัย	พลังงานอาทิตย์ (Solar Photovoltaic Power){Silicon Crystalline (Single-Si, Multi-Si)}	๑.๘	๑,๘๐๐.๐๐
๑๘. บริษัท ทูเอ็นเนอร์จี จำกัด	ขยะชุมชน (Municipal Waste) {Incineration (Direct Combustion)}	๙	๑๑,๒๕๐.๐๐
รวม		๔๕๓.๖๙๔	๕๒๖,๔๕๐.๐๗

ที่มา : คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กฟผ. กฟน. กฟภ. และ พพ. ณ เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๓ แสดงกองทุนพัฒนาพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า จำนวน ๙ แห่ง (ขนาดกลาง ๑ แห่ง ขนาดเล็ก ๘ แห่ง)

ชื่อกองทุน	ประเภทกองทุน
๑. กองทุนพัฒนาไฟฟ้าจังหวัดนครสวรรค์ ๑	ขนาดกลาง
๒. กองทุนพัฒนาไฟฟ้าจังหวัดนครสวรรค์ ๒	ขนาดเล็ก
๓. กองทุนพัฒนาไฟฟ้าจังหวัดนครสวรรค์ ๓	ขนาดเล็ก
๔. กองทุนพัฒนาไฟฟ้าจังหวัดนครสวรรค์ ๔	ขนาดเล็ก
๕. กองทุนพัฒนาไฟฟ้าจังหวัดนครสวรรค์ ๕	ขนาดเล็ก
๖. กองทุนพัฒนาไฟฟ้าจังหวัดนครสวรรค์ ๖	ขนาดเล็ก
๗. กองทุนพัฒนาไฟฟ้าจังหวัดนครสวรรค์ ๗	ขนาดเล็ก
๘. กองทุนพัฒนาไฟฟ้าจังหวัดนครสวรรค์ ๘	ขนาดเล็ก
๙. กองทุนพัฒนาไฟฟ้าจังหวัดนครสวรรค์ ๙	ขนาดเล็ก

ที่มา : คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

ตารางที่ ๑๔ แสดงระบบการขนส่งทางท่อในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์

ระบบ	จำนวน	ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง
๑. ระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ	๒๑,๘๐๐ เมตร	ขนาด ๒๐ นิ้ว
๒. ระบบขนส่งน้ำมันทางท่อ	๗๖,๐๐๐ เมตร	ขนาด ๑๔ นิ้ว

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลสถานประกอบการด้านน้ำมัน ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อมูลสถานประกอบการด้านน้ำมันเชื้อเพลิง	
ประเภท	จำนวน
สถานีบริการน้ำมันฯ ประเภท ก	๑๖๔ แห่ง
สถานีบริการน้ำมันฯ ประเภท ข	- แห่ง
สถานีบริการน้ำมันฯ ประเภท ค ๑	๕๗๖ แห่ง
สถานีบริการน้ำมันฯ ประเภท ค ๒	๔๐ แห่ง
สถานีบริการน้ำมันฯ ประเภท ง	๑๕๕ แห่ง
คลังน้ำมันเชื้อเพลิง	๑ แห่ง
สถานที่เก็บน้ำมัน ประเภทที่ ๓	๗ แห่ง
ถังขนส่งน้ำมัน	๒๑๙ คับ
ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๑๐	๑ ราย
ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๑๑	๗๕๘ ราย
ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๑๒	๗๕ ราย

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลสถานประกอบการด้านก๊าซปิโตรเลียมเหลว ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อมูลสถานประกอบการด้านก๊าซปิโตรเลียม (LPG)	
ประเภท	จำนวน
สถานีบรรจุก๊าซ LPG	๗ แห่ง
สถานีบริการก๊าซ	๓๐ แห่ง
-LPG	๒๗ แห่ง
-NGV	๓ แห่ง
ถังขนส่งก๊าซ LPG	๕ คัน
ร้านจำหน่ายก๊าซ LPG	๒๓๘ แห่ง
สถานที่ใช้ก๊าซ LPG	๑๕ แห่ง
คลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว	๓ แห่ง

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลสถานประกอบการด้านก๊าซธรรมชาติตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

ประเภท	จำนวน
๑. ระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ	๒ โครงการ
๒. สถานีบริการก๊าซธรรมชาติ	๔ แห่ง

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

ด้านการประปา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (ต.ค.๖๖ - ธ.ค.๖๖) การประปาส่วนภูมิภาค (เฉพาะจังหวัดนครสวรรค์) มีกำลังการผลิต รวมทั้งสิ้น ๓,๑๗๐ ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง ปริมาณน้ำที่ผลิตได้ ๙,๑๐๖,๗๖๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวนผู้ใช้น้ำประปา ๖๙,๗๗๗ ครัวเรือน (เฉพาะพื้นที่ที่ กปภ. รับผิดชอบ ได้แก่ กปภ.สาขานครสวรรค์, ท่าตะโก, ลาดยาว, พยุหะคีรี ไม่รวมประปาเทศบาล, ประปาหมู่บ้าน) คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๓ ของครัวเรือนในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๔๒๙,๙๘๔ ครัวเรือน

ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลการประปาส่วนภูมิภาค เขต ๑๐

การประปาส่วนภูมิภาค	ปี พ.ศ. ๒๕๖๖		ปี พ.ศ. ๒๕๖๗	
	จำนวนผู้ใช้น้ำ (ครัวเรือน)	กำลังการผลิต (ลบ.ม./ชม.)	จำนวนผู้ใช้น้ำ (ครัวเรือน)	กำลังการผลิต (ลบ.ม.)
การประปาส่วนภูมิภาค เขต ๑๐				
กปภ.สาขานครสวรรค์	๓๕,๓๒๕	๑,๖๕๐	๓๕,๕๕๙	๑,๗๕๐
กปภ.สาขาท่าตะโก	๑๔,๑๑๒	๕๐๐	๑๔,๑๐๙	๖๐๐
กปภ.สาขาลาดยาว	๘,๐๒๐	๒๒๐	๘,๐๒๒	๒๒๐
กปภ.สาขาพยุหะคีรี	๑๒,๐๔๗	๕๕๐	๑๒,๐๘๗	๖๐๐
รวม	๖๙,๕๐๔	๒,๙๒๐	๖๙,๗๗๗	๓,๑๗๐

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค เขต ๑๐

หมายเหตุ ข้อมูลเฉพาะพื้นที่การประปาส่วนภูมิภาครับผิดชอบเท่านั้น ไม่รวมประปาเทศบาลหรือหมู่บ้าน

นอกจากนี้ยังมีผู้ใช้ประปาหมู่บ้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านทั้งหมด ๑,๔๓๒ หมู่บ้าน ๑๐๓ ชุมชน จำนวนประปาหมู่บ้าน/ประปาเทศบาล/อบต. ๑,๓๓๑ แห่ง จำนวนประปาส่วนภูมิภาค (ทั้งตำบล) ๑๓ ตำบล ครั้วเรือนที่ใช้ประปาหมู่บ้าน ๓๖๖,๕๐๓ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๔๘ ของครั้วเรือนในจังหวัดนครสวรรค์

โทรศัพท์และการสื่อสารอื่น ๆ

ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๖ เลขหมายโทรศัพท์ (TOT) และ บมจ.ไทยเทเลโฟน แอนด์ เทเลคอมมิวนิเคชัน (TT&T) มีจำนวนชุมสายทั้งหมด ๒๒๕ ชุมสาย ยกเลิกเหลือจำนวน ๔๗ ชุมสาย เลขหมายคงเหลือจำนวน ๘๙,๓๑๑ เลขหมาย มีศูนย์บริการลูกค้า NT จำนวน ๗ แห่ง จากการสำรวจสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประชากรที่มีอายุ ๖ ปีขึ้นไปจำนวน ๙๐๗,๕๗๐ คน ประชากรที่ใช้โทรศัพท์มือถือจำนวน ๘๓๔,๓๒๐ คนคิดเป็นร้อยละ ๙๑.๙๓ ผู้ใช้อินเตอร์เน็ต ๗๐๙,๔๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๑๗ ครั้วเรือนที่มีคอมพิวเตอร์จำนวน ๖๗,๙๐๐ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๘๖ ไม่มีคอมพิวเตอร์จำนวน ๒๗๓,๙๓๐ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๑๔ และครั้วเรือนที่มีโทรศัพท์มือถือจำนวน ๓๒๔,๔๔๐ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๙๑ ครั้วเรือนที่ไม่มีโทรศัพท์มือถือจำนวน ๑๗,๔๐๐ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๙

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนจุดติดตั้งเน็ตประชารัฐ (หมู่บ้าน) จังหวัดนครสวรรค์

ศูนย์บริการลูกค้า ทีโอที สาขา	เน็ตประชารัฐ (หมู่บ้าน)	ศูนย์บริการลูกค้า ทีโอที สาขา	เน็ตประชารัฐ (หมู่บ้าน)
นครสวรรค์	๑๓๐	ชุมแสง	๑๒๒
ปากน้ำโพ	๒๙	ลาดยาว	๑๒๒
ตากถ้ำ	๔๒	ท่าตะโก	๑๒๖
พยุหะคีรี	๔๐		
รวม			๖๑๑

ที่มา : ศูนย์สนับสนุนการปฏิบัติงาน ส่วนขายและบริการลูกค้า นครสวรรค์ ข้อมูล ณ กรกฎาคม ๒๕๖๖

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครสวรรค์ ณ ราคาปีปัจจุบัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวน ๑๑๘,๘๖๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ Gross domestic product (GDP) ประเทศไทย เป็นลำดับ ๓ ในภาคเหนือ(๑๗ จังหวัด) ลำดับที่ ๒๘ ของประเทศ เพิ่มขึ้นจำนวน ๘,๘๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘ จาก GPP ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๑๐,๐๖๗ ล้านบาท เป็นช่วงการฟื้นตัวจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID -๑๙) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครสวรรค์เพิ่มจากภาคเกษตรกรรมและภาคบริการ ภาคการเกษตรต้นปีมีปริมาณน้ำฝนมากจึงขยายพื้นที่เพาะปลูก แต่ปลายปีได้รับผลกระทบพายุโนรู ทำให้บางพื้นที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมหลาก การเฝ้าระวังโรคระบาดในสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้าน ราคาน้ำมันและอาหารสัตว์เพิ่มสูงขึ้น ภาคบริการเพิ่มจากสาขาการขนส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ สาขาการก่อสร้าง กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ (GPP แบบปริมาณลูกโซ่) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๐๕ สาขาที่ลดลง ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร การผลิตกิจกรรมที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย และการบริหารราชการ การป้องกันประเทศและการประกันสังคมภาคบังคับ

GPP ณ ราคาปัจจุบัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เพิ่มขึ้น ๕,๑๒๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๐ ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจำนวน ๑,๓๕๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๗ ภาคบริการเพิ่มขึ้นจำนวน ๒,๓๒๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔.๑๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน จำนวน ๑๓๑,๕๒๓ บาทต่อคน มากเป็นลำดับ ๔ ในภาคเหนือ เพิ่มขึ้นจำนวน ๑๐,๘๔๔ บาท (จากปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๒๐,๖๗๙ บาท) สาขาอุตสาหกรรมที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ ๕ ลำดับแรก ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้แก่ เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง, การผลิต, การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์, การศึกษา และกิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย โดยมีมูลค่ารวม ๘๖,๗๕๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๙๙ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดทั้งหมด

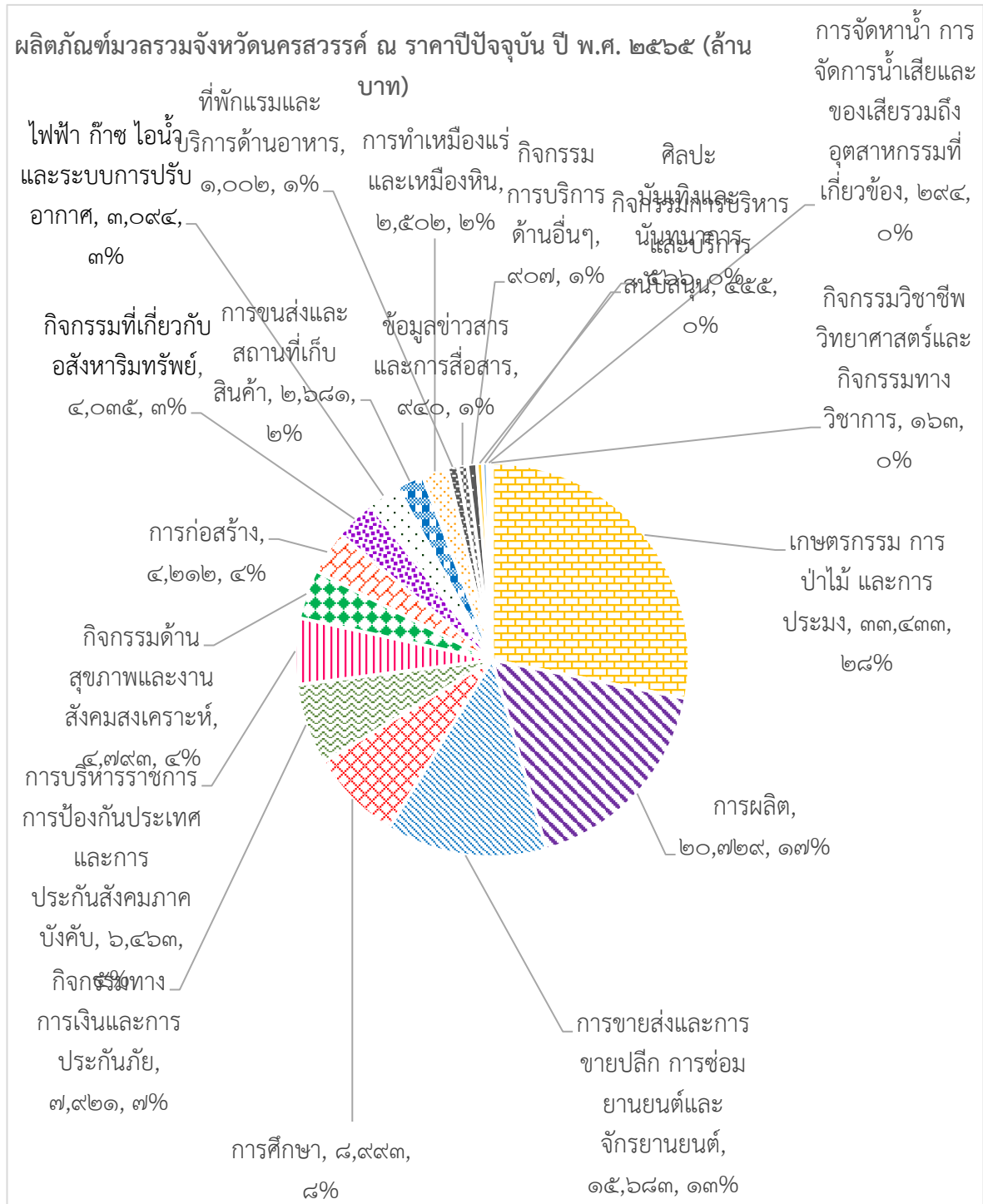
เมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตของ GPP แบบปริมาณลูกโซ่ของจังหวัดนครสวรรค์ ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ กับ ๒๕๖๔ พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๐๕ เมื่อเทียบระหว่าง สาขาอุตสาหกรรมที่การเติบโตของ GPP เติบโต ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๓๔, การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๙๖, กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๓๑, กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจการทางวิชาการ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๘.๓๐ การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๗๖, การก่อสร้างเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔.๕๑, กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจการทางวิชาการ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๘.๓๐, การศึกษา เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๐.๒๓, การจัดหา การจัดการน้ำเสียและของเสียรวมถึงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕๗ ศิลปะบันเทิงและนันทนาการ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๑๖ และ ที่พักแรมและบริการ ด้านอาหารเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๕

๑.๕.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP)

GPP ณ ราคาปัจจุบัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง ลดลง -๒,๓๒๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ -๗.๖๖ ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจำนวน ๑,๖๑๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๑ ภาคบริการลดลงจำนวน ๕๖๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ -๐.๙๙ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน จำนวน ๑๑๙,๘๕๖ บาทต่อคน มากเป็นลำดับ ๔ ในภาคเหนือ ลดลงจำนวน -๒๙๗ บาท (จากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๒๐,๑๕๒ บาท) สาขาอุตสาหกรรมที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ ๕ ลำดับแรก ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้แก่ เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง, การผลิต, การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์, การศึกษา และกิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย โดยมีมูลค่ารวม ๗๘,๑๐๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๔๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดทั้งหมด

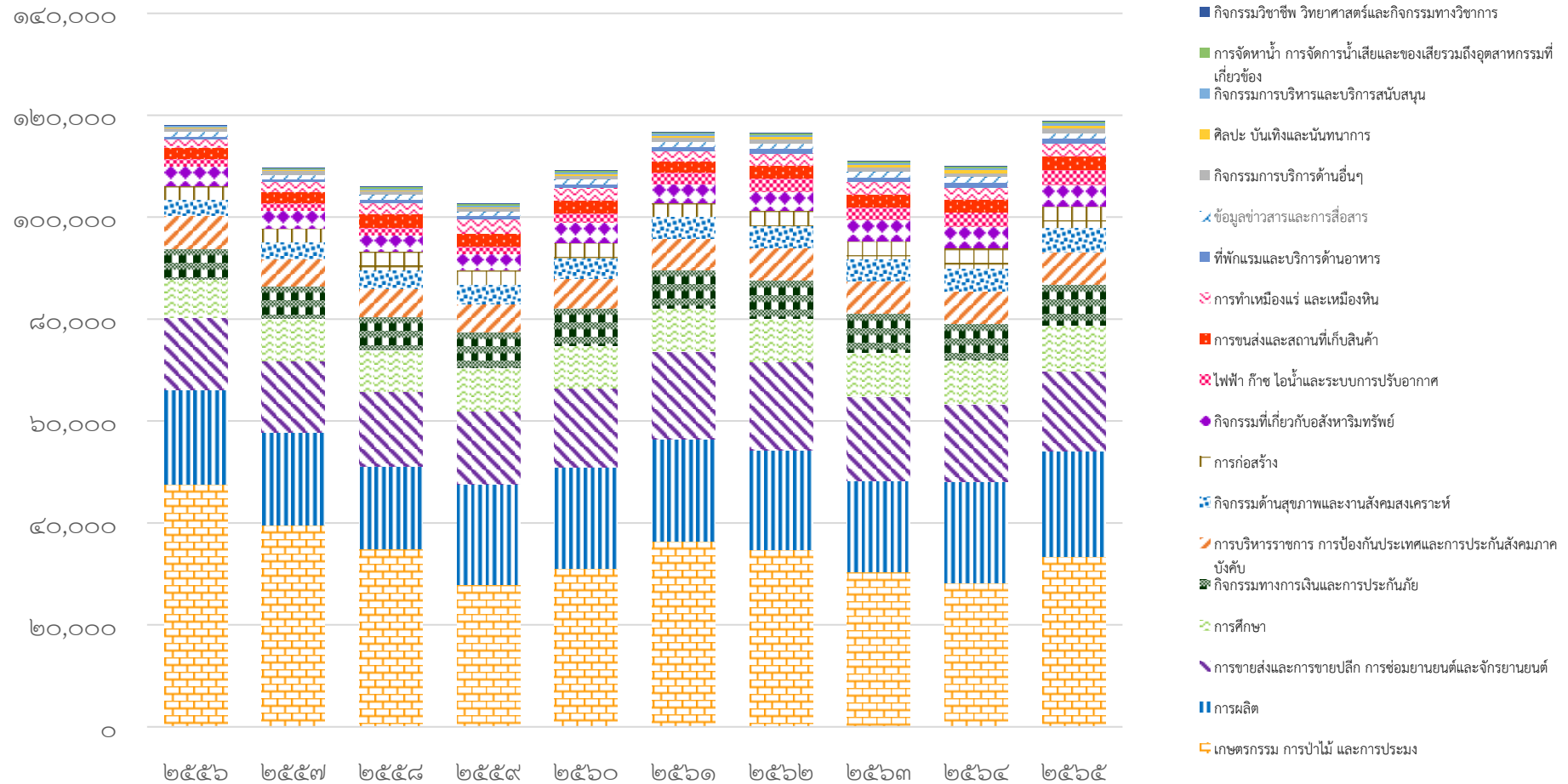
เมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตของ GPP แบบปริมาณลูกโซ่ของจังหวัด นครสวรรค์ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กับ ๒๕๖๓ พบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลดลงร้อยละ -๐.๘๗ เมื่อเทียบระหว่าง สาขาอุตสาหกรรมที่การเติบโตของ GPP ลดลงหรือติดลบในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง ลดลงร้อยละ -๔.๗๑, กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจการทางวิชาการลดลง ร้อยละ -๑๔.๑๔, การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน ลดลงร้อยละ -๑๐.๓๔ การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ลดลงร้อยละ -๕.๙๓ กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัยลดลงร้อยละ -๔.๑๙ การบริหารราชการ การป้องกันประเทศและการประกันสังคมภาคบังคับลดลงร้อยละ -๒.๙๑ ที่พักแรม และบริการด้านอาหารลดลงร้อยละ -๑.๒๕ และกิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ ลดลงร้อยละ -๑๒.๐ สาขาอุตสาหกรรมที่เติบโตสูงขึ้น ได้แก่ การผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๑๔, กิจกรรมที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๑, การศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๖๒, กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๔.๐๕, การก่อสร้างเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๕, การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๒๒, ข้อมูล ข่าวสารและการสื่อสารเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๕๐, ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำและระบบการปรับอากาศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๒๙,

การจัดหาน้ำ การจัดการน้ำเสียและของเสียรวมถึงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๖.๙๕, ศิลปะ บันเทิงและนันทนาการเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔.๗๒, กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๓๑ และกิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจกรรมทางวิชาการเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๑๓

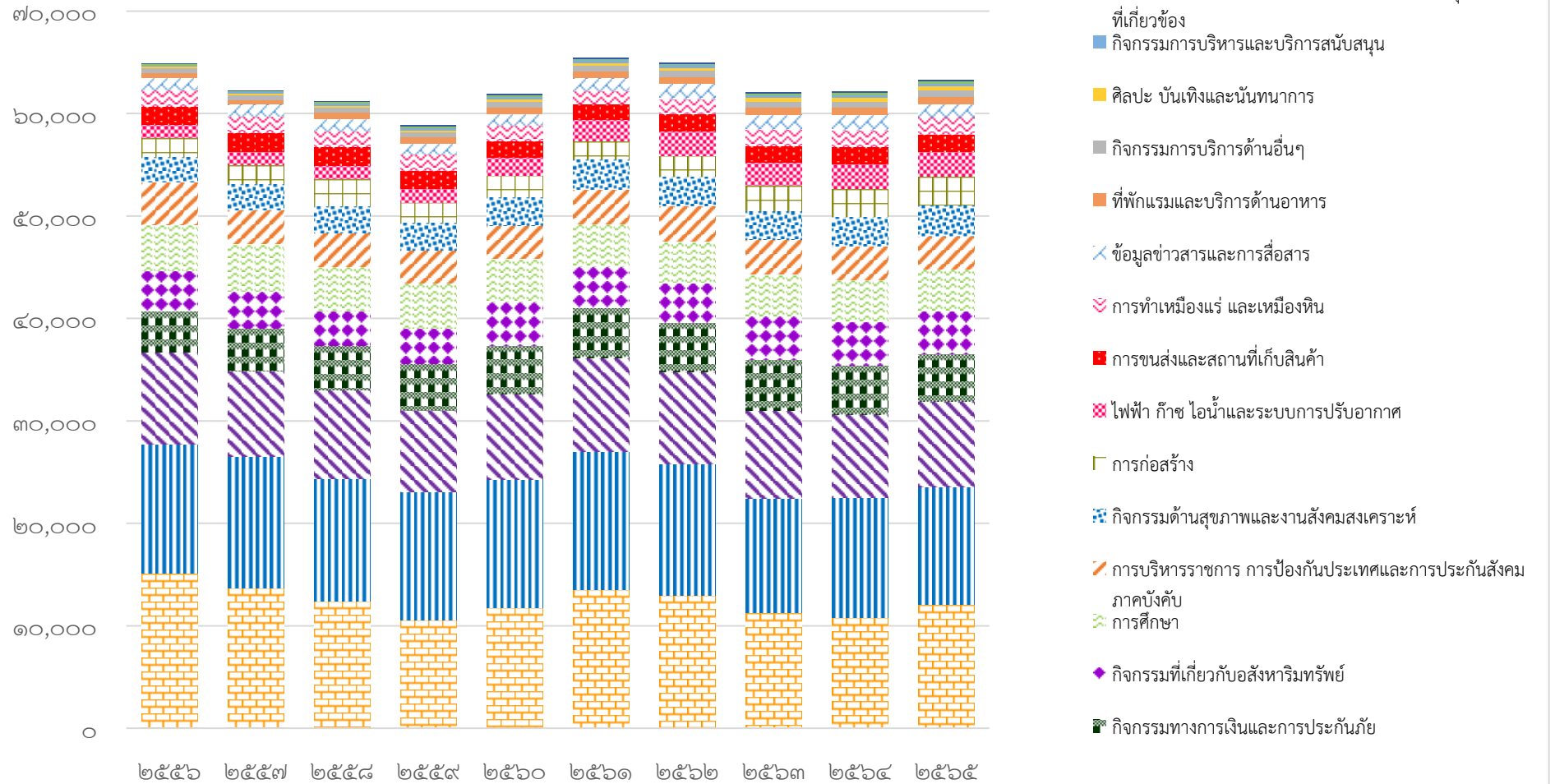
ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครสวรรค์ ณ ราคาปัจจุบัน ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๕ (ล้านบาท)

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมแบบปริมาณลูกโซ่จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๕ (ล้านบาท)

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ ๒๐ การเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ กับ GDP ประเทศไทย และลำดับจังหวัดเทียบระดับประเทศและภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด
จังหวัดนครสวรรค์ได้ลำดับที่ในแต่ละสาขาระดับประเทศอยู่ระหว่าง ๙ - ๔๐ ระดับภาคเหนืออยู่ระหว่าง ๒ - ๙ รายละเอียดดังนี้

	GPP ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๕							GPP จังหวัดนครสวรรค์		
	นครสวรรค์	GDP ประเทศ	ร้อยละ	ลำดับ	ภาคเหนือ	ร้อยละ	ลำดับ	๒๕๖๕	๒๕๖๔	ร้อยละ
ภาคเกษตรกรรม	๓๓,๔๓๓	๑,๕๑๖,๑๖๙	๒.๒๑	๙	๓๐๗,๓๒๕	๑๐.๘๘	๒	๑๒,๐๖๒	๑๐,๘๓๓	๑๑.๓๔
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๓๓,๔๓๓	๑,๕๑๖,๑๖๙	๒.๒๑	๙	๓๐๗,๓๒๕	๑๐.๘๘	๒	๑๒,๐๖๒	๑๐,๘๓๓	๑๑.๓๔
ภาคนอกเกษตร	๘๕,๔๓๔	๑๕,๘๖๑,๘๔๘	๐.๕๔	๒๖	๑,๐๐๘,๔๘๘	๘.๔๗	๓	๔๙,๙๗๔	๔๙,๘๘๗	๐.๑๘
ภาคอุตสาหกรรม	๒๖,๖๑๙	๕,๖๗๐,๑๙๐	๐.๔๗	๒๔	๒๙๐,๔๘๕	๙.๑๖	๔	๑๕,๑๔๓	๑๕,๒๙๗	-๑.๐๑
การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	๒,๕๐๒	๓๘๘,๕๑๑	๐.๖๔	๑๖	๕๐,๓๙๒	๔.๙๗	๓	๑,๖๕๘	๑,๕๙๔	๓.๙๖
การผลิต	๒๐,๗๒๙	๔,๗๐๑,๐๑๒	๐.๔๔	๒๕	๒๐๘,๒๐๖	๙.๙๖	๔	๑๑,๔๗๐	๑๑,๖๗๘	-๑.๗๙
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำและระบบ การปรับอากาศ	๓,๐๙๔	๕๐๔,๓๐๙	๐.๖๑	๒๓	๒๔,๗๙๑	๑๒.๔๘	๓	๒,๔๓๙	๒,๔๔๙	-๐.๔๐
การจัดหาน้ำ การจัดการน้ำเสีย และของเสียรวมถึงอุตสาหกรรม ที่เกี่ยวข้อง	๒๙๔	๗๖,๓๕๘	๐.๓๙	๔๐	๗,๐๙๖	๔.๑๕	๙	๑๗๘	๑๖๘	๕.๕๗
ภาคบริการ	๕๘,๘๑๕	๑๐,๑๙๑,๖๕๘	๐.๕๘	๒๕	๗๑๘,๐๐๒	๘.๑๙	๔	๓๔,๙๕๗	๓๔,๗๑๒	๐.๗๑

	GPP ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๕							GPP จังหวัดนครสวรรค์ แบบปริมาณลูกโซ่		
	นครสวรรค์	GDP ประเทศ	ร้อยละ	ลำดับ	ภาคเหนือ	ร้อยละ	ลำดับ	๒๕๖๕	๒๕๖๔	ร้อยละ
การก่อสร้าง	๔,๒๑๒	๔๓๘,๕๔๖	๐.๙๖	๒๗	๕๘,๕๕๖	๗.๑๙	๔	๒,๘๑๒	๒,๖๙๑	๔.๕๑
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และ จักรยานยนต์	๑๕,๖๘๓	๒,๖๗๙,๒๘๓	๐.๕๙	๒๔	๑๕๙,๐๘๘	๙.๘๖	๒	๘,๓๒๘	๘,๑๐๕	๒.๗๖
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๒,๖๘๑	๘๑๙,๓๗๒	๐.๓๓	๓๔	๓๖,๕๐๙	๗.๓๔	๔	๑,๗๐๒	๑,๖๗๑	๑.๘๓
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๑,๐๐๒	๗๔๐,๗๓๓	๐.๑๔	๒๘	๒๘,๓๙๘	๓.๕๓	๓	๗๒๘	๗๒๕	๐.๔๕
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๙๔๐	๔๘๙,๓๐๔	๐.๑๙	๒๕	๑๓,๔๐๔	๗.๐๑	๓	๑,๒๙๖	๑,๕๓๒	-๑๕.๔๔
กิจกรรมทางการเงินและการ ประกันภัย	๗,๙๒๑	๑,๔๕๖,๔๓๗	๐.๕๔	๒๓	๘๙,๘๕๔	๘.๘๒	๓	๔,๗๒๗	๔,๘๐๐	-๑.๕๓
กิจกรรมที่เกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์	๔,๐๓๕	๔๔๘,๗๙๙	๐.๙๐	๓๑	๕๓,๔๗๓	๗.๕๕	๔	๔,๑๖๙	๔,๓๐๑	-๓.๐๖
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และ กิจกรรมทางวิชาการ	๑๖๓	๒๙๓,๒๑๔	๐.๐๖	๒๕	๒,๒๓๓	๗.๓๒	๔	๑๔๓	๑๒๑	๑๘.๓๐
กิจกรรมการบริหารและบริการ สนับสนุน	๔๕๕	๒๑๘,๗๑๐	๐.๒๑	๒๖	๕,๐๗๒	๘.๙๘	๓	๒๗๘	๒๗๐	๒.๘๖

	GPP ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๕							GPP จังหวัดนครสวรรค์ แบบปริมาณลูกโซ่		
	นครสวรรค์	GDP ประเทศ	ร้อยละ	ลำดับ	ภาคเหนือ	ร้อยละ	ลำดับ	๒๕๖๕	๒๕๖๔	ร้อยละ
การบริหารราชการ การป้องกัน ประเทศและการประกันสังคม ภาคบังคับ	๖,๔๖๓	๑,๐๗๖,๔๑๕	๐.๖๐	๒๖	๗๔,๓๑๒	๘.๗๐	๓	๓,๑๙๗	๓,๒๗๓	-๒.๓๑
การศึกษา	๘,๙๙๓	๗๓๕,๕๙๙	๑.๒๒	๒๒	๑๒๐,๙๘๑	๗.๔๓	๔	๔,๐๙๕	๔,๐๘๖	๐.๒๓
กิจกรรมด้านสุขภาพและ งานสังคมสงเคราะห์	๔,๗๙๓	๔๔๔,๖๔๗	๑.๐๘	๒๑	๕๗,๖๒๐	๘.๓๒	๔	๒,๙๙๔	๒,๘๗๕	๔.๑๒
ศิลปะ บันเทิงและนันทนาการ	๕๖๖	๑๑๒,๖๕๙	๐.๕๐	๑๕	๖,๒๔๔	๙.๐๗	๓	๔๒๒	๔๑๓	๒.๑๖
กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ	๙๐๗	๒๓๗,๙๔๐	๐.๓๘	๒๔	๑๒,๒๕๗	๗.๔๐	๓	๕๙๑	๕๕๑	๗.๓๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๑๑๘,๘๖๗	๑๗,๓๗๘,๐๑๗	๐.๖๘	๒๘	๑,๓๑๕,๘๑๓	๙.๐๓	๓	๖๐,๑๖๒	๕๘,๓๘๓	๓.๐๕
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ต่อคน (บาท)	๑๓๑,๕๒๓	๒๔๘,๗๘๙	๕๒.๘๗	๓๓	๑๑๗,๒๗๖	๑๑๒.๑๕	๔			
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๙๐๔	๖๙,๘๕๑	๑.๒๙	๒๕	๑๑,๒๒๐	๘.๐๖	๓			

ที่มา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านสังคม การท่องเที่ยว แรงงาน วัฒนธรรม ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญ

วัฒนธรรมประเพณีของชาวจังหวัดนครสวรรค์ เป็นมรดกเก่าแก่ที่สืบทอดมาเป็นเวลานาน มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ปรากฏชัดเจน วิถีชีวิตของชาวจังหวัดนครสวรรค์ได้มีวิวัฒนาการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และเนื่องจากประชากรของชาวจังหวัดนครสวรรค์มีหลายเชื้อชาติประเพณีต่าง ๆ ที่สืบทอดจึงมีแบบอย่างตามเชื้อชาตินั้น ๆ และนำมาผสมกลมกลืนกันเป็นประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดนครสวรรค์ที่น่าสนใจมี ดังนี้

๑. ประเพณีแห่เจ้าพ่อ - เจ้าแม่ เป็นประเพณีของชาวไทยเชื้อสายจีนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงเทศกาลตรุษจีน เพื่อความเป็นสิริมงคล การแห่เจ้านี้เริ่มทำครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ และได้ปฏิบัติสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน พิธีแห่จะตรงกับวันขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๑ ของชาวจีน โดยแห่กลางคืน (ชีวชา) และกลางวัน (ชีวสี่) ในขบวนแห่ประกอบไปด้วย ขบวนเชิดมังกรทอง ขบวนเชิดสิงโต ขบวนเอ็งกอ นอกจากนี้ ยังมีขบวนรณางฟ้า เจ้าแม่กวนอิม และขบวนดนตรีจีน ฯลฯ เป็นต้น ปัจจุบันประเพณีแห่เจ้านี้ จัดทั้งในอำเภอชุมแสง อำเภอเก้าเลี้ยว อำเภอลาดยาว อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอหนองบัว และในอำเภอเมืองนครสวรรค์ แต่ที่ยิ่งใหญ่มากจะเป็นประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ในอำเภอเมืองนครสวรรค์

๒. ประเพณีการแข่งเรือยาว ประเพณีแข่งขันเรือยาวของชาวจังหวัดนครสวรรค์ จะจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในช่วงเทศกาลออกพรรษา โดยวัดที่ตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาจะจัดรวมกับงานประจำปีของวัด เช่น งานปิดทองไหว้พระของวัดเขา (วัดจอมคีรีนาคพรต) งานประจำปีของวัดเกาะหงษ์ เป็นต้น ภายในงานจะมีการนำเรือขนาดกลาง หรือเรือขนาดเล็กจากสถานที่ต่าง ๆ มาทำการแข่งขันกันมีเสียงเชียร์อย่างสนุกสนาน ปัจจุบันประเพณีการแข่งเรือยาวประเพณีชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา หน้าศาลากลางจังหวัด ภายในงานมีการจัดแสดงสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น จัดแข่งขันเรือพื้นบ้าน เรือตะเข้ เป็นต้น

๓. ประเพณีสงกรานต์ ของชาวจังหวัดนครสวรรค์ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในแต่ละท้องถิ่น โดยจะมีการตักบาตรข้าวสาร และอาหารแห้งภายในวัด และสถานที่ราชการ มีการสงฆ์พระรดน้ำคำหัวผู้ใหญ่ เล่นสาดน้ำ แต่ที่น่าสนใจ ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ของชาวบ้านเขาทอง ตำบลเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี ซึ่งอยู่ห่างจากตัวจังหวัดนครสวรรค์ เป็นระยะทางประมาณ ๑๙ กิโลเมตร ชาวบ้านเขาทอง จะทำบุญในตอนเช้า เวลาบ่ายจะไปรวมตัวกันที่ลานวัด มีการละเล่นในประเพณีตรุษสงกรานต์ ได้แก่ การละเล่นจับข้อมือสาวนางสุ่ม นางสาก นางควาย และการร้องรำทำเพลง ได้แก่ การละเล่นรำไท่นหรือรำวงได้แพร่หลายความนิยมมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๓

๔. ประเพณีการเลี้ยงข้าวแช่ เป็นประเพณีที่ปฏิบัติต่อเนื่องกันมานับร้อยปีของชาวบ้านบางมะฝ่อ อำเภอโกรกพระ จัดขึ้นในเทศกาลสงกรานต์เพียงวันเดียว โดยมีกำหนดให้ตรงกับวันหยุดราชการ เพื่อให้ชาวบ้านบอกญาติ พี่น้อง ซึ่งอยู่สถานที่ต่าง ๆ มาร่วมทำบุญ เหมือนเป็นการประชุมญาติพี่น้องของแต่ละบ้านด้วย วันที่ ๑๔ เมษายน ชาวบ้านทุกคนจะไปร่วมทำบุญตักบาตรพระสงฆ์บนศาลาการเปรียญ มรรคทายกจะประกาศให้ทราบทั่ว สงกรานต์ปีนี้จะทำบุญกี่วัน วันก่อนสุดท้ายของการทำบุญ สงกรานต์จะมีการนำอัฐิของบรรพชนไปตั้งรวมกัน ณ ศาลาการเปรียญ มีการสวดอภิธรรม ระเบียบนี้เอง มรรคทายกจะประกาศทั่วไปว่า ปีนี้ใครจะศรัทธาทำข้าวแช่บ้าง ซึ่งก็จะมีผู้รับทำหลายราย พอถึงวันนั้นก็จะมีข้าวแช่และกับแกล้มบรรจุในภาชนะอย่างดีซึ่งเป็นของเก่า จัดใส่สาแหรกมีสาวงามมาหอบเดินไปวัด แต่งกายพื้นบ้านสวยงาม ถึงวัดเวลา ๑๑.๐๐ น. จัดถวายพระสงฆ์ เมื่อพระสงฆ์ฉันอิ่มแล้ว ก็ยกกลมาจัดเลี้ยงกันจนถึงเวลา ๑๓.๐๐ น. พระสงฆ์จะแสดงพระธรรมเทศนา เมื่อพระสงฆ์แสดงธรรมจบ ก็มีการสงฆ์พระสงฆ์ในวัดทุกรูป จากนั้นจะมีการเล่นสงกรานต์ของหนุ่มสาวเป็นที่สนุกสนาน

๕. ประเพณีบุญสลากภัต ประเพณีบุญสลากภัต เป็นประเพณีทำบุญที่มีมาแต่ครั้งพุทธกาล คำว่า “สลากภัต” หมายถึงอาหารที่ถวายพระตามสลาก นิยมทำในช่วง เดือน ๖ จนถึงเดือน ๘ ซึ่งเป็นฤดูที่มีผลไม้อุดมสมบูรณ์ การทำบุญสลากภัตถือว่าเป็นการทำบุญที่ได้บุญมาก เนื่องจากการทำโดยไม่เจาะจง เมื่อพระรูปใดจับสลากได้สำหรับชุดใด ก็จะมีอันสำหรับนั้น เจ้าภาพจะไม่มีการแสดงยินดียินร้ายแก่พระผู้รับงานบุญสลากภัตของอำเภอตากฟ้า ถือว่าเป็นงานบุญสลากภัตที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ที่จัดมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะที่วัดตากฟ้าได้จัดตามประเพณีมาเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ พระศรีสุทิวาภิวัฑฒนา (ริต ริดเวที ป.ธ.๙, กศ.ม.) หรือ เจ้าคุณริต เจ้าคณะอำเภอตากฟ้า และเจ้าอาวาสวัดตากฟ้า พระอารามหลวง เป็นผู้ริเริ่มสนับสนุนและส่งเสริมให้มีประเพณีบุญสลากภัตเป็นประเพณีประจำอำเภอตากฟ้า มาจนถึงปัจจุบันนี้

๖. ประเพณีตักบาตรเทียนโพธิ์ ประเพณีตักบาตรเทียนโพธิ์เป็นอีกหนึ่งประเพณีที่มีเพียงหนึ่งเดียวของไทย จัดขึ้นที่บริเวณวัดเขาไม้เดน อำเภอพยุหะคีรี ซึ่งเป็นเมืองโบราณมาาก่อนตั้งแต่อดีตกาล ชาวบ้านเก่าแก่ในพื้นที่จะเรียกที่นี้ว่า เมืองบน หลังจากนั้นก็มาต่อกับสถานที่ กลายเป็น เมืองบนเขาไม้เดนบ้าง เมืองบนโคกไม้เดนบ้าง จนบางทีก็สับสน สำหรับประเพณีตักบาตรเทียนโพธิ์ที่มีแห่งเดียวในไทยมีความพิเศษตรงที่การตักบาตร ชาวบ้านจะมาทำบุญเทียนที่อยู่ในพานที่ทางวัดจัดไว้ให้ เทียนหรือขี้ผึ้งจะหลอมมาเป็นรูปใบโพธิ์ นำใบโพธิ์เทียนนี้ไปใส่บาตร จะมีพระเดินบิณฑบาตรขึ้นไปบนยอดเขาที่มีเจดีย์อยู่ด้านบน จากนั้นจะทำการหล่อเทียนพรรษาด้วยเทียนรูปใบโพธิ์ที่ชาวบ้านนำมาใส่บาตร ประเพณีนี้จะจัดกันตอนเย็นก่อนวันเข้าพรรษา มีการแสดงแสง สี เสียง มีร้านค้ามาเปิดขายของมากมายตรงหน้าวัด ชาวบ้านจะมาร่วมทำบุญใส่บาตรเทียนโพธิ์แน่นวัด ยาวขึ้นไปตามขั้นบันไดเป็นภาพที่สวยงามทุก ๆ ปี

๗. เทศกาลหุ่นโคมไฟ จังหวัดนครสวรรค์ จัดงาน "เทศกาลหุ่นโคมไฟ" บริเวณลานมังกรทองอุทยานสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อนำเสนอความงดงามของศิลปะบนโคมไฟ มีการจัดอบรมและประกวดการประดิษฐ์ประติมากรรมโคมไฟ เพื่อส่งเสริมช่างฝีมือที่มีทักษะอาชีพการทำหุ่นโคมไฟจำนวนมากขึ้น และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องอย่างชัดเจนถึงเอกลักษณ์ของชุมชนชาวจีน จังหวัดนครสวรรค์ นอกจากนี้ เทศกาลหุ่นโคมไฟนครสวรรค์ (Nakhonsawan Lantern Festival) ยังมีประติมากรรมหุ่นโคมไฟที่ผสมผสานศิลปะ แสง สี ดนตรี ซึ่งยิ่งใหญ่ตระการตาที่สุดในภาคเหนือ

๘. ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีบุญบั้งไฟของชาวอำเภอแม่เปิน จังหวัดนครสวรรค์ ได้ปฏิบัติสืบทอดมาอย่างยาวนาน เนื่องจากชาวอีสานมาอาศัยอยู่มากกว่า ๘๕ เปอร์เซ็นต์ หลังอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน และนำประเพณีบุญบั้งไฟ เข้ามาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ และประเพณีต่าง ๆ อย่างเช่น บุญบั้งไฟ ก็ได้ นำเข้ามาเผยแพร่ จนได้รับความนิยมมาโดยตลอด และจะทำพิธีก่อนเข้าสู่ฤดูฝน ซึ่งมีความเชื่อกันว่า จะทำให้ฝนตกตามฤดูกาล และเป็นสัญญาณที่ดีว่า ฤดูกาลเพาะปลูกได้เริ่มขึ้นแล้วชาวบ้านในพื้นที่ตำบลแม่เปิน อำเภอแม่เปิน จังหวัดนครสวรรค์ จะร่วมกันจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟทุกปี ช่วงเดือนพฤษภาคม บริเวณอ่างเก็บน้ำคลองโพธิ์เป็นงานประเพณีที่ยิ่งใหญ่และสวยงาม

๙. ประเพณีตักบาตรเทโว งานบุญประเพณีตักบาตรเทโว คือ การตักบาตรเนื่องในโอกาสที่พระพุทธเจ้า เสด็จลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ถือเป็นประเพณีนิยมที่พุทธศาสนิกชนได้ปฏิบัติสืบทอดกันมา โดยเฉพาะจังหวัดนครสวรรค์ ได้จัดงานบุญประเพณีตักบาตรเทโวเป็นประจำทุกปี ณ บริเวณเชิงเขา วัดวรนาถบรรพต พระอารามหลวง โดยพระสงฆ์ซึ่งเดินลงมาจากยอดเขากบ เพื่อรับบิณฑบาตข้าวสารอาหารแห้งจากผู้มาร่วมทำบุญ ท่ามกลางขบวนแห่นางฟ้า ขบวนนางรำ ขบวนกลองยาว นับเป็นการจัดงานบุญประเพณีตามเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น เป็นการสืบสานประเพณีที่ดั้งเดิมให้คงอยู่สืบไป

๑๐. ประเพณีแห่เทียนพรรษา เป็นประเพณีที่สำคัญของชาวอำเภอนาทะโก จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา โดยชาวอำเภอนาทะโก ได้สืบสานประเพณีแห่เทียนพรรษามาจำนวนไม่น้อยกว่า ๔๐ ปี ภายในงานมีการจัดตกแต่งต้นเทียนพรรษาเพื่อนำมาประกวดแข่งขันกัน การจัดงานแห่เทียนพรรษา ประกอบด้วยขบวนแห่พรรษาที่สวยงาม ยิ่งใหญ่ ภายในขบวนแห่มีกิจกรรมเทิดพระเกียรติ การแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และกิจกรรมภูมิปัญญาชาวบ้าน ตลอดจนการออกร้านจำหน่ายสินค้ามากมาย

๑๑. ตามรอยเสด็จประพาสต้น จังหวัดนครสวรรค์ จัดงานตามรอยเสด็จประพาสต้น ทุกเดือนสิงหาคมของทุกปี ณ อำเภอนาทะโกที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เคยเสด็จประพาสต้นจำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ ๑) วัดพระพรหมหลวง อำเภอยะหริ่ง ๒) วัดเกาะหงษ์ อำเภอมะนัง ๓) วัดหัวดงใต้ อำเภอกำแพง ๔) วัดกำแพง อำเภอกำแพง ๕) บึงทุ่งนาง อำเภอบรรพตพิสัย ๖) วัดเขาหน่อ วัดบ้านแดน อำเภอบรรพตพิสัย ๗) วัดเขาดินใต้ อำเภอกำแพง และ ๘) วัดศรีสุวรรณ (วัดเขื่อนแดง) อำเภอมะนัง นครสวรรค์ เหตุที่เรียกว่า “ประพาสต้น” นั้น เนื่องจาก เมื่อเวลาจะประพาสแล้วไม่ยากให้ใครรู้ว่าเสด็จไปเพื่อใกล้ชิดกับประชาราษฎร์มากขึ้น ในการเสด็จ ฯ จะทรงเรือมาดเก้ง ๔ แจว ๑ ลำ แต่เรือลำเดียวไม่พอ บรรทุกเครื่องครัวจึงทรงซื้อเรือมาดประทุน ๔ แจว ที่แม่น้ำอ้อมแขวง จังหวัดราชบุรี ๑ ลำ โปรดให้เจ้าหมื่นเสมอใจราช เป็นผู้คุมเครื่องครัวไปในเรื่อนั้น เจ้าหมื่นเสมอใจราชมีชื่อเรียกว่า “อ้น” จึงทรงดำรัสเรียกเรือลำนั้นว่า “เรือตาอ้น” เรียกเร็ว ๆ จึงกลายเสียงเป็น “เรือดั้น”

๑๒. ประเพณีลอยกระทง จังหวัดนครสวรรค์ จัดงานประเพณีลอยกระทงเป็นประจำทุกปีที่มีชื่อเสียงมายาวนาน ได้แก่ ชุมชนบ้านหน้าผา อำเภอมะนัง นครสวรรค์ จะนำกะลาที่เก็บสะสมไว้ตลอดทั้งปีมาทำความสะอาด และตกแต่งด้วยกระดาษสี ทำเทียนวางไว้กลางกะลา ไม่ใส่ดอกไม้ ธูปเทียนเหมือนกระทงทั่วไป เมื่อถึงวันลอยกระทง ชาวบ้านจะนำกระทงกะลาที่เตรียมไว้นับพันใบ มาจุดเทียนและปล่อยลงในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีจุดเริ่มต้นตั้งแต่หน้าศาลเจ้าแม่หน้าผา อำเภอมะนัง นครสวรรค์ ปัจจุบันจังหวัดนครสวรรค์ มีสถานที่จัดงานประเพณีลอยกระทงที่น่าสนใจ ได้แก่ อาคารสัญลักษณ์ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา “พาสาน” ตลาดวัฒนธรรม เช่น ตลาดเจ้าคะ ตลาดท่าเรือคลองคาง เป็นต้น

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครัวเรือนเกษตรกร และแรงงานภาคเกษตร

ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	ร้อยละจำนวน ครัวเรือนเกษตร/ ครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนแรงงาน ภาคเกษตร (ราย)
เมืองนครสวรรค์	๑๑๒,๓๐๑	๑๔,๑๘๙	๑๒.๖๓	๑๔,๑๘๙
โกรกพระ	๑๒,๐๑๗	๔,๗๖๒	๓๙.๖๓	๔,๗๖๒
ชุมแสง	๒๓,๕๑๗	๑๐,๔๕๑	๔๔.๔๔	๑๐,๔๕๑
หนองบัว	๒๗,๘๙๘	๑๓,๐๓๖	๔๖.๗๓	๑๓,๐๓๖
บรรพตพิสัย	๒๙,๙๗๘	๑๔,๑๘๐	๔๗.๓๐	๑๔,๑๘๐
เก้าเลี้ยว	๑๒,๖๐๒	๕,๑๘๐	๔๑.๑๐	๕,๑๘๐
ตาคลี	๔๐,๒๓๕	๙,๕๗๑	๒๓.๗๙	๙,๕๗๑
ท่าตะโก	๒๖,๐๓๖	๑๔,๙๗๐	๕๗.๕๐	๑๔,๙๗๐
ไพศาลี	๒๕,๔๘๖	๑๔,๑๓๗	๕๕.๔๗	๑๔,๑๓๗
พยุหะคีรี	๒๖,๓๗๖	๘,๘๙๒	๓๓.๗๑	๘,๘๙๒
ลาดยาว	๓๒,๑๙๘	๑๓,๑๘๐	๔๐.๙๓	๑๓,๑๘๐
ตากฟ้า	๑๕,๑๒๒	๕,๙๑๒	๓๙.๑๐	๕,๙๑๒
แม่วงก์	๑๘,๔๙๙	๗,๒๗๑	๓๙.๓๐	๗,๒๗๑
แม่เปิน	๖,๘๓๘	๒,๕๑๗	๓๖.๘๑	๒,๕๑๗
ชุมตาบง	๖,๓๑๗	๒,๘๔๒	๔๕.๙๙	๒,๘๔๒
รวม	๔๑๕,๕๒๐	๑๔๑,๐๙๐	๓๓.๙๖	๑๔๑,๐๙๐

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนครสวรรค์, สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

การใช้พื้นที่ทำการเกษตร ส่วนใหญ่เป็นที่นา รองลงมาเป็นพืชไร่ และพืชยืนต้น/ไม้ผล

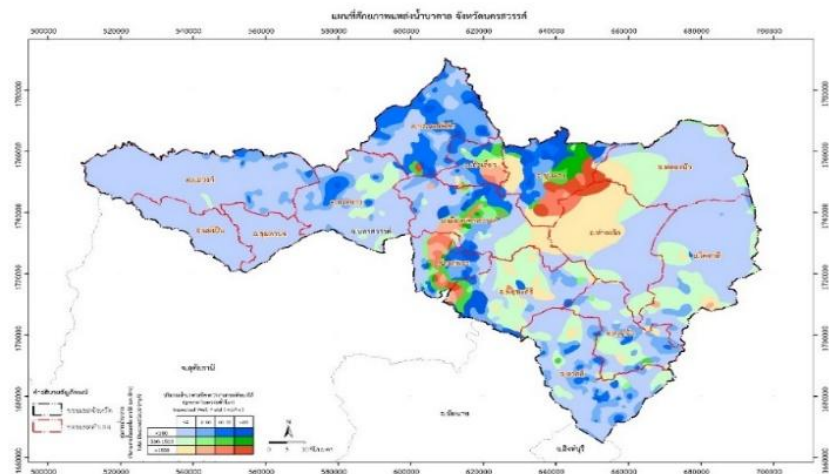
ตารางที่ ๒๒ แสดงตารางการใช้ที่ดินทำการเกษตร ปีเพาะปลูก ๖๗/๖๘

ลำดับที่	อำเภอ	พื้นที่ทาง การเกษตร	ภาวะการปลูกพืชเศรษฐกิจ							
		(ไร่)	ข้าวนาปี (ไร่)	ข้าวนาปรัง (ไร่)	มัน สำปะหลัง (ไร่)	อ้อย โรงงาน (ไร่)	ข้าวโพดเลี้ยง สัตว์(ไร่) รุ่น ๑	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ (ไร่) รุ่น ๒	ไม้ผล, ไม้ยืน ต้น (ไร่)	พืชผัก (ไร่)
จังหวัดนครสวรรค์		๔,๗๐๐,๕๖๕	๒,๓๖๒,๗๐๒	๕๒๖,๕๕๔	๔๗๘,๑๐๐	๒๘๔,๖๗๓	๒๓๓,๐๖๐	๒๗,๔๑๗	๔๗,๙๑๕	๒๑,๐๐๒
๑	เมือง ฯ	๒๘๑,๑๓๔	๔๒,๖๒๓	๑๑,๙๑๒	๑๓,๐๘๒	๕,๔๕๐	๐	๕,๐๐๒	๑,๓๑๖	๑,๔๕๗
๒	โกรกพระ	๑๕๑,๓๔๐	๑๙,๘๑๑	๓๓๕	๕,๔๕๙	๒,๕๔๖	๓๒๘	๑,๗๔๙	๔๓๑	๑,๑๑๕
๓	ชุมแสง	๓๘๓,๘๔๐	๑๐๗,๙๕๐	๓๐	๐	๑๒๙	๐	๒,๔๒๙	๑๑,๐๙๒	๕,๒๗๙
๔	หนองบัว	๔๖๔,๐๘๘	๒,๙๗๔	๔๐,๒๘๕	๗,๗๗๔	๓๔,๘๐๐	๐	๒,๒๑๔	๓๑๕	๒๙๒
๕	บรรพตพิสัย	๔๗๐,๕๖๖	๙๖,๑๐๒	๓,๒๔๗	๑๐,๒๕๐	๑,๓๐๐	๑,๒๓๕	๓,๒๐๕	๖,๒๙๓	๑,๑๗๐
๖	เก้าเลี้ยว	๑๓๔,๐๒๐	๖๔,๕๕๓	๑๑๖	๑๖,๙๓๕	๖๙๓	๐	๑,๑๖๘	๒๒	๑๖
๗	ตาคลี	๔๑๐,๙๗๓	๐	๑๘,๓๒๐	๔๘,๓๒๐	๔๐,๒๕๐	๕๐	๕,๑๘๐	๘๔	๒๘๐
๘	ท่าตะโก	๓๕๓,๓๕๕	๑๒๐,๐๔๐	๑๙,๐๗๐	๑๐,๕๔๗	๒,๙๓๐	๐	๖๐๑	๐	๓๐๘
๙	ไพศาลี	๔๕๙,๘๒๓	๐	๘๖,๖๘๘	๑๗,๙๔๕	๑๕,๐๖๖	๐	๘๘๔	๗๔	๗๙
๑๐	พยุหะคีรี	๓๐๗,๑๕๔	๕๕,๖๒๐	๒๗,๔๔๒	๗๐,๒๕๓	๒๒,๙๐๗	๑,๖๙๕	๔,๕๕๒	๔๓๖	๔๐
๑๑	ลาดยาว	๓๗๑,๒๘๔	๑๐,๙๗๒	๑๐๕,๒๘๔	๕,๙๔๕	๙๔๖	๒,๑๘๕	๖,๔๗๙	๕๕๖	๓๗๑
๑๒	ตากฟ้า	๓๐๐,๖๕๒	๐	๓๘,๙๗๙	๒๐,๕๗๗	๗๐,๘๐๕	๑๖	๒,๙๓๒	๓๔๒	๔๕๓
๑๓	แม่วงก์	๓๓๔,๖๒๒	๔,๓๒๗	๗๐,๘๒๘	๙,๙๖๙	๑๗,๖๘๙	๑๙,๓๔๔	๙,๓๙๗	๐	๐
๑๔	แม่เปิน	๑๒๘,๘๓๖	๐	๓๑,๘๒๘	๘,๕๖๘	๑๒,๓๐๐	๐	๙๕๐	๐	๐
๑๕	ชุมตาบง	๑๔๘,๘๗๘	๑,๕๙๒	๒๓,๗๓๖	๓๙,๐๕๐	๔,๒๕๐	๒,๕๖๔	๑,๑๗๔	๔๑	๔๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทาน และระบบชลประทาน

ภาพที่ ๒ แสดงแผนที่ศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล จังหวัดนครสวรรค์

พื้นที่ของจังหวัดนครสวรรค์ ๕,๙๙๘,๕๔๘ ไร่ มีโครงการที่ดำเนินการแล้ว ครอบคลุมพื้นที่ ๑,๔๙๘,๒๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๙๘ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด มีโครงการชลประทานในพื้นที่ ๒๖๗ โครงการ เป็นโครงการชลประทานขนาดใหญ่ ๔ โครงการ โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๑๕ โครงการ โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๑๘๔ โครงการ เนื่องจากความสูงของระดับน้ำในแม่น้ำมีความแตกต่างกันมาก จึงมีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าถึง ๖๔ โครงการ ตามพื้นที่ริมแม่น้ำ มีพื้นที่โครงการในเขตชลประทาน (ลำดับ ๑ และ ๒ ตามตารางด้านล่าง) ที่ชลประทานดูแล ๖๕๐,๔๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๔ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนโครงการชลประทานในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการชลประทานขนาดใหญ่

ชื่อโครงการชลประทาน	ที่ตั้งโครงการชลประทาน			พื้นที่ชลประทาน
	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	
รวม ใน จ.นครสวรรค์				
๑. ชลประทานขนาดใหญ่				๓๓๘,๖๕๔
๑.๑โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่าบัว	บ้านน้อย	โพธิ์ทะเล	พิจิตร	๑๔,๔๐๐
	ท่าไม้	ชุมแสง	นครสวรรค์	๗,๙๑๗
	ชะมั่ง	ชุมแสง	นครสวรรค์	๓,๗๕๙
	เกยไชย	ชุมแสง	นครสวรรค์	๑,๔๕๖
	พิบูล	ชุมแสง	นครสวรรค์	๑,๒๖๘
๑.๒.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามโนรมย์		มโนรมย์	ชัยนาท	๙๓,๕๕๑
	พยุหะคีรี	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	๔,๕๕๙
	เนินมะกอก	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	๑๔,๓๒๑
	ม่วงหึ่ม	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	๙,๐๘๓
	ท่าน้ำอ้อย	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	๔,๙๖๑
	หนองโพ	ตากถ้ำ	นครสวรรค์	๖,๙๘๓
	หนองหม้อ	ตากถ้ำ	นครสวรรค์	๓๑,๑๔๖
	ตากถ้ำ	ตากถ้ำ	นครสวรรค์	๔,๒๑๒
	สร้อยทอง	ตากถ้ำ	นครสวรรค์	๑๓,๖๑๑
	พรหมนิมิตร์	ตากถ้ำ	นครสวรรค์	๔,๖๗๕
๑.๓.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาช่องแค		ตากถ้ำ	นครสวรรค์	๓๒,๐๓๓
	พรหมนิมิตร์	ตากถ้ำ	นครสวรรค์	๑,๘๘๕
	สร้อยทอง	ตากถ้ำ	นครสวรรค์	๑๗,๓๓๘
	จันเสน	ตากถ้ำ	นครสวรรค์	๑๒,๘๑๐
๔.โครงการวังยาง-หนองขวัญ		คลองขลุง	กำแพงเพชร	๑๙๘,๖๗๐
	บึงปลาทุ	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๒๒,๘๙๐
	หนองตา	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๓๘,๒๑๖
	ด่านช้าง	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๔๔,๔๔๐
	ตาซัด	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๒๔,๖๙๒
	หนองกรด	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๓๓,๒๒๓
	ตาสังข์	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๒๕,๓๘๕
	เจริญผล	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๙,๘๒๔

ที่มา : โครงการชลประทานนครสวรรค์

โครงการชลประทานขนาดกลาง

ชื่อโครงการชลประทาน	ที่ตั้งโครงการชลประทาน			พื้นที่ ชลประทาน
	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	
๑. ปตร.คลองเก่าเลี้ยว	เก่าเลี้ยว	เก่าเลี้ยว	นครสวรรค์	๓,๐๐๐
๒. ปตร.คลองกระถิน	เจริญผล	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๑๓๕,๙๐๕
๓. ปตร.คลองตัวเกา	ท่าจั่ว	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๒,๕๐๐
๔. ปตร.คลองห้วยร้ว	หนองเต่า	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๒๐,๐๐๐
๕. ทรบ.คลองตาพาด	ตาสังข์ใต้	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๒,๐๐๐
๖. ปตร.คลองขนมจีน	หนองกระโดน	เมือง	นครสวรรค์	๖,๐๐๐
๗. ปตร.คลองจระเข้เผือก	ในเขตเทศบาล	ชุมแสง	นครสวรรค์	๕,๐๐๐
๘. ทรบ.คลองระนงค์	ในเขตเทศบาล	ชุมแสง	นครสวรรค์	๑๐,๐๐๐
๙. ทรบ.คลองปลากด	พินลาน	ชุมแสง	นครสวรรค์	๕,๐๐๐
๑๐. ฝ่ายห้วยหอม	ห้วยหอม	ตากถี่	นครสวรรค์	๘,๐๐๐
๑๑. ปตร.วังส่วสดี	หนองกระโดน	เมือง	นครสวรรค์	๘,๐๐๐
๑๒. อ่างเก็บน้ำคลองโพธิ์	แม่เปิน	แม่เปิน	นครสวรรค์	๘๐,๐๐๐
(ความจุ ๘๖ ล้าน ลบ.ม.)				
๑๓. อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่	ตะคร้อ	ไพศาลี	นครสวรรค์	๑๐,๐๐๐
(ความจุ ๑๑.๘๗๐ ล้าน ลบ.ม.)				
๑๔. อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำลาด	โคกเตื่อ	ไพศาลี	นครสวรรค์	
(ความจุ ๑.๒๒ ล้าน ลบ.ม.)				
	ในเขตรับผิดชอบของ คป.นครสวรรค์			๒๙๕,๔๐๕
๑๕.โครงการวังร่มเกล้า	ทุ่งใหญ่	เมือง	อุทัยธานี	๑๖,๔๑๐
	เนินศาลา	โกรกพระ	นครสวรรค์	๘,๗๖๓
	ศาลาแดง	โกรกพระ	นครสวรรค์	๒๙๒๐
	หาดสูง	โกรกพระ	นครสวรรค์	๔๒๘๑
	เนินกว้าว	โกรกพระ	นครสวรรค์	๔๔๖
รวมพื้นที่โครงการขนาดกลาง				๓๑๑,๘๑๕

หมายเหตุ

ก. อ่างฯ คลองโพธิ์ อยู่ในเขต จ.นครสวรรค์ ๖๕,๖๓๐ ไร่, จ.อุทัยธานี ๑๔,๓๗๐ ไร่

ข. อ่างฯ ห้วยใหญ่ อยู่ในเขต จ.นครสวรรค์ ๔,๔๐๐ ไร่, จ.ลพบุรี ๕,๖๐๐ ไร่

ที่มา : โครงการชลประทานนครสวรรค์

โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ลำดับที่	ชื่อโครงการชลประทาน	ที่ตั้งโครงการชลประทาน			พื้นที่ โครงการ	พื้นที่ ชลประทาน
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
๑	ทำนบกดินคลองไส้ไก่	เขาชนกัน	แม่वंก	นครสวรรค์	๑๐,๐๐๐	-
๒	ทรบ.วังน้ำขาว	เขาชนกัน	แม่वंก	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๓	อ่างฯห้วยหินลับ	วังชำน	แม่वंก	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๔	ทรบ.บ้านตลุกข่อยน้ำ	เขาชนกัน	แม่वंก	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๕	ทรบ.วังน้ำเขียว	วังชำน	แม่वंก	นครสวรรค์	๑,๕๐๐	-
๖	ฝายแม่เป็น	แม่वंก	แม่वंก	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๗	ฝายหนองซอน	วังชำน	แม่वंก	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๘	ทรบ.ปางมะระกอก	แม่เลย์	แม่वंก	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๙	อ่างฯห้วยน้ำหอม	แม่वंก	แม่वंก	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๑๐	ฝายวังชำน	วังชำน	แม่वंก	นครสวรรค์	๕๐๐	-
๑๑	ทรบ.บ้านคลองสำราญ	วังชำน	แม่वंก	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	-
๑๒	อาคารบังคับน้ำบ้านตาสุม	แม่เลย์	แม่वंก	นครสวรรค์	๕๐๐	-
๑๓	อาคารบังคับน้ำบ้านเนินดินทราย	วังชำน	แม่वंก	นครสวรรค์	๔๐๐	-
๑๔	ฝายบ้านมอสวรรค์	แม่เลย์	แม่वंก	นครสวรรค์	๓๐๐	-
๑๕	ฝายบ้านหัวเขาแดง	ชุมตาบง	ชุมตาบง	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๑๖	ทรบ.เนินสมบุรณ์สามัคคี	ปางสวรรค์	ชุมตาบง	นครสวรรค์	๕๐๐	-
๑๗	ทรบ.คลองยาง	ชุมตาบง	ชุมตาบง	นครสวรรค์	๑,๕๐๐	-
๑๘	ฝายคลองลำปางพร้อมระบบส่งน้ำ	ชุมตาบง	ชุมตาบง	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๑๙	ทรบ.คลองวงแหวน	บางประมุง	โกรกพระ	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๒๐	ฝายห้วยตาแวน	บางประมุง	โกรกพระ	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๒๑	ทรบ.คลองตาสอน	โกรกพระ	โกรกพระ	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๒๒	ฝายบึงหนองอ้อ	บางประมุง	โกรกพระ	นครสวรรค์	๕๐๐	-
๒๓	ทรบ.คลองบางประมุง	บางมะฝ่อ	โกรกพระ	นครสวรรค์	๒๐,๐๐๐	-
๒๔	ทรบ.คลองโกรกพระ	โกรกพระ	โกรกพระ	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	-
๒๕	ทรบ.บางเยียว	บางประมุง	โกรกพระ	นครสวรรค์	๑,๒๐๐	-
๒๖	ทรบ.บ้านมะเกลือ	บ้านมะเกลือ	เมืองฯ	นครสวรรค์	๑๐,๐๐๐	-
๒๗	ทรบ.หนองกรด	หนองกรด	เมืองฯ	นครสวรรค์	๑๐,๐๐๐	-
๒๘	ทรบ.หนองปากด	หนองกรด	เมืองฯ	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๒๙	ทรบ.คลองโพธิ์	วัดไทรย์	เมืองฯ	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๓๐	อ่างฯห้วยอ่างหิน	หนองปลิง	เมืองฯ	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๓๑	ปตร.บ้านแก่ง	บ้านแก่ง	เมืองฯ	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๓๒	ทรบ.เนินมะขามงาม	หนองกระโดน	เมืองฯ	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๓๓	ทรบ.บ้านไผ่แถว	ตะเคียนเลื่อน	เมืองฯ	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๓๔	ปรับปรุงคลองบ้านพุน้อย	พระนอน	เมืองฯ	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	-

ลำดับที่	ชื่อโครงการชลประทาน	ที่ตั้งโครงการชลประทาน			พื้นที่ โครงการ	พื้นที่ ชลประทาน
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
๓๕	ทรบ.ทัพชุมพล	หนองกรด	เมือง ฯ	นครสวรรค์	๑,๕๐๐	-
๓๖	ทรบ.บ้านเนินแก้ว	วัดไทรย์	เมือง ฯ	นครสวรรค์	๕๐๐	-
๓๗	อาคารบังคับน้ำบาง กระแห-คลองตาตื้อ	เกรียงไกร	เมือง ฯ	นครสวรรค์	๘๐๐	-
๓๘	อาคารบังคับน้ำหนองเหล็ก	นครสวรรค์ตก	เมือง ฯ	นครสวรรค์		-
๓๙	ฝายวังม้า	วังม้า	ลาดยาว	นครสวรรค์	๒๖,๐๐๐	-
๔๐	คันกันน้ำไผ่ฝรั่ง	หนองยาว	ลาดยาว	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๔๑	ฝายลานใบเดียว	ลาดยาว	ลาดยาว	นครสวรรค์	๘,๐๐๐	-
๔๒	ฝายทุ่งมน	ห้วยน้ำหอม	ลาดยาว	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๔๓	ฝายวังหิน	ห้วยน้ำหอม	ลาดยาว	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๔๔	ฝายมาบแก	มาบแก	ลาดยาว	นครสวรรค์	๖,๐๐๐	-
๔๕	ฝายหนองยาว	หนองยาว	ลาดยาว	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๔๖	ฝายห้วยยายเหม	ห้วยน้ำหอม	ลาดยาว	นครสวรรค์	๖,๐๐๐	-
๔๗	ฝายคลองโพธิ์	ห้วยน้ำหอม	ลาดยาว	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๔๘	ฝายทุ่งหนองไก่อหลาย	ลาดยาว	ลาดยาว	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๔๙	ฝายบ้านสะเดาซ้าย	ห้วยน้ำหอม	ลาดยาว	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๕๐	ทรบ.นกกหลาน	หนองยาว	ลาดยาว	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๕๑	ฝายหนองเดิน	หนองนมวัว	ลาดยาว	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๕๒	ทรบ.บ้านวังทัพเกวียน	ศาลเจ้าไก่อตื้อ	ลาดยาว	นครสวรรค์	๒,๕๐๐	-
๕๓	ทรบ.ห้วยหินลับพร้อม ระบบส่งน้ำ	หนองนมวัว	ลาดยาว	นครสวรรค์	๗๐๐	-
๕๔	ทรบ.คลองวังม้า	วังม้า	ลาดยาว	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๕๕	ฝายบ้านวังสำราญ	วังม้า	ลาดยาว	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๕๖	ฝายห้วยใหญ่	สร้อยละคร	ลาดยาว	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๕๗	อาคารบังคับน้ำคลองไผ่ขวาง	วังม้า	ลาดยาว	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	-
๕๘	ฝายแม่เป็น	ศาลเจ้าไก่อตื้อ	ลาดยาว	นครสวรรค์	๘๐๐	-
๕๙	ฝายชุดลาดบริบาล	ลาดยาว	ลาดยาว	นครสวรรค์	๕๐๐	-
๖๐	ฝายหนองหู่ช้าง	หนองยาว	ลาดยาว	นครสวรรค์	๗๐๐	-
๖๑	ทรบ.หนองเต่า	หนองเต่า	เก้าเลี้ยว	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๖๒	ทรบ.เนินพยอม	ห้วยดง	เก้าเลี้ยว	นครสวรรค์	๖,๐๐๐	-
๖๓	ทรบ.หาดเสลา	เขาดิน	เก้าเลี้ยว	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๖๔	ทรบ.กัลยารัตน์	หนองเต่า	เก้าเลี้ยว	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๖๕	ทรบ.บ้านกระเบื้อง	ห้วยดง	เก้าเลี้ยว	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๖๖	ปรับปรุงคลองแร่ พร้อม อาคาร	เขาดิน	เก้าเลี้ยว	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	-

ลำดับที่	ชื่อโครงการชลประทาน	ที่ตั้งโครงการชลประทาน			พื้นที่ โครงการ	พื้นที่ ชลประทาน
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
๖๗	ทรบ.ห้วยสระ	บางเคียน	ชุมแสง	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๖๘	ทรบ.คลองท่ามะนาว	บางเคียน	ชุมแสง	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๖๙	ทรบ.คลองบางไผ่	บางเคียน	ชุมแสง	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๗๐	ทรบ.บางหว่า	บางเคียน	ชุมแสง	นครสวรรค์	๒,๕๐๐	-
๗๑	ทรบ.คลองวังคลัก	บางเคียน	ชุมแสง	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๗๒	อาคารบังคับน้ำหนองพะ ตะพัง	ทับกฤชใต้	ชุมแสง	นครสวรรค์	๒๐๐	-
๗๓	ทรบ.คลองพะเนินพร้อม ปรับปรุงคลองสินชัย	ท่าไม้	ชุมแสง	นครสวรรค์	๒๐๐	-
๗๔	อ่าง ๖ตะกุดพันธมน์	อุดมธัญญา	ตากฟ้า	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๗๕	อ่าง ๖บ้านซับตะเคียน	สุขสำราญ	ตากฟ้า	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๗๖	อ่าง ๖บ้านพุดาม	สุขสำราญ	ตากฟ้า	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๗๗	อ่าง ๖บ้านร่องกระทุ่ม	อุดมธัญญา	ตากฟ้า	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๗๘	ฝายบ้านไผ่นาเรียง	ตากฟ้า	ตากฟ้า	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๗๙	ฝายดำรงศรีรักษ์	อุดมธัญญา	ตากฟ้า	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๘๐	ทรบ.บ้านร่องกระทุ่ม	อุดมธัญญา	ตากฟ้า	นครสวรรค์	๕๐๐	-
๘๑	ฝายห้วยซับใหญ่	ห้วยหวาย	ตากฟ้า	นครสวรรค์	๑๕,๐๐๐	-
๘๒	ชุดคลองส่งน้ำจันเสน-บ้าน ลาดทิพรส	จันเสน	ตากฟ้า	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๘๓	ทรบ..ห้วยทรัพย์ใหญ่	ห้วยหวาย	ตากฟ้า	นครสวรรค์	๑๕,๐๐๐	-
๘๔	ฝายห้วยลาด	หนองโพ	ตากฟ้า	นครสวรรค์	๖๐๐	-
๘๕	ฝายบ้านหนองคูน้อย	ลาดทิพรส	ตากฟ้า	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๘๖	ทรบ.คลองเจ็ดดง	พนมรอก	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๑๕,๐๐๐	-
๘๗	ทรบ.ท่าตะโก	ท่าตะโก	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๘๘	ทรบ.หนองสะเอ้ง	สายลำโพ	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๘๙	ทรบ.คลองสายลำโพ	สายลำโพ	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๙๐	ทรบ.คร่อเรียงราย	พนมเศษ	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๙๑	ทรบ.วังรอใต้	วังมหาก	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๙๒	ชุดลอกคลองเตาขนมจีน	ท่าตะโก	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๘,๐๐๐	-
๙๓	อ่าง ๖บ้านหัวถนน	หัวถนน	ท่าตะโก	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๙๔	ทรบ.บ้านพนมเศษเหนือ	พนมเศษ	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-

ลำดับที่	ชื่อโครงการชลประทาน	ที่ตั้งโครงการชลประทาน			พื้นที่ โครงการ	พื้นที่ ชลประทาน
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
๙๕	ปรับปรุงคลองบ้านขอนตุ- ไผ่ตาสิง	วังมหาก	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๙๖	ปรับปรุงลำห้วยเข้ัวพร้อม (ระยะที่ ๑)	ดอนคา	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๙๗	ปรับปรุงลำห้วยเข้ัว (ระยะที่ ๒)	ดอนคา	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๑๐,๐๐๐	-
๙๘	ปรับปรุงคลองเข้ัวพร้อม อาคาร(ระยะที่ ๓)	ดอนคา	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๓,๕๐๐	-
๙๙	ทรบ.บ้านไคตามู๋	ท่าตะโก	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๑,๖๐๐	-
๑๐๐	ทรบ.บ้านโคกกระลิน	วังใหญ่	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๗๐๐	-
๑๐๑	ทรบ.ห้วยธารทหาร	พนมรอก	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๑,๘๐๐	-
๑๐๒	ทรบ.บ้านหนองเบน	สายลำโพง	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๘๐๐	-
๑๐๓	ทรบ.บ้านหนองต้นเต่า	สายลำโพง	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	-
๑๐๔	ทรบ.บ้านหนองสะเอ้ง	สายลำโพง	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	-
๑๐๕	ทรบ.บ้านวังแรง	ดอนคา	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๒,๓๐๐	-
๑๐๖	ทรบ.บ้านวังตะแบก	ดอนคา	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๑,๕๐๐	-
๑๐๗	อาคารบังคับน้ำบ้าน ชะลอมแหน	สายลำโพง	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	-
๑๐๘	อาคารบังคับน้ำวัดป่าสิริ วัฒนวิสุทธิ์	ทำนบ	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๔๐๐	-
๑๐๙	ทรบ.เขาหน้าผา	ท่าจั่ว	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๑๐,๐๐๐	-
๑๑๐	ทรบ.คลองกระดาน	บางแก้ว	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๑๑๑	ซ่อมฝายเขาหน้าผา	บ้านแดน	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๑,๘๕๐	-
๑๑๒	ทรบ.บ้านจิกลาด	หนองตา	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๑๑๓	ทรบ.คลองน้ำห้ำม	บ้านแดน	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๑๐,๐๐๐	-
๑๑๔	ทรบ.หนองน้ำเขี้ยว	ท่าจั่ว	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๑๐,๐๐๐	-
๑๑๕	ทรบ.บางแก้ว	บางแก้ว	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๑๑๖	ทรบ.คลองกระท้อน	หูกวาง	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๒๐,๖๓๕	-
๑๑๗	ทรบ.คลองเคียน	หนองกรด	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๘,๐๐๐	-
๑๑๘	ทรบ.วัดโบสถ์	บางแก้ว	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	(อยู่ในพื้นที่ ขนาดกลาง)	-
๑๑๙	ทรบ.คลองชะโอน	ท่าจั่ว	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๑๒๐	ทรบ.หนองตา	หนองตา	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-

ลำดับที่	ชื่อโครงการชลประทาน	ที่ตั้งโครงการชลประทาน			พื้นที่ โครงการ	พื้นที่ ชลประทาน
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
๑๒๑	ทรบ.บ้านคลอง	อ่างทอง	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๑๒๒	ทรบ.เนินสะอาด	หนองตา	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๑๒๓	ฝายหนองหัวลิง	บ้านแดน	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๒,๕๐๐	-
๑๒๔	ทรบ.บ้านท่าแรด	อ่างทอง	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๑๒๕	อาคารบังคับน้ำคลอง อ่างทอง	ด่านช้าง	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๒,๕๐๐	-
๑๒๖	ระบบผันน้ำคลองสาขา แม่น้ำปิง	บางแก้ว	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๑๒๗	อาคารบังคับน้ำคลองยาง (คลองโป่ง)	หนองตา	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	๖๐๐	-
๑๒๘	ทรบ.หนองลาดค้ำใหญ่	ย่านมัทรี	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๑๒๙	อ่าง ฯหนองไม้แดง	นิคมเขาบ่อแก้ว	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๑๓๐	อ่าง ฯประชาบดี	นิคมเขาบ่อแก้ว	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๑๓๑	อ่าง ฯเขากลางนา	เขาทอง	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๑๓๒	อ่าง ฯสระนางสง	นิคมเขาบ่อแก้ว	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๑๓๓	ทรบ.บ้านมะขามเทศ	ยางขาว	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๑๓๔	ทรบ.บ้านหนองคล่อ	น้ำทรง	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๑๓๕	อ่าง ฯห้วยบง	เขาทะลา	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๑๓๖	ทรบ.คลองสาละ	น้ำทรง	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๑๓๗	อาคารบังคับน้ำพร้อมชุด ลอกคลองวังคาง	สระทะเล	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	๒,๕๐๐	-
๑๓๘	ระบบกระจายน้ำหนองปึก	พยุหะคีรี	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๑๓๙	อาคารบังคับน้ำพร้อมชุด ลอกคลองวังนา	สระทะเล	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	๑,๒๐๐	-
๑๔๐	อาคารบังน้ำบึงกระดิ่ง	พยุหะคีรี	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	อุบโกคบริโกค	-
๑๔๑	ทรบ.วังน้ำลัด,ทรบ.ห้วยใหญ่	วังน้ำลัด	ไพศาล	นครสวรรค์	๑๒,๐๐๐	-
๑๔๒	ฝายพุดรัง	วังข่อย	ไพศาล	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๑๔๓	ทรบ.บ้านหนองโพธิ์ศรี	วังน้ำลัด	ไพศาล	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๑๔๔	ทำนบกินตะกุดภิบาล	วังน้ำลัด	ไพศาล	นครสวรรค์	๖,๐๐๐	-
๑๔๕	ฝายหนองม่วง	นาขอม	ไพศาล	นครสวรรค์	๘,๐๐๐	-
๑๔๖	ฝายทรัพย์สมบูรณ์	วังข่อย	ไพศาล	นครสวรรค์	๕,๐๐๐	-
๑๔๗	ทรบ.บ้านกระโดนปม	สำโรงชัย	ไพศาล	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-

ลำดับที่	ชื่อโครงการชลประทาน	ที่ตั้งโครงการชลประทาน			พื้นที่ โครงการ	พื้นที่ ชลประทาน
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
๑๔๘	ปรับปรุงลำห้วยนาขอม พร้อมอาคาร	นาขอม	ไพศาลี	นครสวรรค์	๓,๕๐๐	-
๑๔๙	ทรบ.บ้านหินกลิ้ง	วังน้ำลัด	ไพศาลี	นครสวรรค์	๖,๐๐๐	-
๑๕๐	ปรับปรุงคลองห้วยพับ้อย่าง	โคกเตื่อ	ไพศาลี	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๑๕๑	ปรับปรุงคลองเขาธรรมบท	ไพศาลี	ไพศาลี	นครสวรรค์	๔,๕๐๐	-
๑๕๒	ปรับปรุงคลองห้วยใหญ่ พร้อม ระยะ ๑	ตะคร้อ	ไพศาลี	นครสวรรค์	๖๐๐	-
๑๕๓	ปรับปรุงคลองห้วยใหญ่ พร้อม ระยะ ๒	ตะคร้อ	ไพศาลี	นครสวรรค์	๖๐๐	-
๑๕๔	ปรับปรุงคลองห้วยใหญ่ (ระยะ ๓)	สำโรงชัย	ไพศาลี	นครสวรรค์	๖๐๐	-
๑๕๕	ปรับปรุงคลองแยกวังพิกุล	นาขอม	ไพศาลี	นครสวรรค์	๒๐๐	-
๑๕๖	ปรับปรุงคลองห้วยใหญ่ (ระยะ ๖)	สำโรงชัย	ไพศาลี	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	-
๑๕๗	ปรับปรุงคลองห้วยใหญ่ (ระยะ ๕)	สำโรงชัย	ไพศาลี	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	-
๑๕๘	ทรบ.บ้านห้วยตะโก	โคกเตื่อ	ไพศาลี	นครสวรรค์	๑,๒๐๐	-
๑๕๙	ทรบ.คลองโคระกำ	โคกเตื่อ	ไพศาลี	นครสวรรค์	๑,๒๐๐	-
๑๖๐	อาคารบังคับน้ำคลองวัง ทรายทอง	นาขอม	ไพศาลี	นครสวรรค์	๕๐๐	-
๑๖๑	อาคารบังคับน้ำคลองห้วยใหญ่	นาขอม	ไพศาลี	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๑๖๒	อาคารบังคับน้ำบ้านหนอง ม่วงพร้อมอาคารประกอบ	นาขอม	ไพศาลี	นครสวรรค์	๒,๔๐๐	-
๑๖๓	อาคารบังคับน้ำคลองห้วยแปด	วังข่อย	ไพศาลี	นครสวรรค์	๒๐๐	-
๑๖๔	อาคารบังคับน้ำห้วยดินสอพอง	โพธิ์ประสาท	ไพศาลี	นครสวรรค์	๕๐๐	-
๑๖๕	ทรบ.ห้วยน้ำสาตและชุด ลอกคลอง	วังบ่อ	หนองบัว	นครสวรรค์	๑๒,๐๐๐	-
๑๖๖	อ่าง ๓คลองสมอ	หนองกลับ	หนองบัว	นครสวรรค์	๒,๐๐๐	-
๑๖๗	ทรบ.วังมะเตื่อ	หนองกลับ	หนองบัว	นครสวรรค์	๘,๐๐๐	-
๑๖๘	อ่าง ๓ร่องตู	หนองบัว	หนองบัว	นครสวรรค์	๔,๐๐๐	-
๑๖๙	ปรับปรุงหนองคูพร้อม อาคารประกอบ	หนองบัว	หนองบัว	นครสวรรค์	๓,๐๐๐	-
๑๗๐	ปรับปรุงคลองส่งน้ำจาก อ่าง๓คลองสมอ	หนองบัว	หนองบัว	นครสวรรค์		-
๑๗๑	ทรบ.บ้านหนองพุงซ่อม	หนองบัว	หนองบัว	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	-

ลำดับที่	ชื่อโครงการชลประทาน	ที่ตั้งโครงการชลประทาน			พื้นที่ โครงการ	พื้นที่ ชลประทาน
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
๑๗๒	ทรบ.บ้านเนินประตู	ห้วยถั่วใต้	หนองบัว	นครสวรรค์	๑,๗๐๐	-
๑๗๓	ทรบ.บ้านจิกยาวใต้	ห้วยถั่วเหนือ	หนองบัว	นครสวรรค์	๑,๕๐๐	-
๑๗๔	ทรบ.บ้านห้วยวารี	ธารทหาร	หนองบัว	นครสวรรค์	๑,๕๐๐	-
๑๗๕	ทรบ.บ้านเนินมะกอก	ธารทหาร	หนองบัว	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	-
๑๗๖	ทรบ.บ้านห้วยน้อย	หนองบัว	หนองบัว	นครสวรรค์	๑,๒๐๐	-
๑๗๗	ฝายบ้านห้วยถั่วเหนือ	ห้วยถั่วเหนือ	หนองบัว	นครสวรรค์	๖๐๐	-
๑๗๘	อาคารบังคับน้ำคลองสมอ พร้อมชุดลอก	หนองกลับ	หนองบัว	นครสวรรค์	๕๐๐	-
๑๗๙	อาคารบังคับน้ำน้ำสาต พร้อมชุดลอก	ธารทหาร	หนองบัว	นครสวรรค์	๕๐๐	-
๑๘๐	อาคารบังคับน้ำคลองน้ำ สาต ระยะ ๒	ธารทหาร	หนองบัว	นครสวรรค์	๕๐๐	-
๑๘๑	อาคารบังคับน้ำคลองสมอ ระยะ ๒	หนองกลับ	หนองบัว	นครสวรรค์		-
๑๘๒	ฝายรอบอ่างเก็บน้ำเขา พระ	หนองกลับ	หนองบัว	นครสวรรค์		-
๑๘๓	อ่างฯเขาพระ แห่งที่ ๑	หนองกลับ	หนองบัว	นครสวรรค์		-
๑๘๔	อ่างฯเขาพระ แห่งที่ ๒	หนองบัว	หนองบัว	นครสวรรค์		-
๑๘๕	ฝายคลองซันมะนาว	แม่เลย์	แม่वंก	นครสวรรค์	๕๐๐	
๑๘๖	แก้มลิงคลองน้ำโจน	แม่वंก	แม่वंก	นครสวรรค์	๕๐๐	
๑๘๗	พัฒนาคลองไค มะขามป้อม พร้อมอาคารประกอบ	ท่าตะโก	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๕๐๐	
๑๘๘	ระบบระบายน้ำคลองคัน เบ็ด พร้อมอาคารประกอบ	หนองกลับ	หนองบัว	นครสวรรค์	๓๐๐	
๑๘๙	ระบบระบายน้ำคลองวัง มหาก	วังมหาก	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๒๕๐	
๑๙๐	ระบบระบายน้ำคลองคลอง ห้วยตะโกลาด ระยะที่ ๒	สายลำโพง	ท่าตะโก	นครสวรรค์	๘๐๐	
๑๙๑	ระบบระบายน้ำคลองน้ำใส	นาขอม	ไพศาลี	นครสวรรค์	๔๐๐	
๑๙๒	ระบบระบายน้ำคลองน้ำ สาตกลาง	ธารทหาร	หนองบัว	นครสวรรค์	๖๕๐	
๑๙๓	ระบบระบายน้ำคลองธาร ทหาร	ธารทหาร	หนองบัว	นครสวรรค์	๑,๐๐๐	
					๕๙๑,๑๘๕	-

๒.๓.๒ แหล่งน้ำอื่น ๆ

แหล่งน้ำใต้ดิน

แหล่งน้ำใต้ดินในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ โดยส่วนใหญ่ของพื้นที่เป็นพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำบาดาลปานกลางและให้น้ำบาดาลคุณภาพดี ซึ่งปริมาณน้ำบาดาลจะใช้ระดับความเข้มของสี (tone) เป็นเครื่องแสดงแทน แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ควบคู่กันไปกับข้อมูลด้านคุณภาพน้ำที่เป็นค่าปริมาณสารละลายทั้งหมด (TDS) โดยได้แบ่งระดับความเข้มของสี ทั้งหมด ๓ สี ได้แก่ สีฟ้าแสดงพื้นที่ให้น้ำบาดาลคุณภาพดี สีเขียวแสดงพื้นที่ให้น้ำบาดาลคุณภาพปานกลาง และสีน้ำตาลแสดงพื้นที่ให้น้ำบาดาลคุณภาพต่ำ และแบ่งระดับความเข้มสีเป็น ๔ ระดับ ได้แก่

- ๑) ระดับความเข้มสีอ่อนที่สุด เป็นพื้นที่ที่มีน้ำบาดาลอยู่น้อย ได้ปริมาณน้ำไม่เกิน ๒ ลบ.ม./ชม.
- ๒) ระดับความเข้มสีอ่อน เป็นพื้นที่ที่มีน้ำบาดาลปานกลาง ได้ปริมาณน้ำไม่เกิน ๒-๑๐ ลบ.ม./ชม.
- ๓) ระดับความเข้มสีปกติ เป็นพื้นที่ที่มีน้ำบาดาลมาก ได้ปริมาณน้ำไม่เกิน ๑๐-๒๐ ลบ.ม./ชม.
- ๔) ระดับความเข้มสีอ่อนที่สุด เป็นพื้นที่ที่มีน้ำบาดาลอยู่มาก ได้ปริมาณน้ำ ๒๐ ลบ.ม./ชม. ขึ้นไป

ปริมาณน้ำบาดาลต้นทุน จังหวัดนครสวรรค์มีปริมาณน้ำบาดาลต้นทุนในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ที่สามารถนำมาใช้ได้ทั้งหมด รวม ๗๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี โดยมีปริมาณน้ำบาดาลต้นทุนที่สามารถนำมาใช้ได้มากที่สุดที่อำเภอไพศาลี และมีปริมาณน้ำบาดาลต้นทุนที่สามารถนำมาใช้น้อยที่สุดที่อำเภอเก้าเลี้ยวและอำเภอชุมตาบง

ตารางที่ ๒๔ แสดงปริมาณน้ำบาดาลต้นทุน จังหวัดนครสวรรค์

อำเภอ	ปริมาณน้ำบาดาลต้นทุนที่สามารถนำมาใช้ได้ (ล้าน ลบ.ม. / ปี)	อำเภอ	ปริมาณน้ำบาดาลต้นทุนที่สามารถนำมาใช้ได้ (ล้าน ลบ.ม. / ปี)
อำเภอเก้าเลี้ยว	๑๙	อำเภอแม่วงก์	๖๗
อำเภอโกรกพระ	๒๓	อำเภอลาดยาว	๕๙
อำเภอชุมแสง	๔๕	อำเภอชุมตาบง	๑๙
อำเภอท่าตะโก	๖๘	อำเภอแม่เปิน	๒๓
อำเภอบรรพตพิสัย	๕๘	อำเภอตากฟ้า	๓๘
อำเภอหนองบัว	๖๖	อำเภอตาคลี	๖๖
อำเภอพยุหะคีรี	๕๓	อำเภอไพศาลี	๗๗
อำเภอเมืองนครสวรรค์	๕๘	รวม	๗๔๐

บ่อบาดาลที่มีใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๖๕) แบ่งเป็นประเภทอุบโภค - บริโภค ๗๐๐ บ่อ ประเภทเกษตรกรรม ๕๐๓ บ่อ และประเภทธุรกิจ ๒๒๔ บ่อ รวม ๑,๓๔๐ บ่อ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕)

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๗/๖๘

๑. **ข้าวนาปี** จัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ในปีการผลิต ๒๕๖๗/๖๘ จำนวน ๒,๓๖๓,๓๙๑ ไร่ โดยอำเภอที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ อำเภอท่าตะโก อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอหนองบัว อำเภอไพศาลี และอำเภอลาดยาว ซึ่งจังหวัดนครสวรรค์ ได้เพาะปลูกข้าวพันธุ์ที่ทางราชการส่งเสริม ได้แก่ กข๔๑, กข๔๕, กข๕๗, กข๔๙ และข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ ประกอบกับจังหวัดนครสวรรค์ มีสภาพภูมิอากาศ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และปริมาณน้ำ ที่มีความเหมาะสมต่อการทำนา ซึ่งอยู่ในเขตน้ำฝนและเขตชลประทาน ผลผลิตเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยสภาพแวดล้อม เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม และศัตรูพืช

๒. **ข้าวนาปรัง** จังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง ในปีการผลิต ๒๕๖๖/๖๗ จำนวน ๖๑๖,๓๓๒ ไร่ ซึ่งจะมีการเพาะปลูกตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเมษายนของทุกปี โดยอำเภอที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอชุมแสง อำเภอท่าตะโก อำเภอพยุหะคีรี และอำเภอเมืองนครสวรรค์ ซึ่งผลผลิตเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี การทำนาปรังในแต่ละปีขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำของแต่ละพื้นที่ว่ามีเพียงพอที่จะใช้ในการเพาะปลูกหรือไม่ ซึ่งแหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูก ได้แก่ น้ำจากเขตชลประทาน น้ำบ่อ สระน้ำ และน้ำบาดาล

๓. **มันสำปะหลัง** จังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังในปีการผลิต ๒๕๖๗/๖๘ จำนวน ๔๗๘,๑๐๐ ไร่ พันธุ์ที่นิยมเพาะปลูก ได้แก่ พันธุ์แขกดำ พันธุ์ระยอง ๑๑ พันธุ์ระยอง ๕ และเกษตรศาสตร์ ๕๐ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ทางราชการส่งเสริมและเหมาะสมที่จะใช้ปลูกในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ผลผลิตเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเปรียบเทียบกับจังหวัดใกล้เคียง อำเภอที่มีการเพาะปลูกมากที่สุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ อำเภอลาดยาว อำเภอไพศาลี อำเภอแม่วงก์ อำเภอหนองบัว และอำเภอตากฟ้า

๔. **อ้อยโรงงาน** จังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่เพาะปลูกอ้อยโรงงานในปีที่ผ่านมา ปีการผลิต ๒๕๖๖/๖๗ จำนวน ๕๑๒,๔๗๓ ไร่ อำเภอที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ อำเภอตากลี อำเภอพยุหะคีรี อำเภอชุมตาบง อำเภอตากฟ้า และอำเภอแม่เปิน ส่วนพันธุ์อ้อยโรงงานที่นิยมเพาะปลูก ได้แก่ พันธุ์ขอนแก่น ๓ เป็นพันธุ์ที่ทางราชการส่งเสริม และยังมีพันธุ์ที่สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ส่งเสริม ได้แก่ พันธุ์ ๐๘-๑๐๘ พันธุ์ ๐๘-๑๑๑ พันธุ์ทองภูมิ ๖ และพันธุ์ LK ๙๒- ๑๑ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ อยู่ในเกณฑ์ที่รวมทั้งเปอร์เซ็นต์ความหวาน (ค่า CCS) อยู่ในเกณฑ์ดี

ทั้งนี้ เนื่องจากจังหวัดนครสวรรค์มีโรงงานน้ำตาลจำนวน ๒ แห่ง ตั้งอยู่ที่อำเภอตากลี และอำเภอเก้าเลี้ยว ซึ่งโรงงานน้ำตาลที่อำเภอตากลีเป็นโรงงานที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ฤดูกาลผลิต ๒๕๖๗/๖๘

ที่	ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่(กิโลกรัม)	ผลผลิตรวม (ตัน)
๑	ข้าวนาปี	๒,๓๖๓,๓๙๑	๑๐๑,๖๖๖	๖๕๘	๑,๖๔๐,๗๘๒
๒	ข้าวนาปรัง	๕๗๗,๒๖๙	๒๔,๙๓๘	-	-
๓	อ้อยโรงงาน	๒๘๔,๖๗๓	๑๒,๐๙๖	๙,๗๐๖	๑๙๔,๖๗๐
๔	มันสำปะหลัง	๓๙๗,๗๘๕	๒๑,๘๗๘	๔,๑๔๙	๒๗๙,๓๒๘
๕	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ฤดูฝน)	๒๓๓,๐๖๐	๑๑,๐๘๑	๙๗๕	๒๒๑,๕๘๑
๖	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ฤดูแล้ง)	๒๗,๗๘๗	๑,๔๑๐	-	-
๗	ถั่วเขียวผิวมัน (ฤดูฝน)	๘,๐๐๔	๔๓๕	๑๗๑	๖๒
๘	ถั่วเขียวผิวมัน (ฤดูแล้ง)	๖,๑๒๒	๒๒๒	-	-
๙	ยางพารา	๖,๑๙๖	๒๓๔	๒๖	๖๙
๑๐	ไม้ผล	๒๘,๖๑๗	๗,๓๑๖	๓,๗๐๕	๓๐,๓๖๘
๑๑	พืชผัก	๒๐,๙๘๓	๒,๔๙๘	๑,๒๔๕	๑๙,๔๒๕
๑๒	ไม้ดอก	๒๕,๖๑๑	๑,๙๔๔	๔๘	๑,๐๗๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์

หมายเหตุ : ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ฤดูแล้ง) และถั่วเขียวผิวมัน (ฤดูแล้ง) ยังไม่ถึงระยะเวลาเก็บเกี่ยว
- แบ่งตามลักษณะภูมิประเทศ

ตารางที่ ๒๖ แสดงโซนที่ ๑ ตอนกลางของจังหวัด ประกอบด้วย อำเภอเมือง บรรพตพิสัย แก้วลาย ชุมแสง ท่าตะโก โกรกพระ และพยุหะคีรี

ที่	ชนิดพืช	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ (ตัน)
๑	ข้าว	๑,๓๓๒,๖๕๙	๕๕,๙๒๐	๙๗๖,๒๐๔
๒	มันสำปะหลัง	๖๒,๑๕๓	๔,๐๗๕	๘๘,๙๔๑
๓	อ้อยโรงงาน	๑๒๖,๕๒๖	๔,๐๑๙	๑๘๔,๗๑๒
๔	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๕,๙๕๕	๒,๒๑๖	๓๖,๘๖๐

ตารางที่ ๒๗ แสดงโซนที่ ๒ ด้านทิศตะวันออกของจังหวัด ประกอบด้วย อำเภอหนองบัว ไผ่ศาลี ตากฟ้า และตากลิ

ที่	ชนิดพืช	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ (ตัน)
๑	ข้าว	๖๗๖,๓๙๙	๔๘,๖๔๕	๓๘๗,๓๐๕
๒	มันสำปะหลัง	๑๘๔,๒๗๒	๑๑,๗๘๙	๑๙๑,๘๐๕
๓	อ้อยโรงงาน	๙๔,๖๑๖	๓,๖๙๔	๑๔๑,๐๐๐
๔	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑๖๑,๙๒๑	๖,๓๘๕	๑๕๗,๑๖๓

ตารางที่ ๒๘ แสดงโซนที่ ๓ ด้านทิศตะวันตกของจังหวัด อยู่ในเขตอำเภอลาดยาว แม่वंก แม่เป็น และชุมตาบง

ที่	ชนิดพืช	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ (ตัน)
๑	ข้าว	๓๕๔,๓๓๒	๑๗,๗๙๗	๒๗๗,๒๗๓
๒	มันสำปะหลัง	๒๓๑,๖๗๖	๑๒,๔๕๘	๒๗๘,๕๗๘
๓	อ้อยโรงงาน	๖๓,๕๓๑	๔,๓๘๓	๑๐๙,๙๕๗
๔	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๕,๑๘๕	๒,๔๘๐	๒๗,๕๕๗

ตารางที่ ๒๙ แสดงพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจและผลผลิตเฉลี่ยที่สำคัญ ๕ ชนิด ปีการเพาะปลูก ๒๕๖๕/๖๖ - ๒๕๖๗/๖๘

พืชเศรษฐกิจ	๒๕๖๕/๖๖		๒๕๖๖/๖๗		๒๕๖๗/๖๘	
	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (ก.ก.ต่อไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (ก.ก. ต่อไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (ก.ก. ต่อไร่)
๑. ข้าวนาปี	๒,๕๕๙,๕๒๑	๖๖๐	๒,๔๔๖,๕๗๐	๖๕๑	๒,๓๖๓,๓๙๑	๖๕๘
๒. ข้าวนาปรัง	๔๒๐,๕๙๗	๗๒๙	๖๑๖,๓๓๓	๗๔๘	๕๗๗,๒๖๙	-
๓. มันสำปะหลัง	๕๑๕,๖๑๔	๓,๕๗๐	๔๒๔,๒๖๔	๔,๐๘๔	๒๘๔,๖๗๓	๓,๖๖๕
๔. อ้อยโรงงาน	๓๑๙,๓๕๑	๙,๓๙๐	๒๕๘,๔๖๗	๑๔,๔๕๔	๓๙๗,๗๘๕	๔,๑๔๙
๕. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๒๗๔,๘๙๕	๙๖๗	๒๖๘,๐๒๖	๙๕๑	๒๓๓,๐๖๐	๙๗๕
รวม	๔,๐๘๙,๙๗๘		๓,๙๒๑,๗๖๗		๓,๘๕๖,๑๗๘	

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล มกราคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๓๐ แสดงผลผลิตรวมและมูลค่าผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ๕ ชนิด ปีการเพาะปลูก ๒๕๖๔/๖๕ - ๒๕๖๗/๖๘

พืชเศรษฐกิจ	๒๕๖๔/๖๕		๒๕๖๕/๖๖		๒๕๖๖/๖๗		๒๕๖๗/๖๘	
	ผลผลิตรวม (ตัน)	คิดเป็นมูลค่า (ล้านบาท)	ผลผลิตรวม (ตัน)	คิดเป็นมูลค่า (ล้านบาท)	ผลผลิตรวม (ตัน)	คิดเป็นมูลค่า (ล้านบาท)	ผลผลิตรวม (ตัน)	คิดเป็นมูลค่า (ล้านบาท)
๑. ข้าวนาปี	๑,๖๒๔,๗๘๐	๑๓,๐๙๕	๑,๖๐๑,๗๘๓	๑๓,๑๓๔	๑,๔๖๓,๕๖๖	๑๕,๑๗๗	๑,๖๔๐,๗๘๒	๑๖,๕๕๕
๒. ข้าวนาปรัง	๒๖๒,๘๙๔	๒,๐๒๙	๓๐๖,๖๑๕	๒,๕๑๔	๔๑๓,๒๖๗	๔,๑๗๘	-	-
๓. มันสำปะหลัง	๑,๐๗๙,๕๖๘	๒,๕๖๙	๑,๘๔๐,๗๓๘	๔,๒๓๓	๗๐๘,๓๓๓	๒,๒๓๘	๒๗๙,๓๒๘	๕๘๙
๔. อ้อยโรงงาน	๔,๘๔๖,๙๔๑	๔,๐๒๒	๓,๐๘๖,๘๔๐	๒,๗๗๘	๖๘๔,๗๙๑	๙๗๒	๑๙๔,๖๗๐	๒๒๕
๕. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๔๑,๙๗๖	๒,๕๕๗	๒๗๒,๔๕๙	๒,๒๖๑	๒๐๓,๒๐๔	๑,๖๗๒	๒๒๑,๕๘๑	๑,๘๖๕
รวม	๘,๑๕๖,๑๕๙	๒๔,๒๗๕	๗,๑๐๘,๔๓๕	๑๕,๙๒๒	๓,๐๕๙,๘๙๔	๒๐,๐๕๙	๒,๓๓๖,๓๖๑	๑๙,๒๓๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล มกราคม ๒๕๖๗

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๘

ลักษณะการเลี้ยงสัตว์ แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑) สัตว์ใหญ่ ได้แก่ โค และกระบือ

๒) สัตว์เล็ก ได้แก่ สุกร, แพะ และแกะ

๓) สัตว์ปีก ได้แก่ ไก่เนื้อ, ไก่พื้นเมือง, ไก่ไข่ และเป็ดไข่

๑) สัตว์ใหญ่

ส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงโคเนื้อ เลี้ยงมากอยู่ในอำเภอไพศาลี อำเภอหนองบัว อำเภอพยุหะคีรี อำเภอตากฟ้า อำเภอตาคลี ลักษณะการเลี้ยงส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงปล่อยตามพื้นที่สาธารณะ และที่ว่างเปล่าเป็นการเลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อย ประมาณ ๓๐ ตัวต่อราย แบ่งเป็นการเลี้ยง แม่โคเนื้อ เพื่อผลิตลูก และเลี้ยงโคเพศผู้เพื่อขุน อย่างละเท่า ๆ กันส่วนใหญ่เป็นการปล่อยเลี้ยงตามพื้นที่สาธารณะ และที่ว่างเปล่า ปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนการเลี้ยง เป็นการรวมกลุ่มกันมากขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมตามนโยบายรัฐบาล

การเลี้ยงโคนม มีอยู่ในอำเภอตากฟ้า เป็นการเลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อย ประมาณ ๑๐ - ๓๐ ตัว/ราย และต้องเป็นสมาชิกสหกรณ์

การเลี้ยงกระบือ มีการเลี้ยงประปรายมีเหลืออยู่จำนวนน้อย มีอยู่ในอำเภอโกรกพระ และอำเภอลาดยาว เป็นการเลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อย ปัจจุบันเริ่มมีการรวมกลุ่มเพื่อรองรับนโยบายส่งเสริมของรัฐบาล

แนวโน้มการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ ในปี ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘

การเลี้ยงโคเนื้อ มีแนวโน้มลดลงเนื่องจากการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีสินเชื่อดอกเบี้ยถูก และตลาดโคเนื้อในต่างประเทศเป็นตัวเสริม แต่ราคาขายเนื้อวัวลดลง ยังมีปัญหาเรื่องแรงงาน และพื้นที่ปลูกหญ้าอาหารสัตว์ และมีการส่งเสริมการจัดการฝึกอบรมในหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพการผลิตโคเนื้อ และการจัดทำอาหาร TMR เพื่อลดต้นทุนด้านอาหาร ภายใต้การพัฒนาของบพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ และงบกลุ่ม

การเลี้ยงโคนม มีแนวโน้มคงตัว ไม่มีการขยายพื้นที่เลี้ยงเพิ่มขึ้นเพราะแหล่งรับซื้อน้ำนมดิบมีอยู่ในพื้นที่จำกัด การเลี้ยงโคนมจะคงตัวอยู่เฉพาะสมาชิกสหกรณ์โคนมเท่านั้น

การเลี้ยงกระบือ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมตามนโยบายของรัฐ แต่ยังพบปัญหาขาดแคลนสถานที่สำหรับปล่อยเลี้ยง และเกษตรกรบางส่วนเริ่มเลี้ยงใหม่เนื่องจากราคาสูง

๒) สัตว์เล็ก

ส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงสุกร แพะ แกะ การเลี้ยงสุกรจะเลี้ยงกันอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ การเลี้ยงจะมีสองลักษณะคือเลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อยเลี้ยงไม่เกิน ๕๐ ตัว และเลี้ยงแบบฟาร์มมาตรฐาน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีบริษัทสังกัดเพื่อรับประกันราคา ส่วนการเลี้ยงแพะ แกะ จะมีหนาแน่นอยู่ที่อำเภอไพศาลี และอำเภอบรรพตพิสัย ลักษณะการเลี้ยงจะเป็นการเลี้ยงแบบปล่อยทุ่ง และกลับเข้าคอกในตอนเย็น ปริมาณการเลี้ยงจะอยู่ที่ฝูงละประมาณ ๕๐ - ๑๕๐ ตัว

แนวโน้มการเลี้ยงสัตว์เล็ก ในปี ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘

การเลี้ยงสุกรในปัจจุบันจำนวนเกษตรกร รายเล็ก - รายย่อย มีแนวโน้มการเลี้ยงลดน้อยลง เนื่องจากปัญหาหมอลาภาวะกลิ่น และปัญหาเสียงรบกวนในชุมชน และการสูญเสียจากการเลี้ยงเนื่องจากการระบาดของโรคระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินหายใจสุกร (PRRS) โรคท้องร่วงติดต่อกันในสุกร (PED) และโรคอหิวาต์สุกร (CSF) และโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF) ซึ่งปัญหาโรคระบาดดังกล่าวผลักดันให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรต้องเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน เพื่อยกระดับป้องกันโรค และเพิ่มการจัดการให้ถูกสุขลักษณะ ซึ่งจะช่วยป้องกันโรค และป้องกันการเกิดมลพิษลดการก่อเหตุรำคาญต่อชุมชนใกล้เคียง

และจำนวนรายกลาง - รายใหญ่ มีแนวการเลี้ยงอยู่คงที่ และมีการขยายอัตรากำลังการผลิตเพิ่มขึ้นบางส่วน เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวในหลาย ๆ ปัจจัย ส่งผลให้มีการลงทุนเลี้ยงสุกร ในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ เพิ่มมากขึ้น

การเลี้ยงแพะ แกะ มีแนวโน้มคงตัว เนื่องจากการใช้พื้นที่เลี้ยงน้อย ให้ผลผลิตเร็ว และมีการส่งไปขายยังจังหวัดชายแดนภาคใต้และประเทศมาเลเซีย นอกจากนี้ยังได้รับการส่งเสริมตามนโยบายรัฐบาล

๓) สัตว์ปีก

ไก่เนื้อ มีการเลี้ยงเป็นฟาร์มมาตรฐาน มีบริษัทรับประกัน การเลี้ยงหนาแน่น อยู่ตามอำเภอตากฟ้า อำเภอตากฟ้า อำเภอไพศาลี อำเภอหนองบัว และอำเภอท่าตะโก อำเภอลาดยาว อำเภอเมืองนครสวรรค์ ไม่มีการเลี้ยงแบบรายย่อย

ไก่พื้นเมือง มีการเลี้ยงแบบไก่หลังบ้านคู่กับวิถีชีวิตของคนชนบท จำนวนที่เลี้ยงจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสถานะอากาศ และสภาวะโรคระบาด มักไม่มีการสุขาภิบาลและการป้องกันโรคที่ดี เลี้ยงหนาแน่นที่อำเภอท่าตะโก

ไก่ไข่ เป็นการเลี้ยงแบบระบบฟาร์มมาตรฐาน เลี้ยงมากอยู่ในอำเภอบรรพตพิสัย รองลงมาคืออำเภอเมืองนครสวรรค์ เกษตรกรส่วนใหญ่สังกัดบริษัท

เป็ดไข่ ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบเปิดไล่ทุ่ง มักมีการเลี้ยงแบบเคลื่อนย้าย เปลี่ยนพื้นที่อยู่เสมอ ตามฤดูเก็บเกี่ยวข้าวในนา ทำให้มีปัญหาในการป้องกันโรคระบาดของทางราชการ เลี้ยงมาก อยู่ในอำเภอบรรพตพิสัย อำเภอชุมแสง อำเภอเก้าเลี้ยว

แนวโน้มการเลี้ยงสัตว์ปีก ในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

ไก่เนื้อ มีแนวโน้มชะลอตัว แม้จะมีแนวทางส่งออกในประเทศแถบยุโรปได้มากขึ้น แต่เกษตรกรมีปัญหาในการลงทุน เพราะต้องใช้ทุนสูง เสี่ยงต่อโรคระบาด และขึ้นกับมาตรการกีดกันการค้าของต่างประเทศ

ไก่พื้นเมือง เนื่องจากการเลี้ยงแบบไก่หลังบ้าน ขึ้นอยู่กับสภาวะอากาศ และสภาวะโรคระบาดการเลี้ยงจึงคงตัว อยู่ในกลุ่มเกษตรกรรายย่อยในชนบท ส่วนราชการกำลังเร่งส่งเสริมให้ปรับระบบการเลี้ยงเป็นระบบควบคุมความปลอดภัยโรคได้ดี

ไก่ไข่ เป็นแนวโน้มคงตัว เพราะลงทุนฟาร์มมาตรฐานใช้ทุนสูง และภาวะไข่ไก่ที่ผ่านมามีราคาผันผวน ขึ้นกับปัจจัยหลายด้าน

เป็ดไข่ มีแนวโน้มชะลอตัว การเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง แม้จะมีการใช้ต้นทุนต่ำ และผลผลิตสูง แต่เนื่องจากการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์และควบคุมโรคระบาดที่เข้มงวดของทางราชการ ทำให้อัตราการขยายตัวน้อย

ตารางที่ ๓๑ แสดงจำนวนปศุสัตว์ ปี ๒๕๖๗

ที่	ชนิดสัตว์	จำนวนสัตว์	จำนวน เกษตรกร	คาดการณ์ปริมาณ ผลผลิตต่อปี (ตัว/ปี)	มูลค่าสัตว์ เศรษฐกิจล้านบาท
๑	โคเนื้อ	๗๙,๐๑๕	๔,๓๗๗	๑๒,๒๐๗	๕๑๒.๖๙
๒	โคนม	๘๗๕	๒๘	๑,๘๑๖ ตัว/ปี	๓๕.๘๖
๓	กระบือ	๑๔,๕๐๒	๑,๑๗๐	๒,๒๑๘	๘๒.๐๕
๔	สุกร	๓๙๓,๑๔๙	๑,๑๑๙	๗๕๗,๗๐๔	๕,๒๒๘.๑๕
๕	ไก่เนื้อ	๖,๘๓๔,๒๖๗	๒๐๕	๓๕,๗๖๖,๙๑๖	๓,๔๘๗.๒๗
๖	ไก่ไข่	๑,๕๙๕,๘๕๒	๒,๖๘๓	๔๗๓,๕๓๕,๒๔๒ ฟอง/ปี	๑,๘๒๗.๘๔
๗	เป็ดเนื้อ	๙,๐๔๔	๑๗๗	๔๔,๙๐๐	๗.๙๖
๘	เป็ดไข่	๒๐๕,๐๖๗	๑,๙๖๗	๒๓๖,๗๐๑,๔๙๐ ฟอง/ปี	๙๔๖.๘๐
๙	แพะ	๓๙,๘๕๐	๑,๑๐๒	๔๑,๖๐๐	๘๖.๖๙
๑๐	แกะ	๖,๕๖๐	๑๖๙	๕,๐๔๖	๙.๘๗

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครสวรรค์ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

ตารางที่ ๓๒ แสดงจำนวนทะเบียนผู้รับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ (ขจส. ๒)

ที่	อำเภอ	จำนวน	ลำดับ	อำเภอ	จำนวน
๑	อ.เมืองนครสวรรค์	๑๑ แห่ง	๙	อ.ไพศาลี	๑ แห่ง
๒	อ.โกรกพระ	๔ แห่ง	๑๐	อ.พยุหะคีรี	๒ แห่ง
๓	อ.ชุมแสง	๒ แห่ง	๑๑	อ.ลาดยาว	๖ แห่ง
๔	อ.หนองบัว	๐ แห่ง	๑๒	อ.ตากฟ้า	๐ แห่ง
๕	อ.บรรพตพิสัย	๗ แห่ง	๑๓	อ.แม่วงก์	๒ แห่ง
๖	อ.เก้าเลี้ยว	๑ แห่ง	๑๔	อ.แม่เปิน	๑ แห่ง
๗	อ.ตาคลี	๖ แห่ง	๑๕	อ.ชุมตาบง	๑ แห่ง
๘	อ.ท่าตะโก	๒ แห่ง	รวม		๔๖ แห่ง

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตารางที่ ๓๓ แสดงจำนวนฟาร์มที่ได้รับรองมาตรฐานฟาร์ม

ลำดับ	ฟาร์ม	จำนวน	ลำดับ	ฟาร์ม	จำนวน
๑	ฟาร์มไก่เนื้อ	๑๓๓ ฟาร์ม	๗	ฟาร์มแกะเนื้อ	๑ ฟาร์ม
๒	ฟาร์มไก่ไข่	๖ ฟาร์ม	๘	ฟาร์มเป็ดพันธุ์	๑ ฟาร์ม
๓	ฟาร์มสุกร	๑๓๘ ฟาร์ม	๙	โรงพัก	๑ ฟาร์ม
๔	ฟาร์มโคนม	๑๓ ฟาร์ม	๑๐	ฟาร์มผึ้ง	๑ ฟาร์ม
๕	ฟาร์มโคเนื้อ	๒ ฟาร์ม	๑๑	ฟาร์มนกกระทา	๒ ฟาร์ม
๖	ฟาร์มแพะเนื้อ	๐ ฟาร์ม	๑๒	ฟาร์มเป็ดไข่	๑ ฟาร์ม
รวม ๒๙๘ ฟาร์ม					

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี

จังหวัดนครสวรรค์ มีความพร้อมทางด้านการประมงเป็นอย่างมากเนื่องจากมีแหล่งน้ำสายสำคัญไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม และแม่น้ำน่าน ไหลมาบรรจบกันเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา และมีบึงน้ำจืด ขนาดใหญ่ ๑ แห่ง คือ บึงบอระเพ็ด และมีแหล่งน้ำสำหรับเพิ่มศักยภาพการผลิตสัตว์น้ำ จำนวน ๑,๐๑๖ แห่ง เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนด้านประมงจำนวน ๘,๒๙๙ ฟาร์ม

การเพาะเลี้ยงปลาส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ คือ อ่างทองเมืองนครสวรรค์ และอ่างทองชุมแสง ชนิดสัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยง ได้แก่ ปลาดุก ปลานิล และปลาสวาย เป็นต้น โดยมีสัตว์น้ำที่ต้องขออนุญาตตาม พรบ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕ ได้แก่ เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยง จระเข้ จำนวน ๑๗ ราย ตะพาบ จำนวน ๑ ราย ปลาตะพัด จำนวน ๒ ราย ปลาเสือตอ จำนวน ๑ ราย

ตารางที่ ๓๔ แสดงข้อมูลเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนด้านประมง

ที่	อำเภอ	จำนวน ฟาร์ม	บ่อดิน		กระชัง		บ่อซีเมนต์		บ่อพลาสติก		ร่องสวน		นา		วิธีอื่นๆ	
			จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ตรม.)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ตรม.)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ตรม.)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่	จำนวน (ราย)	เนื้อที่
๑	เมืองฯ	๑,๘๓๔	๑,๕๓๕	๓,๘๘๗.๕๙๓	๑๑๑	๑๔.๑๔๗๔	๗๑	๘๐.๑๓๘๗	๑๐๘	๔๒.๒๖๐๔	๖	๘.๗	๒	๖	๑	๐.๐๕
๒	เก้าเลี้ยว	๕๓๐	๕๒๑	๖๒๑.๙๒๕	๑	๐.๑๕	๕	๒.๗๕	๑	๐.๐๘๗๕	๒	๙	-	-	-	-
๓	แม่เปิน	๒๓๗	๒๓๕	๓๒๖.๕	-	-	๒	๐.๐๐๒	-	-	-	-	-	-	-	-
๔	แม่वंก	๔๕๗	๔๕๓	๔๗๙.๑๕	-	-	-	-	๓	๕.๕๐	๑	๑.๐๐	-	-	-	-
๕	โกรกพระ	๔๔๔	๔๓๐	๕๘๓.๑๕	-	-	๓	๐.๓๘๑	๔	๐.๓๒๘๕	๗	๒.๔๓	-	-	-	-
๖	ไพศาลี	๑๔๒	๑๓๙	๑๓๓.๕	๑	๑	-	-	๒	๐.๒๖	-	-	-	-	-	-
๗	ชุมแสง	๑,๖๒๘	๑,๔๙๐	๒,๐๕๕.๙	๘๗	๑๖.๑๒๓๖	๒๔	๒.๓๒๗๕	๒๕	๑๕.๔๗	๑	๐.๑	-	-	๑	๐.๐๑
๘	ชุมตาบง	๓๔๙	๓๔๘	๕๒๕.๑๔	-	-	๑	๑.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-
๙	ตากฟ้า	๑๒๐	๑๑๗	๑๐๕	-	-	๒	๘.๐๐	-	-	-	-	-	-	๑	๐.๐๖
๑๐	ตากถี	๕๑	๓๗	๔๖๑.๗๕	-	-	๖	๒.๕๔	๒	๐.๐๖	๑	๑๕.๐๐	-	-	๕	๐.๖๙
๑๑	ท่าตะโก	๔๕๔	๔๒๒	๔๗๙.๓๗	๒	๐.๐๕๗	๒	๐.๐๕๕	๒๘	๗.๘๗๒	-	-	-	-	-	-
๑๒	บรรพตพิสัย	๒๕๒	๒๒๗	๓๒๒.๙	๓	๐.๕๒	๑๐	๒.๑๑	๒	๑	๗	๙.๗	-	-	๓	๐.๒๗
๑๓	พยุหะคีรี	๓๙๑	๓๐๗	๓๙๗.๒๘๐๑	๗๔	๗.๐๖๓๕	๙	๑.๙๖	-	-	-	-	-	-	๑	๐.๑๕๖
๑๔	ลาดยาว	๖๒๘	๖๒๑	๙๖๘.๖๒	-	-	๒	๐.๒	๑	๑.๐๐	-	-	๔	๒.๗๕	-	-
๑๕	หนองบัว	๗๘๒	๗๗๐	๕๙๙.๓๓๔	๑	๐.๐๘๔	๘	๐.๑๙	๒	๐.๓๒๒๕	๑	๑.๗๕	-	-	-	-
ผลรวมทั้งหมด		๘,๒๙๙	๗,๖๕๒	๑๑,๙๕๗.๑๑๒	๒๘๐	๓๙.๑๔๕๕	๑๔๕	๑๐๑.๖๕๔๒	๑๗๘	๗๔.๑๖๐๙	๒๖	๔๗.๖๘๐๐	๖	๘.๗๕๐๐	๑๒	๑.๒๓๖๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครสวรรค์ ณ มกราคม ๒๕๖๗

ตารางที่ ๓๕ แสดงรายการสัตว์น้ำที่ทำรายได้สูงสุด ๓ อันดับแรกของจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวนฟาร์ม (ราย)	ปี พ.ศ. ๒๕๖๕			
		ปริมาณการผลิต (ตัน)	มูลค่า (พันบาท)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย/ ไร่/ปี (กก.)
ปลาดุก	๒,๔๖๖	๕,๓๒๗	๒๕๗,๑๙๗	๔๘.๒๘	๑,๔๐๔.๔๓
ปลานิล	๓,๔๐๗	๔,๒๒๐	๒๑๒,๔๙๔	๕๐.๓๕	๙๒๕.๐๓
ปลาสวาย	๑,๕๘๐	๔,๒๑๕	๑๘๖,๖๑๒	๔๔.๘๗	๑,๓๙๘.๔๗

ที่มา : กลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมงกรมประมง, สถิติผลผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ประจำปี ๒๕๖๕, เผยแพร่เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๖

มูลค่าและปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากธรรมชาติ ทั่วประเทศเปรียบเทียบกับจังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

มูลค่าและปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้ในจังหวัดนครสวรรค์ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ มีแนวโน้มสูงขึ้น ราคาสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากธรรมชาติของจังหวัดนครสวรรค์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๕๗.๐๐ บาท ต่อ กิโลกรัม ราคาอยู่ในลำดับที่ ๑๒ จาก ๑๗ จังหวัดในภาคเหนือ ซึ่งราคาเฉลี่ยในภาคเหนือจำนวน ๖๐.๔๗ บาทต่อ กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยทั่วประเทศจำนวน ๖๖.๒๒ บาทต่อ กิโลกรัม โดยจังหวัดนครสวรรค์มีราคาสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากธรรมชาติอยู่ลำดับที่ ๕๓ ของประเทศ

ตารางที่ ๓๖ แสดงมูลค่าและปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากธรรมชาติ ทั่วประเทศเปรียบเทียบกับจังหวัดนครสวรรค์ ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕
มูลค่าสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากธรรมชาติ <u>ทั่วประเทศ</u> (บาท)	๗,๔๖๓,๖๙๐,๐๐๐	๗,๓๗๐,๘๗๐,๐๐๐	๗,๐๐๑,๖๕๐,๐๐๐
มูลค่าสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากธรรมชาติ <u>นครสวรรค์</u> (บาท)/%	๑๐๔,๐๔๒,๕๖๐ ๑.๓๙%	๘๙,๐๗๙,๕๐๐ ๑.๒๑%	๑๓๘,๗๘๗.๕๒ ๑.๙๘%
ปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากธรรมชาติ <u>ทั่วประเทศ</u> (ตัน)	๑๑๖,๘๕๐.๒๑	๑๑๒,๖๐๔.๔๘	๑๐๕,๗๓๔.๕๓
ปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากธรรมชาติ <u>นครสวรรค์</u> (ตัน)/%	๒,๐๗๖.๕๓ ๑.๗๘%	๒,๓๐๔.๑๘ ๒.๐๕%	๒,๔๓๔.๖๖ ๒.๓๐%

ที่มา :กลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมงกรมประมง, สถิติผลการจับสัตว์น้ำจืดจากธรรมชาติ ประจำปี ๒๕๖๕, เผยแพร่เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๖

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๓๗ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
ด้านพืช		
ข้าวหอมใบเตยนครสวรรค์	กิโลกรัม	๑๐๓,๔๖๒
ด้านสัตว์		
ด้านประมง		

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครสวรรค์

๒.๔.๕ ข้อมูลพื้นฐานเกษตรกรรมยั่งยืนจังหวัด

ตารางที่ ๓๘ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

รูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน	จำนวนพื้นที่			เกษตรกร (ราย)
	แปลง	ฟาร์ม	ไร่	
เกษตรอินทรีย์	๑๔	-	๘๕	๑๔
วนเกษตร				
เกษตรทฤษฎีใหม่				
เกษตรผสมผสาน			๑๐๐	
เกษตรธรรมชาติ				

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ , การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดอุทัยธานี

๒.๔.๖ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๓๙ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	จำนวนพื้นที่ เกษตรกร (ราย)			เกษตรกร (ราย)
	แปลง	ฟาร์ม	ไร่	
GAP	๖๕๐		๗,๑๕๒.๕๔	๖๕๐
เกษตรอินทรีย์	๒๑		๒๓๒.๗๕	๑๔
พื้นที่การรับรองแบบมีส่วนร่วม (PSS)	๕๖๘		๒,๖๑๒	๕๖๘
อื่น ๆ				

ที่มา ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครสวรรค์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ สถานีพัฒนาที่ดินนครสวรรค์

๒.๖.๗ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด

ตารางที่ ๔๐ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พริกคั่วงา	หจก.ชาวบ้านสยาม	เมืองนครสวรรค์	
ท็อปปิ้งมะพร้าวอัดเม็ด	ฟลาวริช 88 (น.ส.พิชญ์สินี จีราพันธุ์)	เมืองนครสวรรค์	
เปียะลูกส้มไล่ถั่วทองไข่เค็ม	ภา-ดา เบเกอร์รี่	เมืองนครสวรรค์	
ปังกกรอบกระเทียม	ภา-ดา เบเกอร์รี่	เมืองนครสวรรค์	
โมจิขนมสดจัมโบ้	บริษัท ภัตสรณ์ ฟู้ด จำกัด	เมืองนครสวรรค์	
ขนมเปียะไข่มังกร	แม่กุหลาบ	เมืองนครสวรรค์	
โดฟูกุจัมโบ้ไล่ถั่วไข่เค็มเต็มลูก	แม่กุหลาบ	เมืองนครสวรรค์	
ปลาร้าทรงเครื่อง	นางไพลิน โตอิม	พยุหะคีรี	
น้ำพริกแจ่วบองทรงเครื่อง	นางไพลิน โตอิม	พยุหะคีรี	
น้ำพริกข่ากรอบ	หจก.ชาวบ้านสยาม	เมืองนครสวรรค์	

๒.๔.๘ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๔๑ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๗												ปี ๒๕๖๘											
	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.
๑. ข้าวนาปี																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออกผลผลิต																								
๒. ข้าวนาปรัง																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออกผลผลิต																								
๓. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออกผลผลิต																								
๔. มันสำปะหลัง																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออกผลผลิต																								
๕. อ้อยโรงงาน																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)																								

ที่มา : สำนักเกษตรจังหวัดนครสวรรค์

- ช่วงระยะเวลาเพาะปลูก
- ช่วงระยะเวลาการเก็บเกี่ยว

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์ และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๔๒ ประเภทสหกรณ์ และจำนวนสมาชิก ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๘

อำเภอ	สหกรณ์การเกษตร		สหกรณ์ออมทรัพย์		สหกรณ์ร้านค้า		สหกรณ์บริการ		สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน		สหกรณ์นิคม	
	สหกรณ์ (จำนวน)	สมาชิก (ราย)	สหกรณ์ (จำนวน)	สมาชิก (ราย)	สหกรณ์ (จำนวน)	สมาชิก (ราย)	สหกรณ์ (จำนวน)	สมาชิก (ราย)	สหกรณ์ (จำนวน)	สมาชิก (ราย)	สหกรณ์ (จำนวน)	สมาชิก (ราย)
เมืองนครสวรรค์	๓	๘๐,๗๖๓	๙	๒๗,๗๕๕	๑	๑๕๓	๕	๔๕๘	๒	๖๗๖		
โกรกพระ	๑	๒,๖๑๗					๑	๘๐				
ชุมแสง	๒	๔,๖๒๗					๒	๑๖๔				
หนองบัว	๒	๗๐๖										
บรรพตพิสัย	๓	๒,๘๗๙							๓	๕,๖๕๗		
เก้าเลี้ยว	๓	๑,๖๐๗					๑	๖๙	๑	๑,๙๙๖	๑	๒๒๑
ตาคลี	๒	๘๐๐	๓	๒,๗๑๔			๒	๑๔๔	๒	๓,๖๘๖		
ท่าตะโก	๒	๑,๖๕๔										
ไพศาลี	๓	๒,๘๑๑										
พยุหะคีรี	๑	๑,๗๔๒							๑	๑,๔๗๙		
ลาดยาว	๒	๔,๙๑๔					๒	๔๓๖				
ตากฟ้า	๒	๑,๔๗๖					๑	๘๑				
แม่วงก์	๒	๑,๖๕๑							๑	๓๖๒		
แม่เปิน												
ชุมตาบง	๑	๕๖๑										
รวม	๒๙	๑๐๘,๘๐๘	๑๒	๓๐,๔๖๙	๑	๑๕๓	๑๔	๑,๔๓๒	๑๐	๑๓,๘๕๖	๑	๒๒๑

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔๓ จำนวน และสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดนครสวรรค์ ปี ๒๕๖๗

ลำดับที่	อำเภอ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	กลุ่มยุว เกษตรกร	Smart Farmer	Young Smart Farmer	วิสาหกิจชุมชน		เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	
		จำนวนกลุ่ม	จำนวนกลุ่ม	จำนวนกลุ่ม	จำนวนราย	จำนวนราย	(แห่ง)	(ราย)	จำนวน (แห่ง)	สมาชิก (ราย)
๑	เมืองฯ	๑๓	๖	๘	๙๖	๒๗	๘๔	๑,๕๓๕	๑	๗
๒	โกรกพระ	๖	๒๔	๕	๗๙	๒๕	๖๓	๗๐๑	๒	๑๑
๓	พยุหะคีรี	๕	๒	๑	๖๗	๒๓	๒๘	๔๖๖	๑	๖๖
๔	ตาคลี	๗	๕	๓	๙๐	๓๑	๕๒	๘๔๖	๑	๓
๕	ตากฟ้า	๔	๑	๑	๖๖	๑๓	๒๔	๔๓๘	๐	๐
๖	ท่าตะโก	๖	๗	๔	๘๔	๒๙	๗๑	๑,๔๕๙	๑	๑๕
๗	ไพศาลี	๗	๑๙	๔	๘๐	๒๓	๑๓๙	๓๕๑๔	๐	๐
๘	หนองบัว	๕	๑๑	๑	๗๓	๒๘	๘๑	๑,๙๒๔	๐	๐
๙	ชุมแสง	๕	๔	๒	๙๔	๒๐	๕๖	๙๙๘	๐	๐
๑๐	เก้าเลี้ยว	๓	๗	๓	๘๕	๑๗	๒๑	๒๖๐	๐	๐
๑๑	บรรพตพิสัย	๖	๓	๑	๖๗	๓๒	๖๘	๑,๐๖๔	๐	๐
๑๒	ลาดยาว	๕	๓	๖	๙๐	๒๘	๕๐	๑๕๖๔	๑	๒๙
๑๓	แม่วงก์	๓	๖	๘	๖๕	๑๖	๒๘	๔๖๗	๐	๐
๑๔	แม่เปิน	๒	๑	๒	๕๐	๑๒	๗	๓๗๓	๐	๐
๑๕	ชุมตาบง	๒	๒	๔	๖๐	๑๓	๔๘	๘๔๓	๐	๐
	รวมทั้งหมด	๗๙	๑๐๑	๕๓	๑,๑๔๖	๓๓๗	๘๒๐	๑๖,๔๕๒	๗	๑๓๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๔๔ แสดงข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

อำเภอ	ครู บัญชี	หมอดิน อาสา	ประมง อาสา	เศรษฐกิจ การเกษตร อาสา	ครู ยาง	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน เพื่อ เกษตรกรรม	อาสาสมัคร เกษตรและ สหกรณ์	อาสา ปศุสัตว์	อาสา ฝน หลวง	อาสา สมัคร สหกรณ์	อาสา สมัคร ชลประทาน	ชาวนา อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สารวัตร เกษตร อาสา	ไหม อาสา	Q อาสา	รวม สาขา	รวม บุคคล
																	(นับซ้ำ)	(ไม่นับซ้ำ)
เมืองฯ	๘	๒๐๐	๑๘	๑	๐	๐	๐	๑๗๓	๕	๕	๕	๑	๑๙๕	๑๘	๐	๐	๖๒๙	๕๕๔
โกรกพระ	๓	๗๕	๓	๒	๐	๑	๐	๘๙	๔	๐	๗	๑	๑๐๑	๑๓	๐	๐	๒๙๙	๒๕๔
ชุมแสง	๗	๑๓๙	๑๑	๑	๐	๐	๐	๑๔๖	๔	๕	๕	๑	๒๔๐	๑๑	๐	๐	๕๗๐	๔๘๓
ตากถ้ำ	๑	๑๔๕	๖	๑	๐	๒	๐	๑๑๗	๙	๓	๑๗	๑	๑๗๓	๙	๐	๐	๔๓๙	๓๖๙
ท่าตะโก	๒	๑๒๒	๕	๑	๐	๔	๐	๑๒๗	๓	๒	๐	๑	๑๑๒	๑๐	๐	๐	๔๖๐	๔๑๑
บรรพตพิสัย	๙	๑๑๕	๓	๑	๐	๔	๐	๒๔	๑	๓	๐	๑	๑๖๖	๔	๑	๓	๑๕๑	๑๓๐
พยุหะคีรี	๑๒	๑๔๒	๒	๑	๐	๓	๐	๑๔๗	๔	๑	๓๐	๑	๑๒๘	๗	๐	๐	๕๐๕	๔๖๔
แก่งเลี้ยว	๔	๑๓๗	๕	๑	๐	๑	๐	๑๑๖	๑๑	๓	๑๐	๑	๒๑๒	๒๗	๐	๐	๓๘๖	๓๒๙
ไพศาลี	๗	๕๐	๐	๑	๐	๐	๐	๔๐	๑๓	๐	๒	๑	๕๙	๓	๐	๐	๒๘๖	๒๕๖
ลาดยาว	๔	๑๑๐	๙	๑	๐	๕	๐	๑๒๘	๑	๒	๐	๑	๑๐๑	๙	๐	๐	๕๓๔	๔๓๐
หนองบัว	๗	๑๖๐	๑	๒	๑	๔	๐	๑๒๑	๘	๓	๐	๑	๑๔๙	๗	๐	๐	๔๖๔	๓๘๘
ตากฟ้า	๒	๘๖	๐	๑	๐	๒	๐	๑๗	๑๖	๓	๐	๐	๑๓๓	๙	๐	๑	๒๗๐	๒๒๗
แม่वंก	๒	๗๘	๒	๑	๕	๓	๐	๖๗	๔	๒	๐	๐	๗๓	๕	๐	๐	๒๔๒	๑๙๗
แม่เปิน	๑	๒๖	๑	๑	๓	๕	๐	๓๑	๑	๐	๐	๐	๔๑	๓	๑	๗	๑๒๑	๑๐๑
ชุมตาบง	๔	๒๙	๐	๑	๐	๔	๐	๓๐	๕	๒	๐	๐	๒๖	๓	๑	๑๒	๑๑๗	๙๙
รวม	๗๓	๑,๖๑๙	๖๖	๑๗	๙	๓๘	๐	๑,๓๗๓	๘๙	๓๔	๗๖	๑๑	๑,๙๐๙	๑๕๔	๓	๒๓	๕,๔๙๔	๔,๗๐๘

ที่มา : รายงานสรุปจำนวนอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ตามสาขา จังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล ณ วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘ เว็บไซต์ <https://asa-center.doae.go.th/>

๒.๗ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัด

ตารางที่ ๔๕ จำนวนศูนย์ ศพก. แยกรายอำเภอ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตรจังหวัด	ที่ตั้ง		เกษตรกรต้นแบบ	สินค้าหลัก
	X	Y		
เมืองนครสวรรค์	๖๑๒๔๑๑	๑๗๔๕๖๗๙	นายพิพัฒน์ สิงห์ลอ	ข้าว
โกรกพระ	๖๐๗๘๕๑	๑๗๑๘๔๙๔	นายสำเริง อางวงษ์	เกษตรผสมผสาน
เก้าเลี้ยว	๖๑๓๘๑๒	๑๗๕๔๕๙๗	นายเสริมศักดิ์ เหมพิจิตร	ข้าว
บรรพตพิสัย	๖๑๕๒๙๑	๑๗๗๕๗๘๖	นายพิชัย โสทะ	ข้าว
ชุมแสง	๖๓๘๑๓๔	๑๗๖๑๖๙๑	นายอิทธิชัย จันท์แจ่ง	ข้าว
หนองบัว	๖๕๗๙๕๙	๑๗๕๕๓๑๗	นายอานา บุญนะ	ข้าว
ท่าตะโก	๖๔๗๗๖๐	๑๗๔๖๓๓๒	นายสุรัชย์ รวมทรัพย์	ข้าว
ไพศาลี	๖๗๖๒๑๑	๑๗๓๔๒๖๐	นางทองเม็ด พรหมพิทักษ์	ข้าว
ตากฟ้า	๖๗๐๒๙๗	๑๖๙๖๑๕๘	นายสุธีร์ เทียนชัย	มันสำปะหลัง
ตาคลี	๖๕๓๐๕๖	๑๖๗๑๕๖๐	นางราตรี บัวพนัส	ข้าว
พยุหะคีรี	๖๑๗๘๖๗	๑๗๑๕๐๖๐	นายสมเด็จ กริมิน	ข้าว
ลาดยาว	๕๙๐๘๓๒	๑๗๒๙๒๕๓	นายฐิติโชค คำไทย	ข้าว
แม่วงก์	๕๕๔๙๔๘	๑๗๕๔๕๙๗	นายไกรทอง ลุนไทย์	เกษตรผสมผสาน
แม่เปิน	๕๔๔๕๔๔	๑๗๓๑๙๑๘	นายสุด ลำภา	ข้าว
ชุมตาบง	๕๖๖๕๔๖	๑๗๓๑๕๖๕	นายบุญเลิศ คำมาลี	ข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ ปี ๒๕๖๗

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ที่	อำเภอ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	กลุ่มยุว เกษตรกร	Smart Farmer	Young Smart Farmer	วิสาหกิจชุมชน		เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	
		จำนวนกลุ่ม	จำนวนกลุ่ม	จำนวนกลุ่ม	จำนวนราย	จำนวนราย	จำนวน (แห่ง)	สมาชิก (ราย)	จำนวน (แห่ง)	สมาชิก (ราย)
๑	เมืองนครสวรรค์	๑๓	๖	๙	๑๐๖	๒๙	๘๐	๑,๓๒๙	๐	๐
๒	โกรกพระ	๖	๒๔	๕	๘๙	๒๘	๖๕	๗๔๘	๒	๑๑
๓	พยุหะคีรี	๖	๒	๑	๘๗	๒๖	๒๖	๔๖๘	๑	๖๖
๔	ตาคลี	๗	๕	๓	๙๙	๓๒	๕๔	๙๑๑	๑	๓
๕	ตากฟ้า	๔	๑	๑	๖๖	๑๕	๒๓	๔๓๗	๐	๐
๖	ท่าตะโก	๖	๘	๔	๙๔	๓๑	๔๗	๑,๐๖๑	๑	๑๕
๗	ไพศาลี	๗	๒๐	๕	๙๐	๒๘	๘๙	๒๕๖๒	๑	๙
๘	หนองบัว	๕	๑๑	๑	๗๖	๓๐	๖๖	๑,๕๗๐	๐	๐
๙	ชุมแสง	๕	๕	๓	๑๐๕	๒๒	๔๒	๗๘๙	๐	๐
๑๐	เก้าเลี้ยว	๓	๗	๓	๙๕	๒๐	๒๑	๒๖๒	๐	๐
๑๑	บรรพตพิสัย	๖	๔	๑	๗๕	๓๔	๔๙	๑,๓๖๕	๐	๐
๑๒	ลาดยาว	๕	๔	๖	๙๕	๓๐	๔๑	๑๑๑๗	๐	๐
๑๓	แม่วงก์	๓	๖	๘	๖๙	๑๘	๒๙	๔๘๙	๐	๐
๑๔	แม่เปิน	๒	๑	๒	๕๘	๑๒	๗	๓๗๓	๐	๐
๑๕	ชุมตาบง	๒	๒	๔	๖๖	๑๓	๔๓	๗๖๔	๐	๐
รวมทั้งหมด		๘๐	๑๐๖	๕๖	๑,๒๗๐	๓๖๘	๖๘๒	๑๔,๒๔๕	๖	๑๐๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยใช้ McKinsey ๗-S Framework

ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไรในปัจจุบันทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

๑. กลยุทธ์ (Strategy)
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
๔. บุคลากร (Staff)
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่ ๔๖ แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)
กลยุทธ์ (Strategy)	S๑: จังหวัดนครสวรรค์มีพื้นที่เกษตรขนาดใหญ่ และมีศักยภาพเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรสำคัญระดับประเทศ S๒: มีทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งน้ำสำคัญ โดยเป็นพื้นที่ต้นน้ำแม่น้ำเจ้าพระยา และมีบึงบอระเพ็ดซึ่งเป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่ เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพเกษตรทั้งด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ S๓: มีสินค้าเกษตรหลัก ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัด	W๑: ทรัพยากรดินและน้ำยังมีข้อจำกัดทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และการเข้าถึง ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิต ความมั่นคงด้านน้ำ และความยั่งยืนทางการเกษตร W๒: เกษตรกรยังขาดการจัดการปัจจัยการผลิตและการเลือกใช้พันธุ์พืชที่เหมาะสม ทำให้ต้นทุนสูงและเสี่ยงต่อโรคพืชและศัตรูพืช
โครงสร้างขององค์กร (Structure)	S๔: มีเครือข่ายสถาบันและกลุ่มเกษตรกร รวมถึงศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ครอบคลุมทุกอำเภอ สามารถสนับสนุนและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกรได้ทั่วถึง	W๓: ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตข้าวเป็นหลัก ทำให้การพัฒนาศักยภาพด้านสินค้าเกษตรประเภทอื่นยังไม่ครอบคลุมอย่างทั่วถึง

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)
	S๕: โครงสร้างหน่วยงานภาครัฐด้านการเกษตรและสหกรณ์ มีการกิจชัดเจน สามารถบูรณาการการดำเนินงานและให้บริการเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	S๖: จังหวัดมีระบบข้อมูลด้านการเกษตร และการส่งเสริมเทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการวางแผน การบริหารจัดการ และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	W๕: ระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านการเกษตรยังขาดการเชื่อมโยงและบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการวางแผน การบริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์เชิงยุทธศาสตร์ W๖: เกษตรกรยังเข้าถึงเครื่องมือ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตรได้ไม่ทั่วถึง รวมทั้งขาดระบบแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดต้นทุน และการจัดการความเสี่ยง
	S๗: จังหวัดมีครัวเรือนเกษตรกรจำนวนมาก เป็นฐานกำลังการผลิตสำคัญในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรของจังหวัด	W๗: โครงสร้างแรงงานภาคเกษตรเข้าสู่สังคมสูงวัยและมีจำนวนลดลงต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนแรงงาน การปรับใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมจำกัด และกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตร
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	S๘: จังหวัดมีเครือข่ายบุคลากรและผู้นำการเกษตรที่เข้มแข็ง ทั้งอาสาสมัครเกษตร Smart Farmer, Young Smart Farmer, ประชาญ์เกษตร และแหล่งเรียนรู้ที่พร้อมสนับสนุนการพัฒนา ศักยภาพเกษตรกร	W๘: เกษตรกรยังขาดความรู้ ทักษะ และความต่อเนื่องในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร ส่งผลให้ไม่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และสร้างมูลค่าเพิ่มได้เต็มศักยภาพ W๙: เกษตรกรยังขาดทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจ การตลาด การแปรรูป และการจัดการการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่า ส่งผลต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มและขีดความสามารถในการแข่งขัน
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	S๙: จังหวัดเป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์และการคมนาคมของภาคเหนือ สามารถเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ S๑๐: จังหวัดมีฐานอุตสาหกรรมเกษตรและชีวภาพที่พร้อมรองรับการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	W๑๐: เกษตรกรยังขาดการบริหารจัดการการผลิตและธุรกิจเกษตรตลอดห่วงโซ่มูลค่า ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การตลาด จนถึงการขายระดับมาตรฐานสินค้า ส่งผลต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มและขีดความสามารถในการแข่งขัน

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	S๑๑: จังหวัดมีทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสินค้า เกษตรอัตลักษณ์ที่ได้รับการรับรอง GI ซึ่งสามารถต่อยอดสู่ การสร้างมูลค่าเพิ่มและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	W๑๑: การผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเกษตรยั่งยืน ยังมีสัดส่วนจำกัด เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ยังพึ่งพาการผลิต เชิงเดี่ยวและปรับเปลี่ยนได้ช้า ส่งผลให้มีความเสี่ยงต่อความ ผันผวนของราคา รายได้ และความยั่งยืนในระยะยาว W๑๒: การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังขาดความต่อเนื่องและ การสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม ทำให้ไม่สามารถใช้ศักยภาพด้าน การเกษตรและอัตลักษณ์ท้องถิ่นในการสร้างมูลค่าเพิ่มและ รายได้ให้ชุมชนได้เต็มที่

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพ ด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ
๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ
๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยมการบริโภคอุปโภค
๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ
๕. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ
๖. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

ตารางที่ ๔๗ แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
ด้านการเมือง ๐๑: ภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และเกษตรยั่งยืน ซึ่งเอื้อต่อการยกระดับคุณภาพและเพิ่มมูลค่าภาคการเกษตร ๐๒: ภาครัฐมีแผนพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ รวมถึงแผนพัฒนาภาคการเกษตรระดับประเทศ ที่สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	ด้านการเมือง T๑: นโยบายและโครงการภาครัฐบางส่วนยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ระยะเวลา และความต่อเนื่อง ซึ่งอาจกระทบต่อประสิทธิภาพการพัฒนาภาคการเกษตรในพื้นที่ T๒: การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรขึ้นอยู่กับนโยบายและการจัดสรรในระดับลุ่มน้ำ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านน้ำและการวางแผนการผลิต
ด้านเศรษฐกิจ ๐๓: มีการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพ (Nakhonsawan Bio Complex) ที่รองรับการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน ๐๔: มีการสนับสนุนจากรัฐและภาคเอกชนมีบทบาทสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตร เอื้อต่อการเชื่อมโยงตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ	ด้านเศรษฐกิจ T๓: ความผันผวนของเศรษฐกิจโลก ราคาสินค้าเกษตร และต้นทุนการผลิต ส่งผลกระทบต่อรายได้เกษตรกร ความสามารถในการแข่งขัน และเสถียรภาพเศรษฐกิจภาคการเกษตร

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<u>ด้านสังคม</u> ○๕: ความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยและอาหารเพื่อสุขภาพ รวมถึงสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ส่งผลให้สินค้าเกษตรคุณภาพสูงมีโอกาสเติบโตทางการตลาด ○๖: สินค้าที่ได้รับการรับรอง GI และสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ท้องถิ่น ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ภาคการเกษตรของจังหวัด	<u>ด้านสังคม</u> T๔: การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ ส่งผลให้ภาคการเกษตรขาดแคลนแรงงาน และอาจกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตในระยะยาว
<u>ด้านเทคโนโลยี</u> ○๗: ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการเกษตร ระบบดิจิทัล และตลาดออนไลน์ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และขยายช่องทางการตลาดให้เกษตรกร	<u>ด้านเทคโนโลยี</u> T๕: เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและมีต้นทุนสูง ทำให้เกษตรกรบางส่วนเข้าถึงและประยุกต์ใช้ได้จำกัด
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u> ○๘: แนวโน้มการส่งเสริมเกษตรยั่งยืน เกษตรคาร์บอนต่ำ และการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรในอนาคต และสามารถต่อยอดสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม	<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u> T๖: การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยแล้ง น้ำท่วม และภัยธรรมชาติ ที่รุนแรงขึ้น ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรการผลิต ผลผลิต และรายได้ของเกษตรกร
<u>ด้านกฎหมาย</u> ○๙: มีกฎหมาย มาตรฐาน และระบบการรับรองสินค้าเกษตร เช่น GAP เกษตรอินทรีย์ และ GI ที่ช่วยยกระดับคุณภาพสินค้า สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค และเพิ่มโอกาสทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ	<u>ด้านกฎหมาย</u> T๗: มาตรฐานการค้าและความปลอดภัยอาหารของประเทศคู่ค้าเข้มงวดมากขึ้น ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน การเข้าถึงตลาด และภาระการปฏิบัติตามของเกษตรกรและผู้ประกอบการ

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ

ตารางที่ ๔๘ แสดงการจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S) S๑ S๒ S๓ S๔ S๕ S๖ S๗ S๘ S๙ S๑๐ S๑๑	จุดอ่อน (W) W๑ W๒ W๓ W๔ W๕ W๖ W๗ W๘ W๙ W๑๐ W๑๑
โอกาส (O) O๑ O๒ O๓ O๔ O๕ O๖ O๗ O๘ O๙	ประเด็นการพัฒนาเชิงรุก (SO) SO๑: S๑+S๒+S๓+O๑+O๒+O๘ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าสูง เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และเกษตรยั่งยืน โดยใช้ศักยภาพด้านพื้นที่และแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ SO๒: S๙+S๑๐+O๓+O๔ ส่งเสริมการเชื่อมโยงการผลิต การแปรรูป การตลาด และระบบโลจิสติกส์ สินค้าเกษตร เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและชีวภาพ SO๓: S๔+S๖+S๗+O๗ พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรม และระบบข้อมูลด้านการเกษตร ผ่านเครือข่ายสถาบันเกษตรกรและศูนย์เรียนรู้ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุน SO๔: S๔+S๗+S๑๑+O๕+O๘ ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น SO๕: S๑๑+O๕+O๖+O๙ + (WO๕: (W๑๑ + O๕ + O๖ + O๘) + (ST๕: S๑๑ + T๓ + T๗)) ส่งเสริมการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้า GI ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรับรอง	ประเด็นการพัฒนาเชิงแก้ไข (WO) WO๑: (W๑ + W๒ + O๑ + O๒ + O๘) + (ST๑: S๑ + S๒ + S๖ + T๒ + T๖) พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ WO๒: (W๙ + W๑๐ + O๓ + O๔ + O๕ + O๙) + (ST๒: S๓ + S๑๐ + T๓ + T๗) ยกระดับมาตรฐานการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพิ่มมูลค่าและขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดทั้งในและต่างประเทศ WO๓: (W๓ + W๔ + W๕ + O๗) + (ST๓: S๔ + S๗ + T๔ + T๕) พัฒนาเครือข่ายสถาบันเกษตรกรและศูนย์เรียนรู้ให้มีความทันสมัย เชื่อมโยงข้อมูลและเทคโนโลยี เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่เกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุน

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S) S๑ S๒ S๓ S๔ S๕ S๖ S๗ S๘ S๙ S๑๐ S๑๑	จุดอ่อน (W) W๑ W๒ W๓ W๔ W๕ W๖ W๗ W๘ W๙ W๑๐ W๑๑
		WO๔: W๖ + W๗ + W๘ + O๗ ส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้สมัยใหม่ เพื่อยกระดับศักยภาพแรงงานภาคเกษตร รองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างแรงงานสู่สังคมสูงวัย และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในระยะยาว WO๕: (W๑๑ + O๕ + O๖ + O๘) + (ST๕: S๑๑ + T๓ + T๗) + (SO๕: S๑๑+O๕+O๖+O๘) ส่งเสริมการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และ GI ให้ได้มาตรฐาน เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและกระจายรายได้สู่ชุมชน

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S) S๑ S๒ S๓ S๔ S๕ S๖ S๗ S๘ S๙ S๑๐ S๑๑	จุดอ่อน (W) W๑ W๒ W๓ W๔ W๕ W๖ W๗ W๘ W๙ W๑๐ W๑๑
ภัยคุกคาม (T) T๑ T๒ T๓ T๔ T๕ T๖ T๗	ประเด็นการพัฒนาเชิงป้องกัน (ST) ST๑: (S๑ + S๒ + S๖ + T๒ + T๖) + (WO๑: W๑ + W๒ + O๑ + O๒ + O๘) พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และข้อมูลด้านการเกษตรอย่างบูรณาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการวางแผนการผลิตและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติ และข้อจำกัดด้านการจัดสรรน้ำ ST๒: (S๓ + S๑๐ + T๓ + T๗) + (WO๒: W๙ + W๑๐ + O๓ + O๔ + O๕ + O๙) ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานการผลิต การแปรรูป และการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและรองรับข้อกำหนดทางการค้าและมาตรฐานสินค้าเกษตรที่เข้มงวดมากขึ้น ST๓: (S๔ + S๗ + T๔ + T๕) + (WO๓: W๓ + W๔ + W๕ + O๗) พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ทางการเกษตรผ่านเครือข่ายสถาบันเกษตรกร ศูนย์เรียนรู้ และผู้นำเกษตรกร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านแรงงานและเทคโนโลยีในภาคการเกษตร ST๔: S๙ + S๑๐ + T๓ ส่งเสริมการเชื่อมโยงการผลิต การแปรรูป การตลาด และระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานและลดผลกระทบจากความผันผวนทางเศรษฐกิจ	ประเด็นการพัฒนาเชิงรับ (WT) WT: W๑ + W๒ + T๒ + T๖ พัฒนาระบบบริหารจัดการดิน น้ำ และปัจจัยการผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการรับมือกับข้อจำกัดด้านทรัพยากรน้ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร WT๒: W๕ + W๖ + T๕ + T๖ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีการเกษตร และระบบแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยงและเพิ่มประสิทธิภาพการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม WT๓: W๓ + W๙ + T๓ + T๗ พัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรและศักยภาพด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตร การตลาด และมาตรฐานสินค้า เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและลดผลกระทบจากความผันผวนทางเศรษฐกิจและข้อกำหนดทางการค้า WT๔: W๗ + W๘ + T๔ + T๕ เสริมสร้างศักยภาพแรงงานภาคเกษตรและเกษตรกรสูงวัย โดยส่งเสริมการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างแรงงานและการพัฒนาเกษตรสมัยใหม่

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S) S๑ S๒ S๓ S๔ S๕ S๖ S๗ S๘ S๙ S๑๐ S๑๑	จุดอ่อน (W) W๑ W๒ W๓ W๔ W๕ W๖ W๗ W๘ W๙ W๑๐ W๑๑
	ST๕: (S๑๑ + T๓ + T๗) + WO๕: (W๑๑ + O๕ + O๖ + O๘) + (SO๕: S๑๑+O๕+O๖+O๘) ส่งเสริมการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ท้องถิ่นและสินค้า GI ให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันทั้งในประเทศและต่างประเทศ	WT๕: W๑๐ + W๑๑ + T๓ + T๖ + T๗ ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนสู่ระบบเกษตรยั่งยืน การพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่า ลดความเสี่ยงจากความผันผวนทางเศรษฐกิจ และรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานการตลาด

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“นครสวรรค์เมืองเกษตรมาตรฐาน เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเข้มแข็ง สู่อุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการแปรรูปมูลค่าสูง ที่เชื่อมโยงอุตสาหกรรมฐานชีวภาพ”

๒. พันธกิจ (Mission)

“ผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์สู่การปฏิบัติในทุกระดับ”

๓. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

“จังหวัดนครสวรรค์มีระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมฐานชีวภาพได้อย่างยั่งยืน”

๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา

๔.๑ จำนวนสหกรณ์ภาคการเกษตร/กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ได้รับการยกระดับความเข้มแข็ง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

๔.๒ จำนวนแปลง/ฟาร์ม ที่ได้รับรองมาตรฐานการผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

๔.๓ จำนวนพื้นที่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาปรับปรุงดินให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

๔.๔ จำนวนเกษตรกร /กลุ่มเกษตรกร นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้การผลิตเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ รายต่อปี

๔.๕ พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์จากการพัฒนา/ปรับปรุงแหล่งน้ำ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๕,๐๐๐ ไร่ ต่อปี

๔.๖ การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ตัน ต่อปี

๕. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ให้สามารถบริหารจัดการธุรกิจเกษตร และป่าไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มั่นคง และยั่งยืน พร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย : จำนวน สหกรณ์ภาคการเกษตร/กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ได้รับการยกระดับความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐ ต่อปี

แนวทางการพัฒนา : ๑. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตร การตลาด และมาตรฐานสินค้า
๒. เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร เครือข่าย และศูนย์เรียนรู้เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนการผลิตและการตลาด
๓. ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะของแรงงานภาคเกษตร รวมถึงการปรับตัวของเกษตรกรสูงวัย

๔. พัฒนาระบบข้อมูลและการติดตามสถานการณ์ตลาดเพื่อรับมือ
ความผันผวน

โครงการสำคัญ : ๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
๒. โครงการส่งเสริมอาสาสมัครเกษตร
๓. โครงการพัฒนาหมอดินอาสา
๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
๕. โครงการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)
๖. โครงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสหกรณ์และวิสาหกิจชุมชน
๗. โครงการพัฒนาทักษะอาชีพเสริมสำหรับเกษตรกรสูงวัย

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วย
เทคโนโลยีและนวัตกรรม

วัตถุประสงค์ : เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรนำเทคโนโลยีดิจิทัลและ
นวัตกรรมมาใช้ในการผลิตและการจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
และลดต้นทุน เสริมความสามารถในการแข่งขัน และปรับตัวสู่
ระบบ Smart Farming อย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย : จำนวนเกษตรกร /กลุ่มเกษตรกร นำเทคโนโลยีและนวัตกรรม
มาปรับใช้ในการผลิตเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ รายต่อปี

แนวทางการพัฒนา : ๑. ส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และ
ระบบข้อมูลสารสนเทศ
๒. พัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยและการจัดการความเสี่ยงด้านการผลิต
๓. ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านเครือข่ายสถาบันเกษตรกรและผู้นำ
เกษตรกร เพื่อยกระดับศักยภาพการแข่งขันของภาคการเกษตร

โครงการสำคัญ : ๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ
๒. โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร
๓. โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเกษตรดิจิทัล (Digital Agriculture
Platform)
๔. โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ Smart Farming ในระดับตำบล/อำเภอ
๕. โครงการพัฒนาระบบเซนเซอร์และ IoT เพื่อการจัดการฟาร์ม
อัจฉริยะ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า
เกษตรมูลค่าสูง ไปสู่เกษตรแปรรูป

วัตถุประสงค์ : เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรให้
มีคุณภาพสูง สอดคล้องกับมาตรฐานสากล พร้อมสร้างมูลค่าเพิ่ม
ผ่านการแปรรูป การตลาด และการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน โดยใช้
โมเดลเศรษฐกิจ BCG เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย : ๑. จำนวนแปลง/ฟาร์ม ที่ได้รับรองมาตรฐานการผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

๒. จำนวนพื้นที่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาปรับปรุงดินให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

แนวทางการพัฒนา : ๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และเกษตรยั่งยืน

๒. ยกระดับมาตรฐานการผลิต การแปรรูป และการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร เน้นโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดทางการค้าและมาตรฐานสากล

๓. พัฒนาการเชื่อมโยงการผลิต การตลาด และระบบโลจิสติกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพห่วงโซ่อุปทาน

๔. พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และ GI เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

โครงการสำคัญ : ๑. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๒. โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร

๓. โครงการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน

๔. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)

๕. โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน

๖. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

๗. โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

๘. โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่

๙. โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรมูลค่าสูงและการสร้างแบรนด์สินค้าเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย : ๑. พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์จากการพัฒนา/ปรับปรุงแหล่งน้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าจำนวน ๑๕,๐๐๐ ไร่ ต่อปี

๒. การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ตัน ต่อปี

แนวทางการพัฒนา : ๑. พัฒนาระบบบริหารจัดการดิน น้ำ และทรัพยากรการผลิตอย่างบูรณาการ
๒. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนสู่ระบบเกษตรยั่งยืนและเกษตรคาร์บอนต่ำ
๓. เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ภัยธรรมชาติ และข้อจำกัดด้านการจัดสรรน้ำ

โครงการสำคัญ : ๑. โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร
๒. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน
๓. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๔. โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
๕. โครงการจัดหาแหล่งน้ำและ เพิ่มพื้นที่ชลประทาน
๖. โครงการก่อสร้าง แหล่งน้ำใน ไร่ นา นอกเขตชลประทาน
๗. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ในระดับไร่นา
๘. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน
๙. โครงการด้านสิ่งแวดล้อม

๖. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) กับแผน ๓ ระดับ

แผนระดับ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก) เป้าหมาย ๑) ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน ๒) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ประเด็น ๑) การเกษตรสร้างมูลค่า ประเด็นย่อย ๑.๑ เกษตรปลอดภัย ๑.๒ เกษตรชีวภาพ ๑.๓ เกษตรอัจฉริยะ ๒) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ ประเด็นย่อย ๑.๑ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (รอง) เป้าหมาย เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง เพื่อสร้างสังคมคุณภาพ ประเด็น ๑) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง ประเด็นย่อย ๑.๑ ส่งเสริมการปรับตัวภูมิทัศน์ในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ ๑.๒ สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน
------------	---	--

แผนระดับ ๒	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ● แผนย่อยเกษตรปลอดภัย - เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น - เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตเกษตรกรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น	แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป - เรื่อง การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ - ประเด็น ผลผลิตภาพ - เพิ่มผลผลิตและศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมหลัก (อุตสาหกรรมเกษตร อาชีวอุตสาหกรรมชีวภาพ)	(ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ● เป้าหมายหลัก เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น จากการยกระดับผลิตและบริการผ่านการลงทุนในเทคโนโลยีและนวัตกรรม การยกระดับคุณภาพและทักษะฝีมือแรงงาน และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ ● เสาหลักการพัฒนา เสาหลักที่ ๑ : การพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ (Transform the Economy)	นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ● นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ ๑๑ ● แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติรองรับนโยบายที่ ๑๑ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน
------------	---	--	--	--

แผนระดับ ๓	เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคเหนือ แนวทางการพัฒนา : เกษตรมูลค่าสูงบนฐานนวัตกรรมสีเขียวที่ตรวจสอบได้	(ร่าง) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒ “เกษตรมูลค่าสูง ท่องเที่ยวมาตรฐาน สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เชื่อมโยงเส้นทางการค้าการลงทุน และโลจิสติกส์ของภูมิภาค”	แผนพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ “เมืองนวัตกรรม สินค้าเกษตรและบริการสุขภาพมูลค่าสูง ศูนย์กลางอุตสาหกรรมชีวภาพ การค้าการลงทุน ระบบโลจิสติกส์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมยั่งยืน”	(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ “เกษตรกรรมคุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ที่มั่นคงปลอดภัยและแข่งขันได้ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม”	แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG “เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม”	แผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ “ประเทศไทยเป็นผู้นำเกษตรอินทรีย์ของภูมิภาคอาเซียน บนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี ๒๕๗๐”
-------------------	--	---	--	---	--	--

สาระสำคัญแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด “จังหวัดนครสวรรค์มีระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมฐานชีวภาพได้อย่างยั่งยืน”	ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา (ให้ระบุทั้งตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย) ๑) จำนวนสหกรณ์ภาคการเกษตร/กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ได้รับการยกระดับความเข้มแข็ง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี ๒) จำนวนแปลง/ฟาร์ม ที่ได้รับรองมาตรฐานการผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี ๓) จำนวนพื้นที่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาปรับปรุงดินให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี ๔) จำนวนเกษตรกร /กลุ่มเกษตรกร นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้การผลิตเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ รายต่อปี ๕) พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์จากการพัฒนา/ปรับปรุงแหล่งน้ำ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๕,๐๐๐ ไร่ ต่อปี ๖) การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ตัน ต่อปี
--	---

ประเด็นการ พัฒนาด้าน การเกษตรและ สหกรณ์ของ จังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและ สถาบันเกษตรกร	ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาค การเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับ มาตรฐานสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ไปสู่เกษตร แปรรูป	ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
โครงการสำคัญ	๑. โครงการพัฒนาเกษตรกร ปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ๒. โครงการส่งเสริมอาสาสมัคร เกษตรกร ๓. โครงการพัฒนาหมอดินอาสา ๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนา สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ๕. โครงการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ๖. โครงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสหกรณ์และวิสาหกิจ ชุมชน ๗. โครงการพัฒนาทักษะอาชีพเสริม สำหรับเกษตรกรสูงวัย	๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบ เกษตรอัจฉริยะ ๒. โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทาง การเกษตร ๓. โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเกษตรดิจิทัล (Digital Agriculture Platform) ๔. โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ Smart Farming ในระดับตำบล/อำเภอ ๕. โครงการพัฒนาระบบเซนเซอร์และ IoT เพื่อการจัดการฟาร์ม อัจฉริยะ	๑. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร ๒. โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการ ผลิตสินค้าเกษตร ๓. โครงการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรสู่ มาตรฐาน ๔. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้า เกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหาร จัดการเชิงรุก (Agri-Map) ๕. โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน ๖. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลง ใหญ่ ๗. โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับ หมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ๘. โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๙. โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรมูลค่า สูงและการสร้างแบรนด์สินค้าเกษตร	๑. โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่ การเกษตร ๒. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ๓. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๔. โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้าง พังทลายของดิน ๕. โครงการจัดหาแหล่งน้ำและ เพิ่มพื้นที่ ชลประทาน ๖. โครงการก่อสร้าง แหล่งน้ำใน ไร่ นา นอกเขตชลประทาน ๗. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้น้ำ ในระดับไร่นา ๘. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน

๗. ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด : “จังหวัดนครสวรรค์มีระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร มีความเข้มแข็ง สามารถผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเชื่อมโยงกับ อุตสาหกรรมฐานชีวภาพได้อย่างยั่งยืน”

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	ตข.๑ จำนวนสหกรณ์ภาคการเกษตร/กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ได้รับการยกระดับความเข้มแข็ง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี /๑๐๕ กลุ่ม (ฐานข้อมูลปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๐๔๑ กลุ่ม)	๑๐๕	๑๐๕	๑๐๕	๑๐๕	๑๐๕	๕๒๕
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	ตข.๑ จำนวนเกษตรกร / กลุ่มเกษตรกร นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้การผลิตเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ รายต่อปี (ฐานข้อมูลปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๔,๐๒๘ ราย)	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรมูลค่าสูง และเกษตรแปรรูป	ตข.๑ จำนวนแปลง/ฟาร์ม ที่ได้รับรองมาตรฐานการผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี						

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี
	ตชว.๒ จำนวนพื้นที่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาปรับปรุงดินให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี/๘,๐๒๐ ไร่ (ฐานข้อมูลปี ๒๕๖๐ จำนวน ๘๘,๐๒๑ ไร่)	๘,๐๒๐	๘,๐๒๐	๘,๐๒๐	๘,๐๒๐	๘,๐๒๐	๔๐,๑๐๐
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและ ยั่งยืน	ตชว.๑ พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์จากการพัฒนา/ปรับปรุงแหล่งน้ำ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๕,๐๐๐ ไร่ ต่อปี (ฐานข้อมูลปี ๒๕๖๐ จำนวน ๖๐๒,๖๙๖.๙๑ ไร่)	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๖๐,๐๐๐
	ตชว.๒ การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ตัน/ปี	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐

๘. แบบฟอร์มสรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) (แบบ กษ.๑)

						(หน่วย : บาท)
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑	งบประมาณ (บาท)					
	พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓	พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕	รวม ๕ ปี
งบประมาณปกติ	๑๓,๓๐๑,๘๒๒.๐๐					
งบประมาณจังหวัด	-					
งบประมาณกลุ่มจังหวัด	-					
งบประมาณอื่น ๆ	๔,๕๖๒,๒๖๙.๐๐					
รวม	๑๗,๘๖๔,๐๙๑.๐๐					
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒						
งบประมาณปกติ	๕,๘๖๘,๒๕๐.๐๐					
งบประมาณจังหวัด	-					
งบประมาณกลุ่มจังหวัด	-					
งบประมาณอื่น ๆ	๔,๒๔๖,๑๑๘.๐๐					
รวม	๑๐,๑๑๔,๓๖๘.๐๐					
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓						
งบประมาณปกติ	๕๓,๕๙๘,๓๑๑.๐๐					
งบประมาณจังหวัด	๗,๘๒๖,๖๐๐.๐๐					
งบประมาณกลุ่มจังหวัด	๒,๙๐๑,๘๕๐.๐๐					
งบประมาณอื่น ๆ	๗๔,๙๒๐.๐๐					
รวม	๖๔,๔๐๑,๖๘๑.๐๐					
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔						
งบประมาณปกติ	๑๕๘,๘๒๗,๐๖๘.๐๐					
งบประมาณจังหวัด	-					
งบประมาณกลุ่มจังหวัด	-					
งบประมาณอื่น ๆ	๔๐,๙๓๙,๑๐๐.๐๐					
รวม	๑๙๙,๗๖๖,๑๖๘.๐๐					
รวม ๔ ประเด็นการพัฒนา	๒๙๒,๑๔๖,๓๐๘.๐๐					

๘.๑ บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญภายใต้ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร										
ที่	โครงการ/กิจกรรม	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
			พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓	พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่การเป็น เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer), องค์กรเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group), องค์กรธุรกิจขนาดเล็ก/กลาง อัจฉริยะ (Smart Enterprise)	(ดูคำอธิบาย)							(ดูคำอธิบาย)	
๑	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	งบปกติ	๓๕,๕๐๐.๐๐						ศมช.	
๒	โครงการการอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการงานปรับปรุงจัดรูปที่ดินโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามโนรมย์ โซน ๑๓ ระยะที่ ๒	งบปกติ	๖๒,๑๐๐.๐๐						จัดรูปที่ดินฯ	
๓	โครงการการอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการงานปรับปรุงจัดรูปที่ดินโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามโนรมย์ โซน ๑๕ ระยะที่ ๔	งบปกติ	๖๒,๑๐๐.๐๐						จัดรูปที่ดินฯ	
๔	โครงการการอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการงานปรับปรุงจัดรูปที่ดินโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามโนรมย์ โซน ๑๗ ระยะที่ ๔	งบปกติ	๖๒,๑๐๐.๐๐						จัดรูปที่ดินฯ	
๕	โครงการการศึกษา/ดูงานงานปรับปรุงจัดรูปที่ดินโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามโนรมย์ โซน ๑๗,๑๕,๑๓ ระยะที่ ๔,๔,๒	งบปกติ	๘๒,๘๐๐.๐๐						จัดรูปที่ดินฯ	
๖	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร	งบปกติ	๑๒,๓๐๐.๐๐						สศส.	
๗	โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร	งบปกติ	๘,๗๐๐.๐๐						สศส.	
๘	โครงการยืนยันความถูกต้องของข้อมูลสมาชิกสหกรณ์	งบปกติ	๒๕๒,๗๘๐.๐๐						สศส.	
๙	โครงการส่งเสริมอาสาสมัครเกษตร	งบปกติ	๘,๕๐๐.๐๐						สศส.	
๑๐	โครงการยกระดับการบริหารจัดการทางการเงินการบัญชีด้วยนวัตกรรม	งบปกติ	๒,๗๐๐.๐๐						สศส.	
๑๑	โครงการส่งเสริมอาชีพประมง	งบปกติ	๖,๐๐๐.๐๐						ปม.	
๑๒	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพประมงเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน	งบปกติ	๑,๑๒๐.๐๐						ปม.	
๑๓	โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า	งบปกติ	๕๙,๔๐๐.๐๐						ปศ.	
๑๔	โครงการอื่นเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๒๐,๕๐๐.๐๐						ปศ.	
๑๕	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง	งบปกติ	๑๕,๕๐๐.๐๐						ปศ.	
๑๖	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินเกษตรกร	งบปกติ	๑๒,๖๐๐.๐๐						ปศ.	
๑๗	โครงการยกระดับการพัฒนาหมอดินอาสาเพื่อมีส่วนร่วมและต่อยอดศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดิน	งบปกติ	๕๑๗,๓๗๒.๐๐						สพด.	
๑๘	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	งบปกติ	๒๔,๘๐๐.๐๐						สปก.	
๑๙	โครงการจัดที่ดิน	งบปกติ	๕๐๔,๒๐๐.๐๐						สปก.	
๒๐	โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกร	งบปกติ	๒๗,๕๔๐.๐๐						สปก.	
๒๑	โครงการกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน	(งบอื่นๆ)กองทุน อบก.	๓๑๖,๓๔๐.๐๐						กช.	
๒๒	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก.	๒๔๒,๗๓๔.๐๐						สปก.	
๒๓	โครงการบริหารจัดการที่ดินเอกชน (จัดหาที่ดินเอกชน)	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก.	๗,๒๒๕.๐๐						สปก.	
๒๔	โครงการบริหารจัดการที่ดินเอกชน (๗กิจกรรม)	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก.	๑๕๔,๖๖๐.๐๐						สปก.	
๒๕	โครงการกิจกรรมอนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดิน	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก.	๓๘๖,๙๔๕.๐๐						สปก.	
๒๖	โครงการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกร	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก.	๑,๗๘๐,๘๐๐.๐๐						สปก.	
๒๗	โครงการตรวจสอบที่ดิน กรณีผิดปกติ	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก.	๖๙,๙๗๐๐.๐๐						สปก.	
๒๘	โครงการแผนที่แปลงที่ดินตามมาตรฐาน RTK GNSS GNSS Network	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก.	๖๒๗,๗๐๕.๐๐						สปก.	
๒๙	โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกร	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก.	๖,๗๔๐.๐๐						สปก.	
	รวม	๒๙ โครงการ	๕,๙๙๗,๓๖๑.๐๐							

	แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและความมั่นคงในการทำการเกษตรและเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับเกษตรกร	(ดูคำอธิบาย)						(ดูคำอธิบาย)	
๑	โครงการโครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่	งบปกติ	๓๐๔,๕๓๐.๐๐					คมช.	
๒	โครงการตรวจสอบบัญชีประจำปีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	งบปกติ	๑,๘๕๖,๓๕๐.๐๐					สศส.	
๓	โครงการกำกับด้านการบัญชีของสหกรณ์ภาคเอกชน	งบปกติ	๙,๘๐๐.๐๐					สศส.	
๔	โครงการฝึกอบรมเศรษฐกิจขั้นพื้นฐานแก่สมาชิกสหกรณ์	งบปกติ	๓,๕๒๐.๐๐					สศส.	
๕	โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	งบปกติ	๙,๒๐๐.๐๐					สศส.	
๖	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๙๗,๕๐๐.๐๐					สศส.	
๗	โครงการส่งเสริมการค้าเงินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๑๑,๒๐๐.๐๐					สศส.	
๘	โครงการเสริมสร้างการจัดการทำบัญชีครัวเรือนเพื่อจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน	งบปกติ	๔๙,๕๔๐.๐๐					สศส.	
๙	โครงการส่งเสริมการค้าเงินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการหลวง	งบปกติ	๖,๐๐๐.๐๐					คมช.	
๑๐	โครงการส่งเสริมการค้าเงินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๓๐,๐๐๐.๐๐					คปม.	
๑๑	โครงการสร้างความเข้มแข็งองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่น	งบปกติ	๑๐๔,๕๐๐.๐๐					ปม.	
๑๒	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑๙๗,๑๗๕.๐๐					ปม.	
๑๓	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๔๓,๓๐๐.๐๐					ปศ.	
๑๔	โครงการพัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร/ศูนย์เครือข่าย	งบปกติ	๑๑๕,๕๐๐.๐๐					สพด.	
๑๕	การยกระดับการพัฒนาหมอดินอาสาเพื่อมีส่วนร่วมและศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดิน	งบปกติ	๒๙,๐๐๐.๐๐					พด.๙	
๑๖	โครงการส่งเสริมการค้าเงินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๗๒,๐๐๐.๐๐					ศวร.	
๑๗	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑๘๓,๐๐๐.๐๐					ศวพ.	
๑๘	โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๑๗๒,๑๐๐.๐๐					ศวพ.	
๑๙	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต	งบปกติ	๑,๗๐๑,๔๒๐.๐๐					กษจ.	
๒๐	โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน	งบปกติ	๒๐๔,๓๗๕.๐๐					กษจ.	
๒๑	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑๙๙,๑๗๐.๐๐					กษจ.	
๒๒	โครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจ	งบปกติ	๑๐๐,๐๐๐.๐๐					กษจ.	
๒๓	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	งบปกติ	๙๕,๕๐๐.๐๐					กษจ.	
๒๔	โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน	งบปกติ	๓๑,๕๐๐.๐๐					กษจ.	
๒๕	โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร	งบปกติ	๑๒,๖๕๐.๐๐					กษจ.	
๒๖	โครงการส่งเสริมการค้าเงินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๑๒,๕๐๐.๐๐					กษจ.	
๒๗	โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ	งบปกติ	๔๕,๐๐๐.๐๐					กษจ.	
๒๘	โครงการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ	งบปกติ	๓,๕๐๖,๘๒๐.๐๐					สก.	
๒๙	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร	งบปกติ	๒๘,๖๐๐.๐๐					สก.	
๓๐	โครงการพัฒนาศักยภาพการค้าเงินธุรกิจเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์ผู้เลี้ยงโค	งบปกติ	๒๐,๘๐๐.๐๐					สก.	

๓๑	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตและการขนส่งของสหกรณ์เพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการ	งบปกติ	๑๒,๓๖๐.๐๐						สก.	
๓๒	โครงการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับมาตรฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าชุมชน	งบปกติ	๑๑,๔๖๐.๐๐						สก.	
๓๓	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพภายใต้โครงการจัดที่ดินตามนโยบายรัฐบาล	งบปกติ	๔๘,๑๖๐.๐๐						สก.	
๓๔	โครงการส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจกับภาคเอกชนของสหกรณ์บริการเดินรถ	งบปกติ	๒๕,๖๖๐.๐๐						สก.	
๓๕	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๔๗,๑๒๐.๐๐						สก.	
๓๖	โครงการพัฒนารูทกิจชุมชน	งบปกติ	๓๗๒,๐๐๐.๐๐						สปก.	
๓๗	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	งบปกติ	๑๒๖,๐๐๐.๐๐						สปก.	
๓๘	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๕๓,๐๐๐.๐๐						สปก.	
๓๙	โครงการการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่	งบปกติ	๒๔๕,๙๐๐.๐๐						กษ.	
๔๐	วันพระบิดาแห่งฝนหลวง	งบปกติ	๓๐,๐๐๐.๐๐						กษ.	
๔๑	โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๕,๐๐๐.๐๐						กษ.	
๔๒	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑,๑๘๖,๔๐๐.๐๐						สศท๑๒.	
๔๓	ติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการพระราชดำริ	งบปกติ	๑๒๖,๐๐๐.๐๐						สศท๑๒.	
๔๔	โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช(อพ.สธ)	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก.	๕๔,๔๘๐.๐๐						สปก.	
๔๕	โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก.	๒๘๘,๙๔๐.๐๐						สปก.	
	รวม	๔๕	๑๑,๘๖๖,๗๓๐.๐๐							

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม										
ที่	โครงการ/กิจกรรม	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ นำนงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม มาพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าและบริการด้านการเกษตร ให้มีคุณภาพมาตรฐาน ตลอดโซ่อุปทาน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	(ดูคำอธิบาย)							(ดูคำอธิบาย)	
๑	โครงการ ๑ อำเภอ ๑แปลง เกษตรอัจฉริยะ	งบปกติ	๒๕,๒๕๐.๐๐						ศมช.	
๒	โครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่	งบปกติ	๔๐๐,๐๐๐.๐๐						ศวร.	
๓	โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคง	งบปกติ	๑๐,๐๐๐.๐๐						ศวร.	
๔	โครงการพัฒนาศักยภาพการค้าในธุรกิจสถาบันเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	งบปกติ	๑,๙๒๐.๐๐						สก.	
๕	โครงการเสริมสร้างศักยภาพสหกรณ์นอกภาคการเกษตรสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี	งบปกติ	๕,๐๘๐.๐๐						สก.	
๖	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำสารสนเทศการเกษตรและการบริหารจัดการข้อมูล	งบปกติ	๔,๐๔๗,๕๐๐.๐๐						สศท.๑๒	
๗	โครงการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเกษตร	งบปกติ	๙๒๘,๕๐๐.๐๐						สศท.๑๒	
๘	โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาในการสร้างโอกาส เพิ่มรายได้และความยั่งยืนการเกษตร	งบปกติ	๔๕๐,๐๐๐.๐๐						สศท.๑๒	
๙	โครงการผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังด้านโรคใบด่าง	(งบอื่นๆ)งบอื่นๆ	๖๒๗,๗๕๗.๐๐						ศวร.	
๑๐	โครงการประเมินผลผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับข้าวโพดลูกผสมดีเด่นที่คัดเลือกจากโครงการวิจัยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แบบบูรณาการของหน่วยวิจัยของภาครัฐในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	(งบอื่นๆ)งบอื่นๆ	๗๓๖,๐๐๐.๐๐						ศวร.	
๑๑	แผนงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม	(งบอื่นๆ)งบอื่นๆ	๒,๖๕๓,๖๐๐.๐๐						ศวร.	
๑๒	โครงการขับเคลื่อนเทคโนโลยีพร้อมใช้ (Appropriate Technology) ในมันสำปะหลัง	(งบอื่นๆ)งบอื่นๆ	๒๒๘,๗๖๑.๐๐						ศวร.	
	รวม	๑๒ โครงการ	๑๐,๑๑๔,๓๖๘.๐๐							

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรมูลค่าสูง และเกษตรแปรรูป									
ที่	โครงการ/กิจกรรม	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)					หน่วยงาน	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก
	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้าตลอดโซ่อุปทานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด	(ดูคำอธิบาย)							(ดูคำอธิบาย)
๑	โครงการส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว	งบปกติ	๒๓,๒๑๐,๐๐๐.๐๐						คมช.
๒	โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน	งบปกติ	๗๘๑,๓๒๐.๐๐						คมช.
๓	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑๖๗,๕๐๐.๐๐						คมช.
๔	โครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	งบปกติ	๖๗,๘๐๐.๐๐						คมช.
๕	โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑,๕๐๐.๐๐						คมช.
๖	โครงการTHINK&DO TOGETHER บูรณาการเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่สหกรณ์อย่างยั่งยืน	งบปกติ	๔,๑๐๐.๐๐						สคส.
๗	โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสู่การเป็นธุรกิจแบบมืออาชีพ	งบปกติ	๕,๗๐๐.๐๐						สคส.
๘	โครงการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตด้านดิจิทัลในสหกรณ์	งบปกติ	๑๑,๑๖๐.๐๐						สคส.
๙	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	งบปกติ	๒๘,๖๐๐.๐๐						สคส.
๑๐	โครงการสร้างศักยภาพด้านการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแก่เกษตรกร	งบปกติ	๑๒๒,๓๔๐.๐๐						สคส.
๑๑	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑๒,๕๔๐.๐๐						สคส.
๑๒	โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑,๘๔๕,๒๐๐.๐๐						ศวบ.
๑๓	โครงการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและพัฒนาสุขภาพสัตว์	งบปกติ	๘๓๘,๐๐๐.๐๐						ปศ.
๑๔	โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๒๑,๒๐๐.๐๐						ปศ.
๑๕	โครงการพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงโคเนื้อสู่การผลิตปุ๋ยสัตว์แบบยั่งยืน	งบปกติ	๕๘๒,๓๐๐.๐๐						ปศ.
๑๖	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบปกติ	๒๒๖,๔๘๐.๐๐						ปศ.
๑๗	โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๓,๖๒๕,๒๐๐.๐๐						ศวร.
๑๘	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	งบปกติ	๒๕๐,๐๐๐.๐๐						ศวร.
๑๙	โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๕๕๘,๓๐๐.๐๐						ศวพ.
๒๐	โครงการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	งบปกติ	๓๖๙,๕๐๒.๐๐						ศวพ.
๒๑	โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์	งบปกติ	๒๓๗,๕๐๐.๐๐						ศวพ.
๒๒	โครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๓๒๓,๒๕๐.๐๐						กษจ.
๒๓	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจ	งบปกติ	๔๖,๕๐๐.๐๐						กษจ.
๒๔	โครงการตลาดเกษตรกร	งบปกติ	๑๑,๔๐๐.๐๐						กษจ.
๒๕	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบปกติ	๒๐,๘๐๐.๐๐						สก.
๒๖	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	งบปกติ	๔,๔๘๐.๐๐						สก.
๒๗	โครงการยกระดับศักยภาพการพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	งบปกติ	๕๓,๕๒๐.๐๐						สปก.
๒๘	โครงการร้านอาหารวัตถุดิบปลอดภัย เลือกใช้สินค้า Q	งบปกติ	๒๓,๐๐๐.๐๐						
๒๙	โครงการส่งเสริมการบริโภคและใช้วัตถุดิบสินค้า Q	งบปกติ	๕,๐๐๐.๐๐						
๓๐	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)	งบปกติ	๗๗,๐๐๐.๐๐						
๓๑	โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง	งบปกติ	๒๕,๐๐๐.๐๐						
๓๒	โครงการยกระดับศักยภาพการพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก	๗๔,๙๒๐.๐๐						
	รวม	๓๒ โครงการ	๓๓,๖๓๑,๑๑๒.๐๐						

	แนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนพื้นที่ภาคการเกษตรให้เหมาะสมกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ เพื่อรองรับสู่อุตสาหกรรมฐานชีวภาพ	(ดูคำอธิบาย)							(ดูคำอธิบาย)	
๑	โครงการพัฒนาศักยภาพการปลูกสัตว์	งบปกติ	๓๘๖,๕๐๐.๐๐						ปศ.	
๒	โครงการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri - Map	งบปกติ	๓๙๐,๐๐๐.๐๐						สพด.	
๓	โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ	งบปกติ	๓,๓๑๕,๐๐๐.๐๐						สพด.	
๔	โครงการการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดินด้วยแนวคิดความสมดุลการจัดการทรัพยากรดิน	งบปกติ	๘๓๔,๙๘๙.๐๐						สพด.	
๕	โครงการพัฒนาคุณภาพในพื้นที่จัดการปัญหาที่ดินทำกิน	งบปกติ	๑๐๓,๔๐๐.๐๐						สพด.	
๖	โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	งบปกติ	๕,๐๕๙,๙๐๐.๐๐						สพด.	
๗	โครงการปรับปรุงคุณภาพดินในพื้นที่ดินปัญหา	งบปกติ	๖,๙๐๐.๐๐						สพด.	
๘	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน	งบปกติ	๑๔๘,๘๐๐.๐๐						สพด.	
๙	โครงการพัฒนาคุณภาพดินในพื้นที่จัดการปัญหาที่ดินทำกิน	งบปกติ	๓๕,๐๐๐.๐๐						พด.๙	
๑๐	โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	งบปกติ	๑,๐๔๘,๙๕๐.๐๐						พด.๙	
๑๑	โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	งบปกติ	๑๔๖,๐๐๐.๐๐						พด.๙	
๑๒	โครงการปรับปรุงคุณภาพดินในพื้นที่ดินปัญหา	งบปกติ	๒,๖๖๔,๙๐๐.๐๐						พด.๙	
๑๓	โครงการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจการเกษตร	งบปกติ	๒,๓๒๓,๔๐๐.๐๐						สศท.๑๒	
๑๔	โครงการการบริหารจัดการดินและวิเคราะห์ดินทางห้องปฏิบัติการ	งบปกติ	๖๐๐,๐๐๐.๐๐						พด.๙	
๑๕	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน	งบปกติ	๑,๑๕๔,๙๐๐.๐๐						พด.๙	
๑๖	โครงการการพัฒนาและบริการเทคโนโลยีการสำรวจและการจัดทำแผนที่	งบปกติ	๓๕,๐๐๐.๐๐						พด.๙	
๑๗	โครงการพัฒนาฐานข้อมูลแผนการใช้ที่ดิน	งบปกติ	๔๕๙,๐๐๐.๐๐						พด.๙	
๑๘	โครงการปรับเปลี่ยนผลิตภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก	งบปกติ	๑๐๘,๓๐๐.๐๐						พด.๙	
๑๙	โครงการบริหารจัดการภาคเกษตรสร้างมูลค่าเพิ่มและโอกาสทางการตลาด	งบปกติ	๔๑๙,๒๐๐.๐๐						พด.๙	
	รวม	๑๙ โครงการ	๑๙,๒๔๐,๑๓๙.๐๐							

	แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ยกระดับมาตรฐานเกษตรสู่เกษตรกรเชิงรุก เน้นโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model)	(ดูคำอธิบาย)							(ดูคำอธิบาย)	
๑	โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	งบปกติ	๑๐,๒๐๐.๐๐						สตส.	
๒	โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้านประมง	งบปกติ	๔,๒๐๐.๐๐						ปม.	
๓	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบปกติ	๘,๗๒๐.๐๐						ปม.	
๔	โครงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างยั่งยืนและการจัดการเพื่อมุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำ	งบปกติ	๑๔๐,๐๐๐.๐๐						ศวร.	
๕	โครงการการบริหารความหลากหลายทางชีวภาพ	งบปกติ	๗๖,๐๐๐.๐๐						ศวร.	
๖	โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	งบปกติ	๔๑๓,๕๐๐.๐๐						กษจ.	
๗	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริหารมูลค่าสูง	งบปกติ	๑๓๔,๐๐๐.๐๐						กษจ.	
๘	โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	งบปกติ	๑๕,๓๖๐.๐๐							
๙	โครงการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมฐานชีวภาพ (BCG Economy)	งบจังหวัด	๓๖๓,๙๐๐.๐๐						สพด.	
๑๐	โครงการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมฐานชีวภาพ (BCG Economy)	งบจังหวัด	๑,๔๖๒,๗๐๐.๐๐						ปศ.	
๑๑	โครงการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมฐานชีวภาพ (BCG Economy)	งบจังหวัด	๙๔๔,๔๐๐.๐๐						ปม.	
๑๒	Economy) กิจกรรมหลักส่งเสริมการผลิตข้าวอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	งบจังหวัด	๒,๙๐๖,๔๐๐.๐๐						กษจ.	
๑๓	โครงการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมฐานชีวภาพ (BCG Economy) กิจกรรมหลักเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยโรงงานแบบครบวงจร	งบจังหวัด	๒,๑๔๙,๒๐๐.๐๐						กษจ.	
๑๔	โครงการส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลังด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี	งบกลุ่มจังหวัด	๖๔๐,๒๕๐.๐๐						กษจ.	
๑๕	โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี	งบกลุ่มจังหวัด	๑,๓๔๐,๖๐๐.๐๐						กษจ.	
๑๖	โครงการส่งเสริมการผลิตอ้อยโรงงานด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง	งบกลุ่มจังหวัด	๙๒๑,๐๐๐.๐๐						กษจ.	
	รวม	๑๖ โครงการ	๑๑,๕๓๐,๔๓๐.๐๐							

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน										
ที่	โครงการ/กิจกรรม	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนา/ปรับปรุงแหล่งน้ำ ให้เหมาะสมสำหรับภาคการเกษตร การตลอดการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน	(ดูคำอธิบาย)							(ดูคำอธิบาย)	
๑	โครงการบำรุงรักษาห้วยงาน พื้นที่ ๑,๑๔๖ ไร่	งบปกติ	๒,๕๙๘,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๒	โครงการบำรุงรักษาคล่องสายใหญ่ ระยะทาง ๙๐.๗๐๐ กิโลเมตร	งบปกติ	๑,๓๗๐,๘๐๐.๐๐						ขป.	
๓	โครงการบริหารการส่งน้ำ โครงการชลประทานนครสวรรค์ พื้นที่ชลประทาน ๙,๓๐๐ ไร่	งบปกติ	๑,๗๐๐,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๔	โครงการกำจัดวัชพืช บริเวณโครงการฝายห้วยหอม ปริมาณ ๓๐ ไร่	งบปกติ	๙๗,๕๐๐.๐๐						ขป.	
๕	โครงการบำรุงรักษาคล่องสายย่อย ระยะทาง ๑๕๔.๕๕๕ กิโลเมตร	งบปกติ	๑,๑๖๗,๘๐๐.๐๐						ขป.	
๖	โครงการบำรุงรักษาทางลำเลียงใหญ่ โครงการชลประทานนครสวรรค์ ระยะทาง ๖.๗๐๐ กิโลเมตร	งบปกติ	๗๒๐,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๗	โครงการซ่อมแซมบ้านพักผู้รักษาอาคาร ปตร.คลองขมจีน	งบปกติ	๓๓๕,๖๐๐.๐๐						ขป.	
๘	โครงการซ่อมแซมบ้านพัก ๑-๒ โครงการชลประทานนครสวรรค์	งบปกติ	๓๘๓,๖๐๐.๐๐						ขป.	
๙	โครงการค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาโครงการชลประทาน	งบปกติ	๙,๒๐๐,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๑๐	โครงการซ่อมแซม ทรบ.ปากคลองขมจีน โครงการชลประทานนครสวรรค์	งบปกติ	๔๗๖,๖๐๐.๐๐						ขป.	
๑๑	โครงการซ่อมแซม ทรบ.ฝายบึงหวาย โครงการชลประทานนครสวรรค์	งบปกติ	๒๔๐,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๑๒	โครงการซ่อมแซม ปตร.คลองขมจีน ปากคลองส่งน้ำ ๑L-๕L จำนวน ๕ แห่ง โครงการชลประทานนครสวรรค์	งบปกติ	๗๒๐,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๑๓	โครงการซ่อมแซม ปตร.คลองขมจีน ปากคลองส่งน้ำ ๑R-๕R จำนวน ๕ แห่ง	งบปกติ	๗๒๐,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๑๔	โครงการซ่อมแซมเครื่องกว้านบานระบาย ปตร.วังสวัสดิ์	งบปกติ	๙๑๐,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๑๕	โครงการซ่อมแซมคันคลองหนองแม่พังงา	งบปกติ	๒,๖๗๑,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๑๖	โครงการซ่อมแซมตาดคอนกรีตคลองส่งน้ำ ๑L-RMC โครงการคลองส่งน้ำฝายเขาแดง	งบปกติ	๔๒๙,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๑๗	โครงการซ่อมแซมตาดคอนกรีตคลองส่งน้ำ LMC โครงการคลองส่งน้ำฝายเขาแดง	งบปกติ	๔๒๙,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๑๘	โครงการซ่อมแซมถนนคันคลอง ๑R-L โครงการฝายห้วยหอม ยาว ๑.๕๐๐ กิโลเมตร	งบปกติ	๒,๗๕๓,๕๘๗.๐๐						ขป.	
๑๙	โครงการซ่อมแซมบำรุงรักษาระบบชลประทาน ตามข้อเสนอของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน	งบปกติ	๙๙๙,๘๒๓.๐๐						ขป.	
๒๐	โครงการซ่อมแซมหินเรียงฝายห้วยหอม โครงการฝายห้วยหอม	งบปกติ	๒๘๖,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๒๑	โครงการซ่อมแซมอาคารบังคับน้ำคลองส่งน้ำ ๑L-๑R-L โครงการฝายห้วยหอม	งบปกติ	๓๓๔,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๒๒	โครงการซ่อมแซมอาคารบังคับน้ำคลองส่งน้ำ ๒L-๑R-L โครงการฝายห้วยหอม จำนวน ๑ แห่ง	งบปกติ	๓๓๓,๕๐๐.๐๐						ขป.	
๒๓	โครงการซ่อมแซมคันคลองส่งน้ำ ๑L-RMC อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ ผิวจระจร Cape Seal	งบปกติ	๗,๙๑๒,๗๕๔.๐๐						ขป.	
๒๔	โครงการซ่อมแซมคันคลองส่งน้ำ ๑R-๑L-RMC อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่	งบปกติ	๔๕๗,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๒๕	โครงการซ่อมแซมคันคลองส่งน้ำสาย RMC อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่	งบปกติ	๔๗๐,๐๐๐.๐๐						ขป.	

๒๖	โครงการระบบติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์น้ำในพื้นที่บึงบอระเพ็ด	งบปกติ	๓๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๒๗	โครงการขุดลอกโดยรถขุดจ้งเหมา อ่างเก็บน้ำคลองโพธิ์	งบปกติ	๖,๘๘๗,๔๒๔.๐๐						ขป.	
๒๘	โครงการขุดลอกอ่างเก็บน้ำจ้งเหมา อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ โครงการชลประทานนครสวรรค์ ปริมาณดินไม่น้อยกว่า ๑,๒๑๕,๘๙๐ ลูกบาศก์เมตร	งบปกติ	๔๖,๙๓๘,๕๗๐.๐๐						ขป.	
๒๙	โครงการฝายบ้านท่าลอบ ตำบลนาขอม อำเภอไพศาลี	งบปกติ	๑๘,๐๗๔,๘๐๕.๐๐						ขป.	
๓๐	โครงการซ่อมแซมคันคลอง ปตร. วังส่วติ โครงการชลประทานนครสวรรค์ ตำบลหนองกระโดน อำเภอเมืองนครสวรรค์	งบปกติ	๘๐๐,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๓๑	โครงการซ่อมแซมทำนบกั้นน้ำเหนือฝายบางปอง	งบปกติ	๗๐๐,๐๐๐.๐๐						ขป.	
๓๒	โครงการการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	งบปกติ	๑๐,๙๑๘,๐๐๐.๐๐						สพด.	
๓๓	โครงการการบริหารจัดการดินและน้ำทั้งบนดินและใต้ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตของเกษตรกร	งบปกติ	๓,๕๒๙,๐๐๐.๐๐						สพด.	
๓๔	โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	งบปกติ	๙๓๐,๘๕๐.๐๐						กษจ.	
๓๕	งานปรับปรุงจัดรูปที่ดิน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามโนรมย์ โชน ๑๗ ระยะ ๔	(งบอื่นๆ) เงินกองทุนจัดรูปที่ดิน	๑๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐						จัดรูปที่ดินฯ	
๓๖	งานปรับปรุงจัดรูปที่ดิน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามโนรมย์ โชน ๑๕ ระยะที่ ๔	(งบอื่นๆ)เงินกองทุนจัดรูปที่ดิน	๑๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐						จัดรูปที่ดินฯ	
๓๗	งานปรับปรุงจัดรูปที่ดิน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามโนรมย์ โชน ๑๓ ระยะที่ ๒	(งบอื่นๆ)เงินกองทุนจัดรูปที่ดิน	๑๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐						จัดรูปที่ดินฯ	
	รวม	๓๗ โครงการ	๑๙๖,๔๙๔,๒๑๓.๐๐							
	แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมพัฒนาพื้นที่เกษตรเชิงเดี่ยวสู่พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน	(ดูคำอธิบาย)							(ดูคำอธิบาย)	
๑	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง	งบปกติ	๑๓๗๑๑๖๕						ศปม.	
๒	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง	งบปกติ	๑๓,๐๐๐.๐๐						ปม.	
๓	โครงการเพิ่มผลผลิตพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชนฯ	งบปกติ	๒๒๙,๐๐๐.๐๐						ปม.	
๔	โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	งบปกติ	๗๒๐๐						ปม.	
๕	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมง	งบปกติ	๑๐๓๐๐						ปม.	
๖	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง	งบปกติ	๙๕๐๐๐						บึงบอเพ็ดฯ	
๗	โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	งบปกติ	๘๐๓๐๐						ปศ.	
๘	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกร ทฤษฎีใหม่	งบปกติ	๒๒๐,๐๐๐.๐๐						สพด.	
๙	โครงการส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)	งบปกติ	๑๑๐,๐๐๐.๐๐						สพด.	
๑๐	โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	งบปกติ	๙,๑๕๐.๐๐						สปก.	
๑๑	โครงการลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	งบปกติ	๙๓,๖๔๐.๐๐						สปก.	
๑๒	โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	งบปกติ	๙๔,๑๐๐.๐๐	๒,๓๓๒,๘๕๕.๐๐					สศท.๑๒	
๑๓	โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก	๘๙๘,๓๕๐.๐๐	๙๓๙,๑๐๐.๐๐					สปก.	
๑๔	โครงการลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	(งบอื่นๆ)เงินกองทุน ส.ป.ก	๔๐,๗๕๐.๐๐						สปก.	
	รวม	๑๔ โครงการ	๓,๒๗๑,๙๕๕.๐๐							

ส่วนที่ ๕

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยี
และนวัตกรรม

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนานวัตกรรมการแปรรูปทรัพยากรชีวภาพจากสวนป่า และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่า และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
๒. หลักการและเหตุผล	ประเทศไทยมีทรัพยากรชีวภาพจากสวนป่าและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจำนวนมาก เช่น เศษไม้ ใบไม้ กิ่งไม้ ฟางข้าว เปลือกพืช และวัสดุเหลือทิ้งอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการใช้ประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ และมักถูกกำจัดด้วยวิธีการเผา หรือทิ้งเป็นของเสีย ส่งผลให้เกิดมลพิษทางอากาศ (เช่น ฝุ่น PM๒.๕) และเพิ่มการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การพัฒนานวัตกรรมในการแปรรูปทรัพยากรชีวภาพเหล่านี้ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า เช่น เชื้อเพลิงชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ วัสดุชีวภาพ (Biomaterials) หรือผลิตภัณฑ์เพื่ออุตสาหกรรมสีเขียว จะช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจลดของเสีย และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และต้นแบบนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมในการแปรรูปทรัพยากรชีวภาพจากสวนป่าและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ๒. เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและทรัพยากรชีวภาพ ๓. เพื่อลดปริมาณของเสียและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการเผาหรือกำจัดไม่ถูกวิธี

	๔. เพื่อพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ ๕. เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ปริมาณของเสีย/การเผา ลดลงไม่น้อยกว่า ๒๐-๓๐% ๒. ปริมาณวัสดุเหลือใช้ที่นำมาใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่า ๑-๕ ตัน/ปี ๓. การนำไปใช้จริงในพื้นที่/ชุมชน อย่างน้อย ๑ พื้นที่ต้นแบบ
๕. พื้นที่เป้าหมาย	บ้านมาบชุมแสงพัฒนา หมู่ที่ ๓ ตำบลทับกฤชใต้ อำเภอลำลูกขัน จังหวัดนครสวรรค์
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ฯ งบประมาณ : ๕,๐๐๐ บาท หน่วยงาน : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกขัน สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์, สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	๒. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้รับสมัครเกษตรกร งบประมาณ : ๕,๐๐๐ บาท หน่วยงาน : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกขัน สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์, สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	๓. จัดซื้อเครื่องจักร งบประมาณ : ๖๘๐,๐๐๐ บาท หน่วยงาน : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์, สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกขัน, สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	๔. ฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มในการใช้เครื่องจักร ทดลองผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ : ๕,๐๐๐ บาท หน่วยงานหลัก : บริษัทผู้ผลิต สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกขัน

๖.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	๕. พัฒนาช่องทางตลาด งบประมาณ : - บาท หน่วยงาน : สำนักงานเกษตรอำเภอชุมแสง สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์, สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	หน่วยงานหลัก : สำนักงานเกษตรอำเภอ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง : อำเภอชุมแสง/อบต.ทับกฤชใต้/สนง.กษอ.ชุมแสง/ มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์/สนง.เกษตรจังหวัด นครสวรรค์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	เดือนตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	- งบประมาณ : จำนวน ๖๙๕,๐๐๐ บาท - แหล่งงบประมาณ : งบจังหวัด, งบ อปท.
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. ต้นแบบนวัตกรรมหรือผลิตภัณฑ์จากทรัพยากร ชีวภาพ เช่น ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยชีวภาพ กระบวนการหรือเทคโนโลยีการแปรรูปที่เหมาะสม ๒. องค์ความรู้ คู่มือ หรือแนวทางการใช้ประโยชน์จาก วัสดุเหลือใช้ พื้นที่ต้นแบบ/ชุมชนต้นแบบในการดำเนินงาน
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับทรัพยากรชีวภาพและ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ๒. ลดปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การเผาในที่โล่งและมลพิษ ทางอากาศ ๓. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน ๔. เกิดการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์จริงในระดับ ชุมชน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและมีคุณภาพ
๒. หลักการและเหตุผล	มันสำปะหลังโรงงานเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศไทย ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหาร อาหารสัตว์ เอทานอล และอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ สร้างรายได้ให้เกษตรกรและประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะพื้นที่นอกเขตชลประทานที่เหมาะสมต่อการปลูกมันสำปะหลังโรงงาน อย่างไรก็ตาม เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน บ้านดำรงรักษ์ประสบปัญหาสำคัญ ได้แก่ การระบาดของศัตรูพืช เช่น เพลี้ยแป้ง โรคใบด่าง มันสำปะหลัง ภัยธรรมชาติทั้งฝนแล้งและน้ำท่วม ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร รวมถึงการขาดแคลนท่อนพันธุ์ มันสำปะหลังคุณภาพดี เกษตรกรส่วนใหญ่ นำท่อนพันธุ์จากแปลงเดิมหรือแหล่งที่ไม่ได้รับการรับรอง ส่งผลให้เกิดการสะสมของโรคและศัตรูพืช โดยเฉพาะโรคใบด่างมันสำปะหลัง ทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง ต้นทุนการผลิตสูง และรายได้ไม่มั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและมีคุณภาพในระดับชุมชน เพื่อใช้เป็นแหล่งพันธุ์ภายในหมู่บ้าน ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างความมั่นคงในการผลิตมันสำปะหลังอย่างยั่งยืน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาด ปลอดโรค และมีคุณภาพไว้ใช้ในชุมชน ๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่เชื่อถือได้ ลดการพึ่งพาภายนอก ๓. เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกร ๔. เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการคัดเลือกและผลิตท่อนพันธุ์ที่ถูกต้อง
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เชิงปริมาณ ๑. เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๑๐ ราย ๒. จัดตั้งแปลงผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาด อย่างน้อย ๑ แปลง เชิงคุณภาพ

	๑. เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดตามหลักวิชาการ ๒. ท่อนพันธุ์ที่ผลิตได้มีคุณภาพ เหมาะสมต่อการนำไปปลูกและขยายพันธุ์ ๓. เกิดความร่วมมือและการบริหารจัดการร่วมกันของเกษตรกรในชุมชน
๕. พื้นที่เป้าหมาย	หมู่ที่ ๓ ตำบลอุดมธัญญา อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ การผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและมีคุณภาพ งบประมาณ ๑,๐๐๓,๘๘๐ บาท หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอตากฟ้า หน่วยงานร่วมดำเนินการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ สถานีพัฒนาที่ดินนครสวรรค์ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์	๑.จัดอบรม/ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง ๒.จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิตตามโครงการ ๓.ดำเนินการปลูกมันสำปะหลัง และดูแลรักษา ๔.การควบคุมคุณภาพท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง การสำรวจศัตรูพืช การคัดพันธุ์ปน การตรวจประเมินคุณภาพท่อนพันธุ์ ๕.ดำเนินการเก็บเกี่ยวผลผลิตและจำหน่าย
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักของโครงการ - สำนักงานเกษตรอำเภอตากฟ้า หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ - สถานีพัฒนาที่ดินนครสวรรค์ - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	มีนาคม ๒๕๗๐ – เมษายน ๒๕๗๓
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	งบประมาณ ๑,๐๐๓,๘๘๐ บาท ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร/งบจังหวัด/ กลุ่มจังหวัด หรือ อปท.

๑๐. ผลผลิต (Output)	๑.ได้แปลงผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดในระดับชุมชน ๒.เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้ และฝึกปฏิบัติด้านการผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังอย่างถูกต้อง ๓.มีกลุ่มเกษตรกรที่สามารถบริหารจัดการแปลงผลิตท่อนพันธุ์ได้ด้วยตนเอง
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑.เกษตรกรมีแหล่งท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่เชื่อถือได้ภายในชุมชน ลดการพึ่งพาท่อนพันธุ์จากแหล่งภายนอก ๒.ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกรลดลง และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ๓.เกษตรกรมีความรู้ ทักษะ และความมั่นใจในการคัดเลือกและผลิต ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดอย่างยั่งยืน ๔.ชุมชนมีความเข้มแข็งจากการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการร่วมกัน สามารถพัฒนาต่อยอดเป็นแหล่งผลิตท่อนพันธุ์คุณภาพในพื้นที่ได้ในระยะยาว

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี
๒. หลักการและเหตุผล	โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีที่บ้านแหลมยางมีหลักการเพื่อสร้างความมั่นคงด้านเมล็ดพันธุ์ในระดับชุมชน ลดการพึ่งพาจากภายนอกและความเสี่ยงต่อการขาดแคลน โดยอาศัยการวิเคราะห์ปัญหาเชิงพื้นที่ (เช่น การเข้าถึงเมล็ดคุณภาพต่ำ ราคาผันผวน และการสูญเสียจากการงอกไม่ดี) และประเมินความต้องการเมล็ดตามพื้นที่เพาะปลูกจริงเพื่อกำหนดกำลังการผลิตที่เหมาะสม การใช้งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐจึงมีเหตุผลทั้งเชิงเศรษฐกิจและสังคม—ช่วยลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร เพิ่มผลผลิตและคุณภาพข้าว สร้างรายได้จากการจำหน่ายเมล็ด และพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตผ่านการฝึกอบรม ระบบรับรองคุณภาพ และโครงสร้างพื้นฐาน (โรงอบ-คลัง) ซึ่งเมื่อคำนวณผลตอบแทนจะเห็นว่าการลงทุนของรัฐคืนทุนได้จากการลดการนำเข้าเมล็ด เพิ่มผลผลิตต่อไร่ และสร้างความยั่งยืนให้กับระบบการผลิตอาหารของท้องถิ่น
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	- เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีได้เองในระดับชุมชน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และสร้างความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน - เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรและศูนย์ข้าวชุมชนในพื้นที่เป้าหมายให้สามารถผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีได้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน - เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีและการบริหารจัดการกลุ่มให้แก่เกษตรกร - เพื่อสนับสนุนปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลการเกษตร และอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี - เพื่อพัฒนาระบบการตลาดและเครือข่ายการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีในระดับชุมชนและจังหวัด

	- เพื่อสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับกลุ่มเกษตรกร และศูนย์ข้าวชุมชนในการบริหารจัดการและพัฒนาการผลิตข้าวอย่างครบวงจร
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	- เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ อย่างน้อย ๑๐ ครัวเรือน หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีได้เอง - มีการจัดตั้ง กลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี อย่างน้อย ๑ กลุ่ม เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และกระจายพันธุ์ข้าวในชุมชน - ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีได้ไม่น้อยกว่า ๒๐ ตันต่อปี เพื่อรองรับการเพาะปลูกในพื้นที่เป้าหมาย - เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการคัดเลือกพันธุ์ การจัดการแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ และการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ - เมล็ดพันธุ์ที่ผลิตได้มีคุณภาพตามมาตรฐานกรมการข้าว เช่น ความงอกไม่น้อยกว่า ๘๐% และปราศจากสิ่งเจือปน - เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการซื้อเมล็ดพันธุ์จากภายนอกได้ไม่น้อยกว่า ๒๐% ต่อฤดูกาลเพาะปลูก - เกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีได้เอง ลดการพึ่งพาภายนอก และลดต้นทุนการผลิตลงอย่างน้อย ๒๐%
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ม.๓ ต.หูกวาง อ.บรรพตพิสัย จ.นครสวรรค์
๖. กิจกรรมหลัก	๑. การเพิ่มปริมาณและคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว ๒. การพัฒนาศักยภาพกลุ่มและการบริหารจัดการ ๓. การฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี ๔. การตรวจสอบและรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว ๕. การติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	การเพิ่มปริมาณและคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว ๑๔,๐๐๐ บาท ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว สำนักงานเกษตรอำเภอฯ
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	การพัฒนาศักยภาพกลุ่มและการบริหารจัดการ ๗,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรอำเภอฯ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว,สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอฯ, สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ,วิสาหกิจชุมชนการเกษตรบ้าน

	แหลมยาง, สำนักงานประมงอำเภอฯ, สำนักงานปศุสัตว์อำเภอฯ
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	การฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี ๒๓,๘๐๐ บาท ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว สำนักงานเกษตรอำเภอฯ, วิสาหกิจชุมชนการเกษตรบ้านแหลมยาง
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	การตรวจสอบและรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว ๒,๐๐๐ บาท ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว สำนักงานเกษตรอำเภอฯ
๖.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	การติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน ๒,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรอำเภอฯ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว,สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอฯ, สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ,วิสาหกิจชุมชนการเกษตรบ้านแหลมยาง, สำนักงานประมงอำเภอฯ, สำนักงานปศุสัตว์อำเภอฯ
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอบรรพตพิสัย ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอฯ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานประมงอำเภอฯ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอฯ
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	เม.ย. ๒๕๖๙ – ธ.ค. ๒๕๖๙
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	๔๔,๘๐๐ บาท งบประมาณเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หูกวาง หรือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ (อบจ.) หรือ งบพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์
๑๐. ผลผลิต (Output)	- ปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีที่ผลิตได้ ไม่น้อยกว่า ๒๐ ตันต่อปี - จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและอบรม ไม่น้อยกว่า ๕๐ ราย - พื้นที่แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ไร่ - จำนวนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพไม่น้อยกว่า ๙๐% ของเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตได้

๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	- เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีได้เอง ลดการพึ่งพาการซื้อเมล็ดพันธุ์จากภายนอก ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ - รายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น จากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีและผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพสูงขึ้น - กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการกลุ่มและเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ - ลดต้นทุนการผลิตข้าวของเกษตรกร และเพิ่มรายได้จากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์คุณภาพ - เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีอย่างต่อเนื่องในชุมชน - สร้างความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน และสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์และนโยบายของภาครัฐ - ลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและโรคศัตรูพืช ด้วยการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีและเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม
---	---

ส่วนที่ ๕

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

และเกษตรแปรรูป

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพริกแกงสมุนไพร เพื่อสุขภาพและพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์
๒. หลักการและเหตุผล	ในสภาวะปัจจุบัน วิวัฒนาการความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การดำเนินชีวิตประจำวันของแต่ละคนต้องมีความเร่งรีบ มีการแข่งขันกับเวลา เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ประชาชนทั่วไปจึงความสะดวกในการจับจ่ายเพื่อให้ง่ายต่อการดำรงชีวิตที่เร่งรีบ การบริโภคอาหารมักจะเป็นในรูปแบบของการซื้ออาหารสำเร็จรูปเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งส่งผลเสียต่อสุขภาพ ดังนั้น เพื่อส่งเสริมค่านิยมที่ดีในการเลือกบริโภคอาหาร และเพื่อเป็นการน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่แก้ปัญหาโครงสร้างเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พัฒนาโภชนาการและความปลอดภัยด้านอาหาร เพื่อนำไปสู่ความมั่นคง ยั่งยืน ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสร้างความตระหนักเรื่องการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ ด้วยการปรุงอาหารที่สะอาดและปลอดภัยพิชไว้รับประทานเอง พื้นที่ตำบลเนินมะกอก ซึ่งเป็นแหล่งพื้นที่ทำการเกษตร และมีการปลูกพืชสมุนไพรกันเกือบทุกครัวเรือน การทำพริกแกงสมุนไพรทานเองเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการลดการบริโภคอาหารแบบสำเร็จรูปด้วยการกลับมาใช้วัตถุดิบที่ปลอดภัยและมีมาปรุงอาหาร ให้ประชาชนตระหนักถึงการเลือกรับประทานอาหารที่ปลอดภัยต่อร่างกาย ด้วยการเลือกวัตถุดิบอย่างพิถีพิถัน และหัดทำพริกแกงสูตรต่างๆ เป็นการส่งเสริมการทำอาหารปลอดภัยเพื่อไว้รับประทานเองในครัวเรือน สร้างความเปลี่ยนแปลงในการเลือกบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพของตัวเอง จะเห็นได้ว่านอกจากประโยชน์ด้านสุขภาพแล้ว ยังเป็นการลดต้นทุนในการประกอบอาหาร และลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้อีกด้วย

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑.เพื่อให้กลุ่มยังคงสูตรต้นตำหรับ และมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายมากขึ้น ๒.เพื่อให้สมาชิก มีเพิ่มรายได้เพิ่มขึ้น ๓.เพื่อเพิ่มทักษะและองค์ความรู้อื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<u>ตัวชี้วัด</u> - สมาชิกกลุ่ม มีองค์ความรู้เพิ่มมากขึ้น สามารถ - มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องแกง ไม่น้อยกว่า ๒ ผลิตภัณฑ์ <u>ค่าเป้าหมาย</u> สมาชิกมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
๕. พื้นที่เป้าหมาย	บ้านประดู่เฒ่า หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเนินมะกอก อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์พริกแกงพื้นบ้านในชุมชน
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ๕๐,๐๐๐.-บาท หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะคีรี หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะคีรี, สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพยุหะคีรี,มหาวิทยาลัยในพื้นที่ ฯ, องค์การบริหารส่วนตำบลเนินมะกอกฯ	๑. ประชุมกลุ่มวางแผนว่าจะผลิตพริกแกงอะไรบ้าง ๒. อบรมให้ความรู้เรื่องประโยชน์ของสมุนไพรที่มีต่อสุขภาพ และชนิดของสมุนไพรที่ใช้ทำพริกแกงสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ๓. ศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ ๔. สนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตของกลุ่ม ๕. ฝึกปฏิบัติจนมีความชำนาญ ๖. ปรับปรุงรสชาติให้เป็นที่ต้องการ ๗. เริ่มจำหน่ายภายในหมู่บ้าน และพื้นที่ข้างเคียง
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	ระบุหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก: กลุ่มทำน้ำพริก, สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะคีรี ระบุหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ: สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ และหน่วยงานภาคี
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	มีนาคม ๒๕๖๙ - เมษายน ๒๕๗๐
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	ระบุงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณขอรับการสนับสนุนเงิน หน่วยงานภาครัฐ
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๕ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องประโยชน์ของสมุนไพร

	ที่มีต่อสุขภาพ และชนิดของสมุนไพรที่ใช้ทำพริกแกงสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ๒. กลุ่มทำน้ำพริก มีผลิตภัณฑ์มากเพิ่มขึ้น
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. กลุ่มเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องชนิดของสมุนไพรที่ใช้ทำพริกแกงสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ๒. สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการแปรรูปข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕
๒. หลักการและเหตุผล	ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย โดยเฉพาะ ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ซึ่งเป็นข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพดี มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว เมล็ดเรียวยาว นุ่ม และเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เกษตรกรจำนวนมากจึงประกอบอาชีพปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักเพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและชุมชน ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงจำหน่ายข้าวในรูปแบบข้าวเปลือกให้กับพ่อค้าคนกลาง ทำให้ไม่สามารถกำหนดราคาได้เอง และได้รับผลตอบแทนค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ค่าแรงงาน และค่าปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ส่งผลให้รายได้ของเกษตรกรไม่มั่นคงและขาดโอกาสในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร การแปรรูปข้าวจึงเป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่มมูลค่าผลผลิต สร้างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ และเพิ่มช่องทางการตลาด เช่น การสีข้าวเพื่อจำหน่ายเป็นข้าวสาร การบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายสินค้าได้ในราคาที่สูงขึ้น ลดการพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง และสร้างรายได้ที่มั่นคงมากขึ้นให้กับกลุ่มหรือชุมชน ดังนั้น จึงได้จัดทำ โครงการแปรรูปข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนสามารถนำผลผลิตข้าวมาพัฒนาและแปรรูปเพิ่มมูลค่า พัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนสร้างอาชีพและรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร ในเรื่องการแปรรูปข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ๒. เพื่อพัฒนาให้เกษตรกรสามารถแปรรูปข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ได้
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรจำนวน ๑๐ ราย
๕. พื้นที่เป้าหมาย	หมู่ที่ ๕ ตำบลท้านบ อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์
๖. กิจกรรมหลัก	๑. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรเป้าหมาย อบรมถ่ายทอดความรู้ เรื่องการแปรรูปข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ๒. สาธิต การแปรรูปข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ	๑. เจ้าหน้าที่ดำเนินการร่างโครงการ กำหนดกิจกรรมและรายละเอียดงบประมาณ การจัดทำโครงการ

หน่วยงานรับผิดชอบ หน้ วย ง าน ร' ว ม ด้าเนินการ	๒. เสนอโครงการต่อองค์การบริหารส่วนตำบลท้านบ พิจารณานุมัติ ๓. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ เรื่องการแปรรูปข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ แก่ เกษตรกร
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน้ วย ง าน ร' ว ม ด้าเนินการ	๑. สาธิต การแปรรูปข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ๒. สรุปล ผล และติดตามประเมินผลโครงการ
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์/สำนักงานเกษตรอำเภอท่าตะโก/ หมู่บ้านและอบต.
๘. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ	๑ ปี
๙. งบประมาณ และแหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท แหล่งงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลท้านบ
๑๐. ผลผลิต (Output)	การแปรรูปข้าว
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ(Outcome)	เชิงปริมาณ - เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๑๐ ราย เชิงคุณภาพ - กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ มีความรู้ความ เข้าใจในเรื่องการแปรรูปข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ตามมาตรฐาน GAP พืชผัก
๒. หลักการและเหตุผล	ในปัจจุบัน พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยหันมาให้ความสำคัญกับ "ความปลอดภัยด้านอาหาร" (Food Safety) เป็นอันดับต้นๆ ประกอบกับการแข่งขันในตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศสูงขึ้น สินค้าที่ไม่มีการรับรองมาตรฐานมักจะถูกกดราคาหรือเข้าถึงตลาดระดับบน (เช่น ห้างสรรพสินค้า หรือการส่งออก) ได้ยาก นอกจากนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาการใช้สารเคมีที่ไม่ถูกต้อง ส่งผลกระทบต่อทั้งสุขภาพของตัวเกษตรกรเอง สิ่งแวดล้อม และทำให้ต้นทุนการผลิตสูงเกินความจำเป็นจากการใช้ปัจจัยการผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตร ตามมาตรฐาน GAP เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน การเข้าสู่ตลาด ใบรับรอง GAP คือ "ใบเบิกทาง" สำคัญที่ทำให้สินค้าเกษตรสามารถวางขายใน Modern Trade หรือส่งออกได้ และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าที่มีตราสัญลักษณ์ GAP สามารถสร้างความเชื่อมั่นและตั้งราคาได้เหมาะสมกว่าสินค้าทั่วไป ปลอดภัยจากศัตรูพืชและสารเคมีตกค้างในระดับที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และเกษตรกร
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิต ให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในแปลงปลูกได้อย่างถูกต้อง ๒. เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดและรายได้ ขยายโอกาสในการส่งสินค้าเข้าสู่ตลาดพรีเมียม ห้างสรรพสินค้า หรือตลาดส่งออก เพื่อเพิ่มรายได้ที่มั่นคงให้แก่เกษตรกร ๓. เพื่อส่งเสริมการเกษตรอย่างยั่งยืน ลดการใช้สารเคมีเกินความจำเป็น และเน้นการจัดการทรัพยากรดินและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. จำนวนเกษตรกร เข้าร่วมโครงการ และผ่านการอบรมไม่น้อยกว่า ๑๐ ราย ๒ เกษตรกร ร้อยละ ๖๐ ผ่านการประเมินแปลงเบื้องต้นพร้อมที่จะยื่นขอการรับรองตามระบบมาตรฐาน GAP ๓. เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายด้านปุ๋ยและสารเคมีลงได้อย่างน้อย ๑๐ %

๕. พื้นที่เป้าหมาย	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีบ้านหนองทราย หมู่ ๑๒ ตำบลพระนอน อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ การขอรับรองมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับต่างๆ ได้แก่ เกษตรปลอดภัย GAP - งบประมาณ ๓,๘๐๐ บาท - หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครสวรรค์ - หน่วยงานร่วมดำเนินการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร นครสวรรค์	๑. จัดอบรมพัฒนาเกษตรกร ให้มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับระบบมาตรฐาน GAP หลักเกณฑ์และแนวทางการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น ๒. จัดศึกษาดูงานในแปลงตัวอย่างหรือสถานประกอบการที่มีศักยภาพด้านการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน GAP ๓. สำนักงานเกษตรอำเภอออกให้คำแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นให้กับเกษตรกร เพื่อเกษตรกรผ่านการประเมินแปลงเบื้องต้น
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ แนวทางการพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ งบประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท - หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครสวรรค์ - หน่วยงานร่วมดำเนินการ สำนักงานพัฒนาชุมชน	<u>การพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์</u> ๑. เลือกแพลตฟอร์มที่เหมาะสมกับกลุ่ม เช่น (Facebook Page สำหรับสร้างชุมชน, LINE สำหรับปิดการขายและรักษาลูกค้าประจำ, TikTok สำหรับใช้วีรียาการสวน) ๒. อบรมการใช้สื่อออนไลน์ ๓. รับสมัครสมาชิกกลุ่มที่เป็นคนรุ่นใหม่เพื่อมาทดแทนสมาชิกคนรุ่นเก่าและสามารถใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นการต่อยอดให้กลุ่ม <u>พัฒนาบรรจุภัณฑ์</u> ๑. สำรวจความต้องการตลาดและศึกษาพฤติกรรมผู้ซื้อออนไลน์ ๒. อบรมการถ่ายภาพสินค้าและการเขียน Content ให้เกษตรกร โดยเลือกผลิตภัณฑ์เด่นในกลุ่มมาพัฒนา และต่อยอด เช่น ไม้กวาดดอกหญ้า ไม้กวาดทางมะพร้าว ผักชนิดต่าง ๆ ๓. ออกแบบโครงสร้างและกราฟิกบรรจุภัณฑ์ต้นแบบ เลือกวัสดุที่มีรูระบายอากาศ หรือฟิล์มที่ควบคุมการแลกเปลี่ยนก๊าซ เพื่อให้ผักไม่เหี่ยวเร็ว ๔. ทดสอบการขนส่ง (Stress Test) และประเมินความเสียหายสินค้า ๕. สรุปผลการดำเนินงานและปรับปรุงกระบวนการ และมีระบบตรวจสอบย้อนกลับได้ โดยการพิมพ์ QR Code ลงบนบรรจุภัณฑ์ที่เมื่อสแกนแล้วจะพบข้อมูล
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักของโครงการ - สำนักงานเกษตรอำเภอตากฟ้า หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ

	- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ - สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองนครสวรรค์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	งบประมาณ ๓๓,๘๐๐ บาท ขอรับการสนับสนุนจากงบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด หรือ อปท.
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตสินค้าเกษตร ตามมาตรฐาน GAP ๒. เกิดแปลงเรียนรู้การผลิตพืชผักปลอดภัยมาตรฐาน GAP จำนวน เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานในชุมชน ๓. ผลผลิตพืชผักปลอดภัย เช่น ผักสลัด, คะน้า, กวางตุ้ง ที่มีความสะอาด และไร้สารตกค้างตามเกณฑ์มาตรฐาน ๔. มีช่องทางจำหน่ายหลัก หน้าร้านออนไลน์ (Facebook Page / LINE / TikTok) ของกลุ่มเกษตรกรที่มีความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๐ % จากการจำหน่ายสินค้าในตลาดระดับบน และการขายตรงผ่านออนไลน์ ๒. เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายด้านสารเคมีและปุ๋ยลงได้จากการบริหารจัดการตามหลัก GAP อย่างเป็นระบบ ๓. เกิดการรวมกลุ่มที่เหนียวแน่น มีอำนาจต่อรองในการซื้อปัจจัยการผลิต และขายผลผลิตมากขึ้น ๔. ลดอัตราการตรวจพบสารเคมีในเลือดของเกษตรกร และผู้บริโภคได้รับประทานผักที่ปลอดภัย ๑๐๐%

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรปลูกผักปลอดภัย (ข้าวโพด ฟักทอง แพงอ่อน) เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน
๒. หลักการและเหตุผล	เนื่องจากหมู่บ้านมีศักยภาพด้านพื้นที่เกษตรและมีแหล่งน้ำธรรมชาติจากลำคลองหลายสาย (เช่น คลองน้ำสาต คลองโคกดินทราย คลองลม) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเกษตรกรเผชิญปัญหาดินเสื่อมโทรมจากการทำนาต่อเนื่อง และปัญหานี้สิ้นคร้วเรือนเนื่องจากราคาข้าวตกต่ำและรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย การปลูกพืชหมุนเวียนและพืชระยะสั้นอย่าง ข้าวโพด ฟักทอง และแพงอ่อน จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสม เนื่องจากเป็นพืชที่ตลาดมีความต้องการสูง ใช้น้ำน้อยกว่าการทำนา และช่วยปรับปรุงคุณภาพดินจากการพักดินหลังฤดูกาลทำนา โครงการนี้จึงมุ่งเน้นการรวมกลุ่มเพื่อผลิตและจำหน่ายผลผลิตปลอดภัย เพื่อสร้างรายได้เสริมที่มั่นคงและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรในการผลิตผักปลอดภัย (ข้าวโพด ฟักทอง แพงอ่อน) เพื่อสร้างอำนาจต่อรอง ๒. เพื่อพัฒนาทักษะการทำเกษตรแบบประณีตและการฟื้นฟูบำรุงดินด้วยวิธีธรรมชาติ ๓. เพื่อสร้างรายได้เสริมและลดภาระหนี้สินให้กับครัวเรือนเกษตรกรในชุมชน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ: เกษตรกรเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๑๐ ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกผักปลอดภัยรวมไม่น้อยกว่า ๑๐ ไร่ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ: รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๒๐ ต่อรอบการผลิต

	สมาชิกในกลุ่มมีความพึงพอใจและมีความรู้ความเข้าใจในการทำเกษตรปลอดภัยในระดับ ดีมาก
๕. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่การเกษตรที่มีแหล่งน้ำเป็นของตนเอง ในพื้นที่หมู่ที่ ๓ ตำบลธารทหาร
๖. กิจกรรมหลัก	ระยะที่ ๑: การเตรียมการและสร้างความพร้อม • กิจกรรมที่ ๑.๑: ประชุมจัดตั้งกลุ่มและวางระเบียบ: คัดเลือกคณะกรรมการกลุ่มจากผู้ที่ มีจิตสาธารณะ เพื่อแบ่งหน้าที่ เช่น ฝ่ายผลิต ฝ่ายบัญชี และฝ่ายตลาด • กิจกรรมที่ ๑.๒: สำรวจและวิเคราะห์ดิน: ร่วมกับหมอดินอาสาในชุมชน เก็บตัวอย่างดินจากแปลงสมาชิกมาวิเคราะห์ เพื่อวางแผนการใส่ปุ๋ยให้ตรงกับสภาพดินที่ขาดสารอาหาร ระยะที่ ๒: การพัฒนาทักษะและปัจจัยการผลิต • กิจกรรมที่ ๒.๑: อบรม "การเกษตรแม่นยำ" และการทำปุ๋ยหมัก: เชิญวิทยากรมาสอนการทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้ในชุมชน เพื่อลดต้นทุนการผลิตและฟื้นฟูหน้าดิน • กิจกรรมที่ ๒.๒: การบริหารจัดการระบบน้ำหยด: สาธิตการดึงน้ำจากลำคลองในหมู่บ้าน (คลองน้ำสาต คลองโคกดินทราย คลองลม) มาใช้ผ่านระบบท่อเพื่อประหยัดน้ำในช่วงที่น้ำไหลลงที่ต่ำเร็ว ระยะที่ ๓: การลงมือเพาะปลูกและดูแลรักษา • กิจกรรมที่ ๓.๑: ลงแปลงปลูกตามปฏิทินชุมชน: ○ ข้าวโพด: ปลูกเป็นพืชหลักเพื่อสร้างรายได้เร็ว ○ ฟักทอง & แพงอ่อน: ปลูกแซมหรือปลูกตามแนวคันนาเพื่อเพิ่มพื้นที่ทำกิน • กิจกรรมที่ ๓.๒: ติดตามผลและถ่ายทอดความรู้ (Field Day): นัดสมาชิกมาแลกเปลี่ยนเทคนิคการกำจัดศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมี เพื่อรักษามาตรฐาน "ผักปลอดภัย"

	ระยะที่ ๔: การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว • กิจกรรมที่ ๔.๑: การคัดเกรดและบรรจุภัณฑ์: สอนสมาชิกคัดแยกขนาดและคุณภาพของฟักทองและแฟงอ่อน เพื่อแยกขายตามเกรดราคา (เพิ่มมูลค่าจากเดิมที่ขายเหมา) • กิจกรรมที่ ๔.๒: ตลาดนัดชุมชนและเชื่อมโยงเครือข่าย: จัดกิจกรรมเปิดตัวผลผลิต ดึงเยาวชนในหมู่บ้านมาช่วยทำคอนเทนต์ขายผ่านออนไลน์ (แก้ปัญหาจุดอ่อนที่เด็กสนใจแต่สื่อสมัยใหม่ ให้หันมาช่วยงานชุมชน)
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	กรมส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเกษตรอำเภอหนองบัว
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	(กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๗๐)
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	๓๗,๑๗๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกฟัก บ้านธารทหาร ปลูกฟักผักจำนวน ๑๐ ราย พื้นที่ ๑๐ ไร่ สามารถผลิตฟักผักเพื่อจำหน่ายให้แก่คนในชุมชน และบริเวณใกล้เคียงในพื้นที่อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกฟัก บ้านธารทหาร มีรายได้จากการจำหน่ายฟักผัก (ข้าวโพด ฟักทอง แฟงอ่อน) เกษตรกรสมาชิกมีรายได้ที่มั่นคง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย
๒. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันผู้บริโภคได้เริ่มให้ความสำคัญกับสุขภาพ คุณภาพ และสุขอนามัยของอาหารที่บริโภคมากขึ้น ผู้ผลิตจึงจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อคุณภาพและความปลอดภัยของผลผลิตของตนเอง อีกทั้งรัฐบาลได้กำหนดให้อาหารที่ผลิตและบริโภคภายในประเทศปลอดภัยและได้มาตรฐานทัดเทียมสากล รวมถึงการเป็นครัวของโลกที่จะผลิตอาหารป้อนสู่ตลาดโลกจึงได้กำหนดให้มีการส่งเสริมและผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน โดยเน้นที่สินค้าเกษตร ที่มีมาตรฐานคุณภาพ ศักยภาพ และโอกาสทางการตลาดสูง แต่เนื่องจากการผลิตด้านการเกษตรของไทยที่ผ่านมามุ่งเน้น เพื่อการผลิตเชิงปริมาณ ที่ได้คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม เกษตรกรจำนวนไม่น้อยมีการใช้สารเคมีอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จึงมีผลทำให้ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคก่อให้เกิดผลกระทบต่อดิน น้ำ อากาศ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งก่อให้เกิดจุดอ่อนในด้านการค้าผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรเองในทุกระดับ ดังนั้นเพื่อให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพจึงต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาการผลิต ตั้งแต่ควบคุมคุณภาพ ปัจจัยการผลิต การพัฒนากระบวนการผลิต การจัดการผลผลิต หลังการเก็บเกี่ยวอย่างเหมาะสมเพื่อสร้างความมั่นใจด้านมาตรฐานและความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภคและผู้บริโภคในทุกระดับ ตลอดจนสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรได้ประกอบอาชีพเกษตรอย่างยั่งยืนสืบไป
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรผลิตสินค้าปลอดภัยและได้มาตรฐาน ๒. เพื่อให้ผู้ผลิต ผู้รับซื้อ และผู้บริโภคได้บริโภคผลผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง ๓. เพื่อสร้างความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเกษตร ๔. เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากร ดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อม
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย
๕. พื้นที่เป้าหมาย	บ้านหาดเสลา หมู่ที่ ๑ ตำบลเขาดิน
๖. กิจกรรมหลัก	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. รับสมัครเกษตรกร ๓. การฝึกอบรมให้ความรู้ ๔. ติดตามผล/ประเมินผล

หัวข้อ	รายละเอียด
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	- องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน สำนักงานเกษตรอำเภอเก้าเลี้ยว
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	- องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน สำนักงานเกษตรอำเภอเก้าเลี้ยว
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	๑๐,๐๐๐ บาท องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน สำนักงานเกษตรอำเภอเก้าเลี้ยว
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	๒,๐๐๐ บาท องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน สำนักงานเกษตรอำเภอเก้าเลี้ยว
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน สำนักงานเกษตรอำเภอเก้าเลี้ยว
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	มกราคม - ตุลาคม
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	๑๒,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ และแนวทางการปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า ๒๐ ราย
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าปลอดภัยและได้มาตรฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว
๒. หลักการและเหตุผล	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะอำเภอชุมตาบง มีศักยภาพในการผลิตข้าวอินทรีย์ที่มีคุณภาพสูงจากฐานทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์และวิถีเกษตรประณีต แต่ปัจจุบันประสบปัญหาสำคัญคือ "สินค้าดีแต่รูปลักษณ์ไม่ดึงดูด" บรรจุภัณฑ์ที่ใช้เป็นแบบถุงพลาสติกธรรมดา ขาดอัตลักษณ์ และข้อมูลสื่อสารที่จำเป็น ทำให้ไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) และไม่สามารถแข่งขันในตลาดคนเมืองที่ให้ความสำคัญกับดีไซน์และความเชื่อมั่นได้ ดังนั้น การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย มีระบบสัญลักษณ์เพื่อยืดอายุการเก็บรักษา และมี Storytelling ที่ชัดเจน จึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะเปลี่ยน "ข้าวถุงทั่วไป" ให้เป็น "ของขวัญจากชุมชน" เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างยั่งยืน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อออกแบบอัตลักษณ์แบรนด์ (Branding) และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ให้ทันสมัยและมีมาตรฐาน ๒. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตข้าวอินทรีย์ของวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒๐% ๓. เพื่อขยายช่องทางการตลาดสู่กลุ่มผู้บริโภคในเขตเมืองและตลาดออนไลน์
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ตัวชี้วัด: ร้อยละของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายข้าวอินทรีย์ในบรรจุภัณฑ์ใหม่ ค่าเป้าหมาย: รายได้จากการจำหน่ายเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ภายใน ๑ ปีหลังจบโครงการ
๕. พื้นที่เป้าหมาย	วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะอำเภอชุมตาบง ม.๔ บ้านปางงู ต.ปางสวรรค์ อ.ชุมตาบง จ.นครสวรรค์
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	การสร้างอัตลักษณ์และออกแบบบรรจุภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ งบประมาณ ๗๐๐๐ บาท หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอชุมตาบง

	หน่วยงานร่วมดำเนินการ: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์ ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์/อำเภอชุมตาบง ๓. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	งบประมาณ ๗,๐๐๐ บาท จากหน่วยงานดำเนินงาน
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑.รูปแบบตราสินค้า (Logo) และบรรจุภัณฑ์ใหม่ จำนวนอย่างน้อย ๓ ขนาด (๕๐๐ กรัม, ๑ กก., ๕ กก.) ๒. ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่ผลิตและวางจำหน่าย ไม่น้อยกว่า ๓ ชนิด
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑.กลุ่มวิสาหกิจฯ มีช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้นในร้านค้าและออนไลน์ มียอดขายรวมเพิ่มขึ้น ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี ๒.สินค้าเกษตรของกลุ่มมีภาพลักษณ์ที่เป็นมืออาชีพ ได้รับความเชื่อมั่นจากผู้บริโภคมากขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพริกแกงสมุนไพร เพื่อสุขภาพและพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์
๒. หลักการและเหตุผล	ในสภาวะปัจจุบัน วิวัฒนาการความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การดำเนินชีวิตประจำวันของแต่ละคนต้องมีความเร่งรีบ มีการแข่งขันกับเวลา เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ประชาชนทั่วไปจึงความสะดวกในการจับจ่ายเพื่อให้ง่ายต่อการดำรงชีวิตที่เร่งรีบ การบริโภคอาหารมักจะเป็นในรูปแบบของการซื้ออาหารสำเร็จรูปเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งส่งผลเสียต่อสุขภาพ ดังนั้น เพื่อส่งเสริมค่านิยมที่ดีในการเลือกบริโภคอาหาร และเพื่อเป็นการน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่แก้ปัญหาโครงสร้างเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารพัฒนาโภชนาการและความปลอดภัยด้านอาหาร เพื่อนำไปสู่ความมั่นคง ยั่งยืน ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสร้างความตระหนักเรื่องการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ ด้วยการปรุงอาหารที่สะอาดและปลอดภัยพิชไว้รับประทานเอง พื้นที่ตำบลเนินมะกอก ซึ่งเป็นแหล่งพื้นที่ทำการเกษตร และมีการปลูกพืชสมุนไพรกันเกือบทุกครัวเรือน การทำพริกแกงสมุนไพรทานเองเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการลดการบริโภคอาหารแบบสำเร็จรูปด้วยการกลับมาใช้วัตถุดิบที่ปลอดภัยเคมีมาปรุงอาหาร ให้ประชาชนตระหนักถึงการเลือกรับประทานอาหารที่ปลอดภัยต่อร่างกาย ด้วยการเลือกวัตถุดิบอย่างพิถีพิถัน และหัดทำพริกแกงสูตรต่างๆ เป็นการส่งเสริมการทำอาหารปลอดภัยเพื่อไว้รับประทานเองในครัวเรือน สร้างความเปลี่ยนแปลงในการเลือกบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพของตัวเอง จะเห็นได้ว่านอกจากประโยชน์ด้านสุขภาพแล้ว ยังเป็นการลดต้นทุนในการประกอบอาหาร และลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้อีกด้วย
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑.เพื่อให้กลุ่มยังคงสูตรต้นตำหรับ และมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายมากขึ้น

	๒.เพื่อให้สมาชิก มีเพิ่มรายได้เพิ่มขึ้น ๓.เพื่อเพิ่มทักษะและองค์ความรู้อื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ตัวชี้วัด - สมาชิกกลุ่ม มีองค์ความรู้เพิ่มมากขึ้น สามารถ - มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องแกง ไม่น้อยกว่า ๒ ผลิตภัณฑ์ ค่าเป้าหมาย สมาชิกมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
๕. พื้นที่เป้าหมาย	บ้านประดู่เฒ่า หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเนินมะกอก อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์พริกแกงพื้นบ้านในชุมชน
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ๕๐,๐๐๐.-บาท หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะคีรี หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะคีรี, สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพยุหะคีรี, มหาวิทยาลัยในพื้นที่ ฯ, องค์การบริหารส่วนตำบลเนินมะกอกฯ	๑. ประชุมกลุ่มวางแผนว่าจะผลิตพริกแกงอะไรบ้าง ๒. อบรมให้ความรู้เรื่องประโยชน์ของสมุนไพรที่มีต่อสุขภาพ และชนิดของสมุนไพรที่ใช้ทำพริกแกงสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ๓. ศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ ๔. สนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตของกลุ่ม ๕. ฝึกปฏิบัติงานมีความชำนาญ ๖. ปรับปรุงรสชาติให้เป็นที่ต้องการ ๗. เริ่มจำหน่ายภายในหมู่บ้าน และพื้นที่ข้างเคียง
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	ระบุหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก: กลุ่มทำน้ำพริก, สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะคีรี ระบุหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ: สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ และหน่วยงานภาคี
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	มีนาคม ๒๕๖๙ - เมษายน ๒๕๗๐
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	ระบุงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณขอรับการสนับสนุนเงินหน่วยงานภาครัฐ
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๕ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องประโยชน์ของสมุนไพรที่มีต่อสุขภาพ และชนิดของสมุนไพรที่ใช้ทำพริกแกงสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ๒. กลุ่มทำน้ำพริก มีผลิตภัณฑ์มากเพิ่มขึ้น

๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. กลุ่มเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องชนิดของ สมุนไพรที่ใช้ทำพริกแกงสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ๒. สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕
--	---

ส่วนที่ ๔

โครงการแบบย่อ (Project idea) ด้านการเกษตรที่สำคัญของหมู่บ้าน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และยกระดับมูลค่าผลิตภัณฑ์พริกแกงชุมชน
๒. หลักการและเหตุผล	ปัญหาสินค้าดั้งเดิม: พริกแกงสูตรดั้งเดิมส่วนใหญ่ใช้บรรจุภัณฑ์พื้นบ้าน เช่น ถุงพลาสติกมัดยาง ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการรั่วซึม กลิ่นรบกวน อายุการเก็บรักษาสั้น และไม่สามารถเก็บในตู้เย็นได้นาน บรรจุภัณฑ์ที่ไม่น่าสนใจหรือไม่ทันสมัย ทำให้เสียโอกาสในการแข่งขัน แม้รสชาติจะดี แต่ไม่สามารถสร้างความประทับใจแรกเห็นให้กับลูกค้าได้ ผู้บริโภคยุคใหม่ต้องการสินค้าที่สะดวก (Ready to cook) สะอาด ปลอดภัย และมีข้อมูลผลิตภัณฑ์ชัดเจน (เช่น วันผลิต/หมดอายุ ส่วนประกอบ) แนวทางการพัฒนา: การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัย ๑. วัสดุที่เหมาะสม เช่น ถุงสุญญากาศ, กระปุกพลาสติกที่ปิดสนิท (Seal), หรือบรรจุภัณฑ์ที่มีดีไซน์เอกลักษณ์ของชุมชน จะช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้า (Added Value) ยืดอายุการเก็บรักษาโดยไม่ต้องใช้สารกันบูด และสร้างภาพลักษณ์แบรนด์ที่ดี ดึงดูดลูกค้า
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. พัฒนาบรรจุภัณฑ์พริกแกงให้มีความทันสมัย สวยงาม และสะดวกต่อการใช้งาน ๒. เพิ่มอายุการเก็บรักษาของผลิตภัณฑ์พริกแกงและคงคุณภาพกลิ่นรส ๓. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และสร้างแบรนด์สินค้าชุมชนให้เป็นที่รู้จัก ๔. ยกระดับมาตรฐานการผลิตและขยายช่องทางการจำหน่ายสู่ตลาดที่กว้างขึ้น
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ตัวชี้วัด สมาชิกกลุ่ม มีองค์ความรู้เพิ่มมากขึ้น ค่าเป้าหมาย ๑. กลุ่มมีมีบรรจุภัณฑ์รูปแบบใหม่ที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น

	๒. สามารถยืดอายุการเก็บรักษาของผลิตภัณฑ์พริก แ ก ง แ ล ะ คงคุณภาพกลิ่นรส ๓. เพิ่มช่องทางการตลาด
๕. พื้นที่เป้าหมาย	บ้านประดู่เฒ่า หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเนินมะกอก อำเภอ พยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
๖. กิจกรรมหลัก	พัฒนาบรรจุภัณฑ์และยกระดับมูลค่าผลิตภัณฑ์พริก แกงชุมชน
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ๕๐,๐๐๐.-บาท หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรอำเภอ พยุหะคีรี หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักงานเกษตร อำเภอพยุหะคีรี, สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ พยุหะคีรี,มหาวิทยาลัยในพื้นที่ ฯ,องค์การ บริหารส่วนตำบลเนินมะกอกฯลฯ	๑. ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนพัฒนาบรรจุภัณฑ์ • สำรวจข้อมูลผลิตภัณฑ์พริกแกงและบรรจุภัณฑ์เดิม • วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของตลาด • กำหนดแนวทางพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม ๒. ออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ • ถ่ายทอดความรู้เรื่องประเภทบรรจุภัณฑ์อาหาร • ออกแบบบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้าให้ถูกต้องตาม กฎหมาย • สื่ออัตลักษณ์และเรื่องราวของชุมชน ๓. ทดลองผลิตและปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ • ทดลองบรรจุพริกแกงในบรรจุภัณฑ์ใหม่ • ทดสอบการใช้งานและอายุการเก็บรักษา • ปรับปรุงรูปแบบให้เหมาะสม ๔. ถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพกลุ่ม • อบรมสุขลักษณะในการแปรรูปและบรรจุอาหาร • ให้ความรู้ด้านต้นทุน การตั้งราคา และการบริหาร จัดการกลุ่ม • จัดทำแนวทางการบรรจุมาตรฐานของกลุ่ม ๕. ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ • จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ • ทดลองจำหน่ายในตลาดชุมชน/งานแสดงสินค้า/ ออนไลน์ • ประเมินผลการดำเนินงาน
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	ระบุหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก: กลุ่มทำน้ำพริก, สำนักงานเกษตรอำเภอพยุหะคีรี ระบุหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ: สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ และหน่วยงาน ภาคี
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๒๕๖๙ - ๒๕๗๐

๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	ระบุงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณขอรับการสนับสนุนเงิน หน่วยงานภาครัฐ
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมอบรมจำนวน ๑๕ ราย ๒. ได้รูปแบบบรรจุภัณฑ์และฉลากพริกแกงอย่างน้อย ๑ รูปแบบ ๓. ได้ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ ๑ ผลิตภัณฑ์
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. ได้ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ ๑ ผลิตภัณฑ์ ๒. สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	อบรมการแปรรูปสมุนไพรและยกระดับมาตรฐาน GAP
๒. หลักการและเหตุผล	สมุนไพรไทยเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่า ทั้งในการรักษาโรคและส่งเสริมสุขภาพ ปัจจุบันประชาชนมักพึ่งพาการใช้ยาแผนปัจจุบันซึ่งมีราคาสูงและอาจเกิดสารตกค้างได้ง่าย การใช้สมุนไพรพื้นบ้านที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น จิง ขมิ้นชัน ไพล ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน จึงเป็นทางเลือกที่ปลอดภัย ประหยัดค่าใช้จ่าย และยั่งยืน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชนิดสรรพคุณ และการใช้สมุนไพรพื้นบ้านอย่างถูกต้อง ๒. เพื่อส่งเสริมการปลูกและการใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพเบื้องต้นในครัวเรือน ๓. เพื่อเพิ่มทักษะในการแปรรูปสมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เพิ่มพื้นที่ปลูกสมุนไพรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓๐ ๒. ร้อยละ ๕๐ ของเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน เกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐
๕. พื้นที่เป้าหมาย	หมู่ที่ ๑๔ ตั้งอยู่ในตำบลตะคร้อ อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ฯ งบประมาณ : ๕,๐๐๐ บาท หน่วยงาน : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์, สำนักงานเกษตรอำเภอไพศาลี, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์, สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	๒. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้รับสมัครเกษตรกร งบประมาณ : ๕,๐๐๐ บาท หน่วยงาน : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์, สำนักงานเกษตรอำเภอไพศาลี, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์, สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์

๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	๓. จัดซื้อสมุนไพร งบประมาณ : ๒๐,๐๐๐ บาท หน่วยงาน : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์, สำนักงานเกษตรอำเภอไพศาลี, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์, สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	๕. ติดตามและประเมินผล : ๕,๐๐๐ บาท หน่วยงานหลัก : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๒ หน่วยงานรับผิดชอบ : ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์ ๒. สำนักงานเกษตรอำเภอไพศาลี ๓. องค์การบริหารส่วนตำบลตะคร้อ
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	หน่วยงานหลัก : สำนักงานเกษตรอำเภอ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง : อำเภอไพศาลี/อบต.ตะคร้อ/สนง.กษอ.ไพศาลี/สนง.สาธารณสุขจังหวัด/สนง.พาณิชย์จังหวัด/มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์/สนง.เกษตรจังหวัดนครสวรรค์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	เดือนตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	- งบประมาณ : จำนวน ๓๕,๐๐๐ บาท - แหล่งงบประมาณ : งบจังหวัด, งบ อปท.
๑๐. ผลผลิต (Output)	สมุนไพรในกลุ่มเกษตรกร ฯ ปลูกได้รับรองมาตรฐาน GAP
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรภายในหมู่บ้าน ที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้จากการขายสมุนไพรที่มีมาตรฐาน GAP

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาอาชีพแปรรูปปลา
๒. หลักการและเหตุผล	หมู่บ้านพนาสวรรค์ หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่เป็น อำเภอมะนัง เป็น จังหวัดนครสวรรค์ มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ คลองโพธิ์ เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่ล้อมรอบด้วย ภูเขา และเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญในการทำการ เกษตรกรรมภายในอำเภอมะนังเป็น และอำเภอข้างเคียง และเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญของชาวบ้านใน พื้นที่ ในการจับปลาเพื่อจำหน่าย และแปรรูปปลา สำหรับเพิ่มเพื่อยืดอายุการเก็บรักษา เพิ่มมูลค่า ผลผลิต แก้ปัญหาสินค้าล้นตลาด และเพิ่มความ หลากหลายของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการผู้บริโภค
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้กลุ่มเกษตรกร ได้รับความรู้ในการแปรรูป ปลา ๒. เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร (ปลาสาม) ๓. เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตภายในหมู่บ้าน/กลุ่ม เกษตรกร ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เป้าหมาย : ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ มีมาตรฐาน อย. ตัวชี้วัด : รายได้สุทธิเพิ่มขึ้น
๕. พื้นที่เป้าหมาย	หมู่บ้านพนาสวรรค์ หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่เป็น อำเภอมะนัง จังหวัดนครสวรรค์
๖. กิจกรรมหลัก	
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	- อบรมถ่ายทอดความรู้ในการแปรรูปปลา (ปลาสาม) ให้กับกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรภายในหมู่บ้าน - งบประมาณ : ๒,๐๐๐ บาท - หน่วยงาน : สำนักงานเกษตรอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ	- จัดซื้อวัสดุสารพัดในการแปรรูปปลา (ปลาสาม) - งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานร่วมดำเนินการ	- หน่วยงาน : สำนักงานเกษตรอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	- จัดซื้ออุปกรณ์สาริต - งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท - หน่วยงาน : สำนักงานเกษตรอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	หน่วยงานหลัก : สำนักงานเกษตรอำเภอ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง : อำเภอแม่เปิน/อบต.แม่เปิน/สนง.กษอ.แม่เปิน/สนง.สาธารณสุขจังหวัด/สนง.พาณิชย์ จังหวัด/มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์/สนง.กษ.จ.
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	เดือนตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	- งบประมาณ : จำนวน ๑๑๒,๐๐๐ บาท - แหล่งงบประมาณ : งบจังหวัด
๑๐. ผลผลิต (Output)	ได้บรรจุภัณฑ์ที่มีมาตรฐาน
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรภายในหมู่บ้าน ที่เข้าร่วมโครงการ มีต้นทุนการผลิตลดลง มีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์แปรรูป (ปลาต้ม) ที่มีมาตรฐาน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการการผลิตและแปรรูปข้าวสารครบวงจร
๒. หลักการและเหตุผล	ข้าว เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศไทยและเป็นอาชีพพื้นฐานของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ โดยเฉพาะในเขตตำบลเขาชนกัน ซึ่งมีศักยภาพในการผลิตข้าวคุณภาพดี แต่ที่ผ่านมาเกษตรกรส่วนใหญ่มักประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน คือ การขายผลผลิตในรูปของ "ข้าวเปลือก" ให้กับพ่อค้าคนกลางหรือโรงสีขนาดใหญ่ ซึ่งมักจะเผชิญกับปัญหาการถูกกดราคา ความไม่เที่ยงตรงของเครื่องชั่ง และความผันผวนของราคาตลาดโลก ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้น้อย ไม่คุ้มทุน และขาดอำนาจในการต่อรอง วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพันธุ์ดี ปลุกพืชผักสมุนไพร ข้าว ผลไม้ พร้อมแปรรูปพัฒนาสินค้าเพื่อสุขภาพ เกษตรอินทรีย์วิถีชาวแม่वंก ได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงมีแนวคิดที่จะเปลี่ยนบทบาทจาก "ผู้ผลิตวัตถุดิบ" มาเป็น "ผู้แปรรูปและผู้จำหน่าย" โดยใช้กระบวนการ แปรรูปข้าวเปลือกให้เป็นข้าวสาร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตในชุมชน อีกทั้งในปัจจุบันกระแสการบริโภคสินค้าเพื่อสุขภาพและเกษตรอินทรีย์กำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง ผู้บริโภคหันมาให้ความสำคัญกับแหล่งที่มาของอาหารที่ปลอดภัยและตรวจสอบได้ เพื่อเป็นการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกร ทางกลุ่มจึงได้จัดทำ "โครงการการผลิตและแปรรูปข้าวสารครบวงจร" ขึ้น โดยเน้นการลงทุนในเทคโนโลยีเครื่องจักรที่ทันสมัย ได้แก่ เครื่องสีข้าวคุณภาพสูงที่สามารถสีได้ทั้งข้าวขาวและข้าวกล้อง และเทคโนโลยีการบรรจุภัณฑ์แบบสุญญากาศ เพื่อรักษาคุณภาพและยืดอายุการเก็บรักษาข้าวสารให้คงความสดใหม่และปลอดภัย การดำเนินโครงการนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้สมาชิกมีช่องทางการจำหน่ายข้าวในราคาที่เป็นธรรม แต่ยังเป็นการสร้างแบรนด์สินค้า "ข้าวชุมชนแม่वंก" ให้เป็นที่รู้จัก พึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของ

	เศรษฐกิจพอเพียง และสร้างวงจรรายได้หมุนเวียนภายในหมู่บ้านอย่างยั่งยืน ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในระยะยาว
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อยกระดับกลุ่มเกษตรกรจากผู้ผลิตข้าวเปลือกสู่การเป็นผู้แปรรูปและจำหน่ายข้าวสารคุณภาพดีอย่างครบวงจร ๒. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับผลผลิตข้าวในชุมชนผ่านเทคโนโลยีการสีข้าวและการบรรจุภัณฑ์สุญญากาศ ๓. เพื่อสร้างแบรนด์สินค้า "ข้าวชุมชนแม่วงก์" ให้เป็นที่ยอมรับในตลาดกลุ่มผู้รักสุขภาพและเกษตรอินทรีย์ ๔. เพื่อสร้างระบบรายได้หมุนเวียนที่ยั่งยืนและเพิ่มอำนาจต่อรองด้านราคาให้กับสมาชิกกลุ่มเกษตรกร
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรสมาชิกอย่างน้อย ๕๐ ครัวเรือน มีช่องทางจำหน่ายข้าวสารผ่านกลุ่ม ๒. ข้าวสารที่ผลิตได้ผ่านมาตรฐานความสะอาดและมีความสดใหม่ด้วยระบบบรรจุภัณฑ์สุญญากาศ ๓. สมาชิกมีรายได้สุทธิจากการขายข้าวสารเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒๐% เมื่อเทียบกับการขายข้าวเปลือกแบบเดิม
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ตำบลเขาชนกัน อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์
๖. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ จัดซื้อเครื่องจักร ๒๕๐,๐๐๐ - ๔๐๐,๐๐๐ บาท หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	-กิจกรรมด้านการเตรียมความพร้อมและจัดหาเทคโนโลยี (ต้นน้ำ-กลางน้ำ) การจัดหาและติดตั้งเครื่องจักร: ดำเนินการจัดซื้อและติดตั้งเครื่องสีข้าวชุมชนขนาดกลางที่สามารถคัดแยกสิ่งเจือปนและเกรดข้าวได้ พร้อมเครื่องบรรจุภัณฑ์สุญญากาศมาตรฐานอุตสาหกรรม -การจัดการวัตถุดิบ: วางระบบการรับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิกกลุ่มในราคานาตลาด เพื่อจูงใจให้สมาชิกผลิตข้าวคุณภาพดีและรักษามาตรฐานเกษตรอินทรีย์/ปลอดภัย
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	-การอบรมเชิงปฏิบัติการ: พัฒนาทักษะสมาชิกในการเดินเครื่องจักร การบำรุงรักษา และเทคนิคการบรรจุภัณฑ์เพื่อรักษาคุณภาพข้าวให้ยาวนานที่สุด -การขอรับรองมาตรฐาน: ดำเนินการยื่นขอมาตรฐานที่จำเป็น เช่น ออ. หรือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคระดับพรีเมียม

๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ๓๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	-กิจกรรมด้านการสร้างแบรนด์และการตลาด (ปลายน้ำ) การออกแบบตราสินค้า : พัฒนาบรรจุภัณฑ์ "ข้าวชุมชนแม่วงก์" ให้มีความทันสมัย บอกเล่าเรื่องราวของวิถีเกษตรกรนครสวรรค์ -การขายช่องทาง การจัดจำหน่าย: * Offline: วางจำหน่ายในร้านค้าชุมชน โรงพยาบาล และร้านของฝากในจังหวัด Online: เปิดร้านค้าบนแพลตฟอร์ม Social Commerce (Facebook, TikTok) เพื่อเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรงทั่วประเทศ
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	-กิจกรรมด้านการติดตามและประเมินผล ระบบบัญชีและปันผล: จัดทำระบบบัญชีกลุ่มที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อจัดสรรผลกำไรคืนสู่สมาชิกตามสัดส่วนการส่งผลผลิตและการถือหุ้น การถอดบทเรียน: สรุปผลการดำเนินงานรายไตรมาส เพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตและลดความสูญเสียในโรงสี
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอแม่วงก์, เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์, สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครสวรรค์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐)
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	๔๒๗,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. ชุดเครื่องจักรโรงสีข้าวชุมชนและเครื่องบรรจุภัณฑ์สุญญากาศ จำนวน ๑ ชุด ๒. ผลิตภัณฑ์ข้าวสารบรรจุถุงสุญญากาศภายใต้แบรนด์ "ข้าวชุมชนแม่วงก์" ๓. สมาชิกกลุ่มที่มีทักษะในการบริหารจัดการโรงสีและการแปรรูปข้าว
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	- เชิงปริมาณ: เกษตรกรมีรายได้ต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิตแปรรูป และสามารถลดการพึ่งพาพ่อค้าคนกลางได้อย่างเห็นผล - เชิงคุณภาพ: ชุมชนมีโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นต้นแบบการจัดการข้าวครบวงจรให้กับพื้นที่อื่นในจังหวัดนครสวรรค์

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	การเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตร (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)
๒. หลักการและเหตุผล	ระบุถึงที่มาที่ไป หลักการและเหตุผลของโครงการ
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อยกระดับกลุ่มเกษตรกรจากผู้ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สู่การเป็นผู้แปรรูปและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๒. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในชุมชน ๓. เพื่อสร้างความยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรรม
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เพื่อให้สมาชิกเกษตรกรมีรายได้เพิ่ม จากผลิตภัณฑ์การแปรรูป
๕. พื้นที่เป้าหมาย	สมาชิกกลุ่มแปรรูปใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และสมาชิกหมู่บ้าน
๖. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	ชี้แจงโครงการ และรับสมัครเกษตรกร งบประมาณ : ๑๐,๐๐๐ บาท หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรอำเภอลาดยาว หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ , ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ , องค์การบริหารส่วนตำบลลาดยาว
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	อบรมเกษตรกร พร้อมถ่ายทอดเทคโนโลยีเครื่องจักร งบประมาณ : ๑๐,๐๐๐ บาท หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรอำเภอลาดยาว หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ , ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ , องค์การบริหารส่วนตำบลลาดยาว
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ	สนับสนุนปัจจัยการผลิต งบประมาณ : ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

หน่วยงานร่วมดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรอำเภอลาดยาว หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์, สำนักงานพลังงานจังหวัดนครสวรรค์, องค์การบริหารส่วนตำบลลาดยาว
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักของโครงการ : สำนักงานเกษตรอำเภอลาดยาว หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์, สำนักงานพลังงานจังหวัดนครสวรรค์, องค์การบริหารส่วนตำบลลาดยาว
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ต.ค. ๗๐ - ก.ย. ๗๑
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	งบประมาณ : ๑,๐๒๐,๐๐๐ บาท ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณ : งบจังหวัด, งบ อปท.
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. กลุ่มแปลงใหญ่ ฯ ได้รับการถ่ายทอดความรู้ และแนวทางการปฏิบัติไม่น้อยกว่า ๔๗ ราย ๒. มีผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแปลงใหญ่ ฯ จำหน่าย เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. ต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของกลุ่มแปลงใหญ่ลดลงและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น พร้อมมีผลิตภัณฑ์โภชนาจากซีกข้าวโพด ฯ จำหน่าย ๒. กลุ่มแปลงใหญ่มีพื้นฐานด้านการเกษตรที่เข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ภาคผนวก

คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

ที่ ๑ / ๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนงาน บูรณาการงาน และติดตามประเมินผลพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
ของจังหวัดนครสวรรค์

ตามคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด ที่ ๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนงาน บูรณาการงาน และติดตามประเมินผลพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ นั้น

เนื่องจากคณะทำงานจัดทำแผนงาน บูรณาการงาน และติดตามประเมินผลพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘ มีมติให้ดำเนินการทบทวนคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด ที่ ๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ยุทธศาสตร์ และทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ประกอบกับมติคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘ จึงยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด ที่ ๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒ และแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนงาน บูรณาการงาน และติดตามประเมินผลพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ขึ้นใหม่ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์
(กำกับดูแลสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์)	ประธานคณะทำงาน
๒. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์	รองประธานคณะทำงาน
๓. เกษตรจังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๔. ปศุสัตว์จังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๕. ประมงจังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๖. สหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๗. ปฎิรูปที่ดินจังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๘. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๙. พาณิชย์จังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๑๐. พัฒนาการจังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๑๑. อุตสาหกรรมจังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๒	คณะทำงาน
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต ๙	คณะทำงาน
๑๔. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินนครสวรรค์	คณะทำงาน
	/๑๕. ผู้อำนวยการ...

๑๕. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานนครสวรรค์	คณะทำงาน
๑๖. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครสวรรค์	คณะทำงาน
๑๗. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์	คณะทำงาน
๑๘. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชไร่นานครสวรรค์	คณะทำงาน
๑๙. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๒๐. ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครสวรรค์	คณะทำงาน
๒๑. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์นครสวรรค์	คณะทำงาน
๒๒. ผู้อำนวยการสำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำ เพื่อเกษตรกรรมที่ ๕	คณะทำงาน
๒๓. ผู้อำนวยการปฏิบัติการฝนหลวงภาคกลาง จังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๒๔. ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดอุทัยธานี	คณะทำงาน
๒๕. หัวหน้าหน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืด บึงบอระเพ็ด (นครสวรรค์)	คณะทำงาน
๒๖. หัวหน้าด่านกักกันสัตว์นครสวรรค์	คณะทำงาน
๒๗. หัวหน้าสนามบินนครสวรรค์	คณะทำงาน
๒๘. องค์การตลาดเพื่อเกษตรกรจังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๒๙. ประธานกรรมการบริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีจังหวัดนครสวรรค์ (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด	คณะทำงาน
๓๐. ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๓๑. ประธานหอการค้าจังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๓๒. ประธานสมาพันธ์ SME ไทย จังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๓๓. ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน
๓๔. อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	คณะทำงาน
๓๕. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	คณะทำงาน
๓๖. รองอธิการบดีฝ่ายโครงการจัดตั้งวิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหิดล	คณะทำงาน
๓๗. ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครสวรรค์	คณะทำงาน
๓๘. หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน และเลขานุการ
๓๙. เจ้าหน้าที่กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

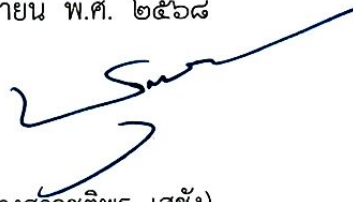
๑. จัดทำยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด ให้สอดคล้องกับนโยบาย
รัฐบาลและกระทรวง ตามแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๒. บูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรมพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์และอื่นๆ
ตามนโยบายและแนวทางที่กระทรวงและจังหวัดกำหนด เช่น การขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์ที่ดิน
ด้านเกษตรกรรม การพัฒนาการเกษตรครบวงจรในพื้นที่ที่มีศักยภาพ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ฯลฯ
๓. ติดตามการดำเนินงานด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครสวรรค์

๔. รายงานผลการดำเนินงานให้คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ระดับจังหวัด
นครสวรรค์ ทราบ

๕. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ระดับจังหวัด
นครสวรรค์ มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นางสาวสุติพร เสงฆ์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์

ประธานอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

**สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ชั้น ๔
ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
๖๐๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๕๖๘๐-๓๕๒๐
โทรสาร ๐-๕๖๘๐-๓๕๙๐
E-MAIL : SARABAN_NSN@OPSMOAC.GO.TH**